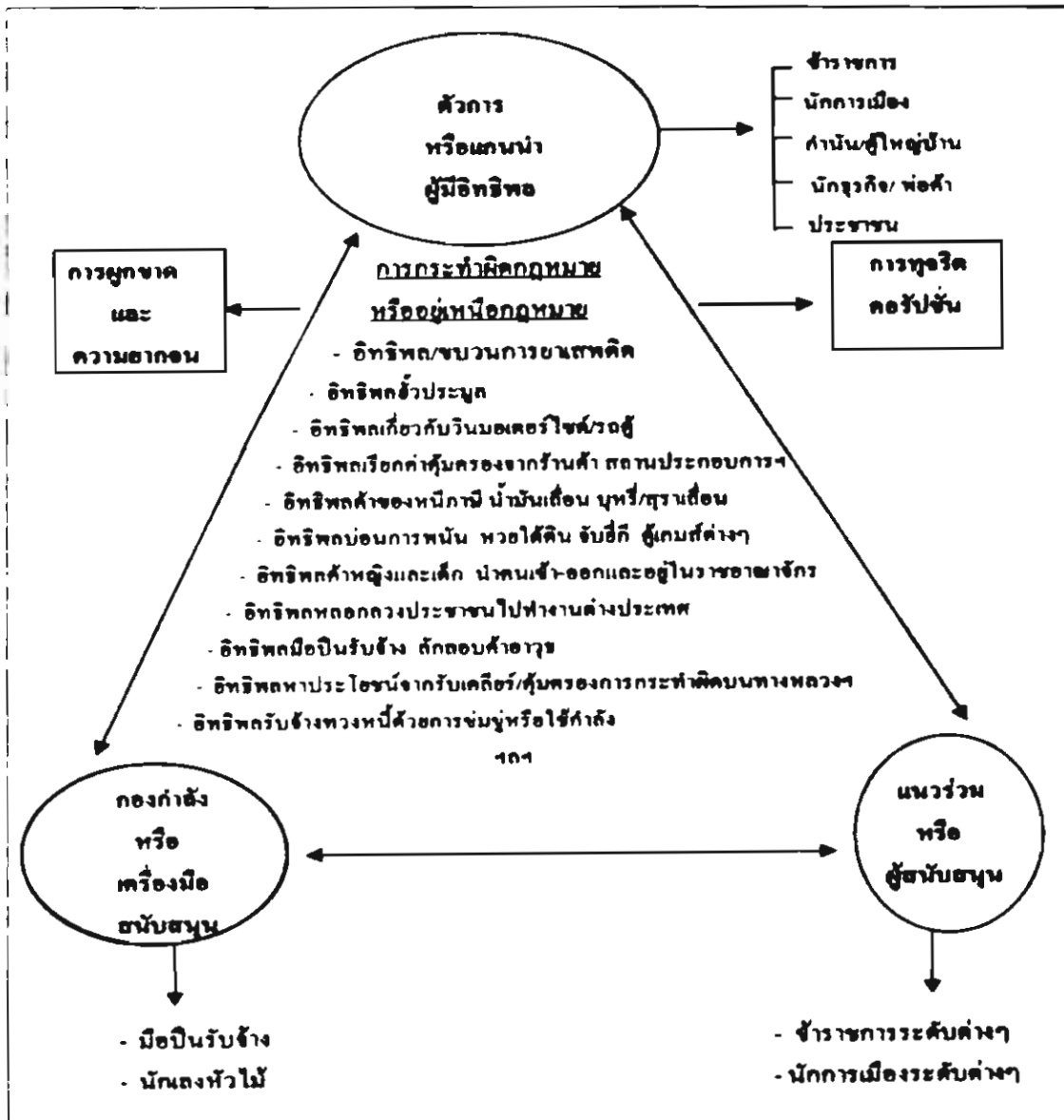

1. แก๊งผู้มีอิทธิพลที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด
2. แก๊งผู้มีอิทธิพลในการอื้อประทุและขัดขวางการเสนอ/แข่งขันราคาในการประมูลงานของทางราชการ
3. แก๊งผู้มีอิทธิพลเรียกร้องผลประโยชน์จากคิวรถจักรยานยนต์ และรถยนต์รับจ้างผิดกฎหมาย
4. แก๊งผู้มีอิทธิพลเรียกร้องผลประโยชน์จากโรงงาน ร้านค้า สถานบริการ และสถานประกอบการต่างๆ
5. แก๊งผู้มีอิทธิพลลักลอบขนสินค้าหนีภาษี น้ำมันเถื่อน น้ำมันปาล์มเถื่อน บุหรี่/สุราเถื่อน และรับเคลียร์การนำเข้าสินค้าผิดกฎหมาย
6. แก๊งผู้มีอิทธิพลลักลอบจัดให้มีบ่อนการพนัน โต๊ะพนันบอล หวยใต้ดิน จับยี้ก ตู้เกมส์ไฟฟ้า
7. แก๊งผู้มีอิทธิพลค้าหญิงและเด็ก บังคับค้าประเวณี โสเภณีเด็ก
8. แก๊งผู้มีอิทธิพลลักลอบนำคนเข้า-ออก และอยู่ในราชอาณาจักรโดยผิดกฎหมาย
9. แก๊งผู้มีอิทธิพลฉ้อโกงหลอกลวงประชาชนไปทำงานต่างประเทศ
10. แก๊งผู้มีอิทธิพลหลอกลวงต้มตุ๋นนักท่องเที่ยว
11. แก๊งผู้มีอิทธิพลมือปืนรับจ้าง
12. แก๊งผู้มีอิทธิพลลักลอบค้าอาวุธ
13. แก๊งผู้มีอิทธิพลรับจ้างทวงหนี้ด้วยการข่มขู่หรือใช้กำลัง
14. แก๊งผู้มีอิทธิพลที่บุกรุกที่ดินสาธารณะ และหรือทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
15. แก๊งผู้มีอิทธิพลเรียกร้องผลประโยชน์จากการรับเคลียร์หรือคุ้มครองการกระทำผิดบนเส้นทางหลวงและหรือสาธารณะ

ซึ่งเครือข่ายผู้มีอิทธิพลดังกล่าวมีความสัมพันธ์กันดังแผนภาพดังนี้

3.2 ยุทธศาสตร์การปราบปรามผู้มีอิทธิพล

ในการปราบปรามผู้มีอิทธิพลนั้นประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ใหญ่ๆ ประกอบด้วยการระดมพลังแผ่นดินขจัดสิ้นผู้มีอิทธิพล การขจัดเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับแก๊งผู้มีอิทธิพล การกวาดล้างมือปืนรับจ้าง นักเลงหัวไม้ และเครือข่ายแก๊งผู้มีอิทธิพล และยุทธศาสตร์สุดท้ายคือ

การกวาดล้างตัวการหรือแกนนำแก๊งผู้มีอิทธิพล ดังมีรายละเอียดดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การระดมพลังแผ่นดินขจัดสิ้นผู้มีอิทธิพลโดยมีแนวทางการปฏิบัติดังนี้

1.1 ให้ประชาชนทุกหมู่เหล่ามีความตระหนักในห็นคดียของแก๊งผู้มีอิทธิพลที่ได้ทำผิดกฎหมาย หรืออยู่เหนือกฎหมาย อันเป็นการบ่อนทำลายเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ชัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เป็นอุปสรรคขัดขวางการดำเนินการตามเจตนารมณ์ของประชาชน ทำลายคุณภาพชีวิตของประชาชนเป็นการส่วนรวม

1.2 ขอความร่วมมือประชาชนในการแจ้งเบาะแส ให้ข้อมูลข่าวสารและปัญหาความเดือดร้อนจากแก๊งผู้มีอิทธิพล

1.3 ให้พลังแผ่นดินในพื้นที่เป็นแกนนำประชาชนร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้มาตรการทางสังคมต่อต้านแก๊งผู้มีอิทธิพล

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การขจัดเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับแก๊งผู้มีอิทธิพล

2.1 ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเลิกคบหรือมีวส์มกับผู้ที่ดำรงตนด้วยการกระทำผิดกฎหมายในทันที และให้ยุติบทบาทการสนับสนุนแก๊งผู้มีอิทธิพลในทุกกรณี รวมทั้งมิให้กระทำผิดกฎหมายเสียเองและจะต้องปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเป็นธรรมมิให้มีการเลือกปฏิบัติโดยเด็ดขาด

2.2 ให้ผู้บังคับบัญชาจัดให้มีระบบการควบคุมกำกับดูแลความประพฤติและพฤติกรรมของผู้ใต้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น หากผู้ใต้บังคับบัญชามีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับแก๊งผู้มีอิทธิพล ผู้บังคับบัญชาใกล้ชิดตามลำดับชั้นจะต้องร่วมรับผิดชอบด้วย

2.3 ให้ใช้มาตรการทางการปกครอง ปรับย้ายข้าราชการที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับแก๊งผู้มีอิทธิพลในทันที หากปรากฏผลการสืบสวนข้อเท็จจริงที่ชัดเจนให้ตั้งคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาทัณฑ์ทางวินัยหรือวินัยร้ายแรง หากมีพยานหลักฐานชัดเจนให้ดำเนินคดีอาญาในทุกกรณี โดยจัดให้มีการติดตามตรวจสอบผลการดำเนินการดังกล่าวอย่างจริงจังจนถึงที่สุด

2.4 หากตรวจสอบพบว่ามีความพยานหลักฐานหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าร่ำรวยผิดปกติหรือเกินฐานะให้แจ้งสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การกวาดล้างมือปืนรับจ้าง นักเลงหัวไม้ และเครือข่ายแก๊งผู้มีอิทธิพล

3.1 ตรวจสอบค้นหาและกดดันมือปืนรับจ้าง นักเลงหัวไม้ และเครือข่ายของแก๊งผู้มีอิทธิพลให้ยุติบทบาท เลิกพฤติกรรมที่ผิดกฎหมายหรืออยู่เหนือกฎหมายและแสดงตนต่อเจ้าหน้าที่บ้านเมือง หากยังมีพฤติกรรมอยู่ก็ให้ดำเนินการตามกฎหมายอย่างเฉียบขาด

3.2 ให้ดำเนินการในกรอบของกฎหมาย โดยเฉพาะกฎหมายอาญา กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด กฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงิน มาตรการทางภาษีตามประมวลรัษฎากร กฎหมายสรรพสามิต กฎหมายศุลกากร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

3.3 สืบสวน สอบสวน ติดตาม จับกุม ดำเนินคดีมือปืนรับจ้าง นักเลงหัวไม้และเครือข่ายของแก๊งผู้มีอิทธิพลในคดีค้างเก่า โดยเฉพาะผู้ต้องหาคดีตามหมายจับ

3.4 เข้มงวดกวาดขัน สอดส่องดูแลสถานที่และสถานประกอบการต่างๆ มิให้เป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้เป็นแหล่งมั่วสุมของมือปืนรับจ้าง นักเลงหัวไม้ และเครือข่ายแก๊งผู้มีอิทธิพล

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การกวาดล้างตัวการหรือแกนนำแก๊งผู้มีอิทธิพล

4.1 ตรวจสอบค้นหาและกดดันตัวการหรือแกนนำผู้มีอิทธิพลให้ยุติบทบาท เลิกพฤติกรรมที่ผิดกฎหมายหรืออยู่เหนือกฎหมาย และแสดงตนต่อเจ้าหน้าที่บ้านเมืองหากยังมีพฤติกรรมอยู่ก็ให้ดำเนินการตามกฎหมายอย่างเฉียบขาด

4.2 ให้ดำเนินการในกรอบกฎหมาย โดยเฉพาะกฎหมายอาญา กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด กฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงิน มาตรการทางภาษีตามประมวลรัษฎากร กฎหมายสรรพสามิต กฎหมายศุลกากร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

4.3 สืบสวน สอบสวน ติดตาม จับกุม ดำเนินคดีมีอัยการรับแจ้ง นักเลงหัวไม้และเครือข่ายของแก๊งผู้มีอิทธิพลในคดีค้ำเก๋า โดยเฉพาะผู้ต้องหาตามหมายจับ

4.4 จัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารและการข่าวกรองเกี่ยวกับแก๊งผู้มีอิทธิพลที่เป็นเอกภาพ รอบคอบ รัดกุม ถูกต้องเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่าทั้ง 4 ยุทธศาสตร์ดังกล่าวข้างต้นเป็นหัวใจสำคัญในการปราบปรามผู้มีอิทธิพล ไม่ว่าจะเป็นการระดมพลลงพื้นที่เพื่อจับผู้มีอิทธิพล การขจัดเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับแก๊งผู้มีอิทธิพล การกวาดล้างมีอัยการรับแจ้ง นักเลงหัวไม้ และเครือข่ายแก๊งผู้มีอิทธิพล ตลอดจนการกวาดล้างตัวการหรือแกนนำแก๊งผู้มีอิทธิพล นอกจากนี้ยังเป็นการปราบปรามผู้มีอิทธิพลแบบบูรณาการที่สมบูรณ์แบบคือมีการดำเนินการหลายๆ อย่างไปพร้อมกัน

3.3 กลไกองค์กรในการป้องกันและปราบปรามผู้มีอิทธิพล

กลไกองค์กรในการป้องกันและปราบปรามผู้มีอิทธิพลมีศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ (คตส.) เป็นศูนย์กลางในการดำเนินงานดังกล่าว โดยให้หน่วยงานราชการทุกแห่งสนับสนุนการดำเนินงานนี้ และทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบจะต้องมีการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัด รวมทั้งจัดให้มีระบบการควบคุมกำกับดูแลความประพฤติและการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์การขจัดเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับแก๊งผู้มีอิทธิพล ๕๖

บทที่ 3

ลักษณะความผิดมูลฐาน

ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม

การฟอกเงินของประเทศไทย

1. การกำหนดความผิดมูลฐานฟอกเงินที่ผู้กระทำเป็นองค์กรอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพล

ในการที่จะนำกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไปบังคับใช้ไม่ว่าประเทศใดก็ตาม สิ่งสำคัญที่สุดที่ต้องคำนึงถึงเป็นลำดับแรกคือ ความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศนั้นๆ ครอบคลุมการกระทำความผิดมากน้อยเพียงใด ดังนั้นความผิดมูลฐานจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

1.1 ความผิดมูลฐานกับการฟอกเงิน

เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการนำมาตราการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน อันประกอบด้วยมาตรการรับทรัพย์สินทางแพ่งมาบังคับใช้กับเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด จะต้องดำเนินการกับเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดอย่างไร นอกจากนั้นยังมีมาตรการทางอาญาเป็นมาตรการในการลงโทษผู้ที่กระทำความผิดฐานฟอกเงิน หรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดซึ่งเป็นความผิดมูลฐานหรือได้มาจากการสนับสนุนหรือช่วยเหลือในการกระทำความผิด จึงมีความจำเป็นต้องมีการกำหนดความผิดมูลฐานขึ้นในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

การกำหนดความผิดมูลฐานเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เพราะจะต้องมีการพิจารณาให้รอบคอบว่าจะให้มาตรการทางกฎหมายอันประกอบด้วยมาตรการการลงโทษทางอาญาและมาตรการรับทรัพย์สินทางแพ่งตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดำเนินการกับเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดอาญาฐานใดบ้าง การที่จะกำหนดลงไว้ว่าความผิดอาญาฐานใดบ้างเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน จะมีผลกระทบต่อประชาชนและการประกอบการในภาคธุรกิจ ซึ่งจะต้องมีการปรับตัวเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรการที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

แม้ว่าประเทศไทยจะไม่ได้กำหนดคำจำกัดความของคำว่า ความผิดมูลฐาน ไว้ในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไว้เป็นการเฉพาะ หรือแม้แต่ United Nations Model Law on Money Laundering ก็มิได้กำหนดความหมายของคำว่า ความผิดมูลฐาน หรือ Predicate Offense ไว้เช่นเดียวกัน เพราะเป็นที่เข้าใจดีอยู่แล้วว่า การฟอกเงินคือการเปลี่ยนแปรสภาพเงิน หรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยผิดกฎหมายหรือโดยมิชอบด้วยกฎหมายให้เสมือนหนึ่งว่าเป็นเงินที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายและความสำคัญของคำว่า ความผิดมูลฐาน จะอยู่ที่จำนวนฐานความผิดที่แต่ละประเทศได้มีการกำหนดให้เป็นความผิดฐานฟอกเงินและลักษณะของความผิดนั้นๆ ว่ามีความสำคัญและสอดคล้องกับสังคม เศรษฐกิจ

และการเมืองของแต่ละประเทศที่จะนำมากำหนดเป็นความผิดมูลฐานได้เพียงใด โดยในกฎหมายแม่แบบของสหประชาชาติหรือองค์การเฉพาะกิจระหว่างประเทศเพื่อปราบปรามการฟอกเงิน ก็ได้กำหนดแนวทางไว้อย่างกว้างขวางในการที่แต่ละประเทศจะกำหนดฐานความผิดต่างๆ ลงในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศตนเอง โดยที่ประเทศไทยได้กำหนดความผิดมูลฐานไว้ 8 ฐานความผิด ประเทศสหรัฐอเมริกาได้กำหนดให้มีความผิดมูลฐานไว้กว่า 150 ฐานความผิด ประเทศมาเลเซียได้กำหนดความผิดไว้กว่า 119 ฐานความผิด เป็นต้น

เห็นได้ว่าประเทศต่างๆ ต่างได้กำหนดความผิดมูลฐานไว้มากมาย ผิดกับประเทศไทยซึ่งมีเพียง 8 มูลฐานความผิด การมีความผิดมูลฐานจำนวนมากนอกจากจะส่งผลต่อประสิทธิภาพ ในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแล้ว ยังถือว่าเป็นการเพิ่มความศักดิ์สิทธิ์ในเรื่องความผิดมูลฐาน แต่เนื่องจากการกำหนดความผิดมูลฐานของประเทศไทยยังติดอุปสรรคบางประการ ทั้งในเรื่องของระบบกฎหมาย สังคม เศรษฐกิจและในเรื่องการเมือง จึงทำให้ไม่สามารถกำหนดฐานความผิดลงในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เพื่อเป็นมาตรการในการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพลได้อย่างหลากหลายเหมือนประเทศอื่นๆ อันทำให้ผู้กระทำความผิดจำนวนมากต้องหลุดพ้นจากการถูกลงโทษ และทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดจำนวนมากก็ไม่สามารถริบได้เช่นกัน เนื่องจากไม่ใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามความหมายของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ความผิดต่างๆ ที่ได้กระทำลงนั้น แม้จะเป็นความผิดที่สำคัญมากน้อยเพียงใด แต่ถ้าไม่ใช่ความผิดที่กำหนดให้เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินก็ไม่สามารถยึดทรัพย์สินเหล่านั้นได้เช่นกัน แต่เมื่อไทยรับพันธะผูกพันจากอนุสัญญาต่างๆ ในการที่จะต้องพัฒนากฎหมายให้เป็นไปตามแนวทางของสากล ด้วยเหตุนี้ประเทศไทยคงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องมีการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินที่มีอยู่ เพื่อให้พร้อมที่จะเป็นมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินขององค์กรอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้นในอนาคตต่อไป (วิระพงษ์ บุญโญภาส, 2546 : 31)

1.2 หลักเกณฑ์ในการกำหนดความผิดมูลฐาน

โดยหลักการแล้วการกำหนดความผิดมูลฐานมีแนวคิดว่าควรเป็นการกระทำความผิดอาญาที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

- (1) ความผิดที่มีรูปแบบและวิธีการดำเนินการที่มีลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรม
- (2) ความผิดที่โดยลักษณะของการประกอบอาชญากรรมทำให้ได้รับผลตอบแทนสูง
- (3) ความผิดที่เป็นการกระทำที่สลับซับซ้อนยากแก่การปราบปราม
- (4) ความผิดที่มีลักษณะเป็นภัยต่อความมั่นคงในทางเศรษฐกิจ

ในกรณีที่เป็นการฟอกเงินที่กระทำโดยองค์กรอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพล กิจกรรมแต่ละประเภทขององค์กรอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพลล้วนเป็นอาชญากรรมร้ายแรง ไม่ว่าจะเป็นการทำอันตรายต่อทรัพย์สินหรือธุรกิจผิดกฎหมายหรือแม้แต่ขบวนการก่อการร้าย ด้วยเหตุนี้จึงต้องกำหนดมาตรการในการปราบปรามการขยายอิทธิพลขององค์กรอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพล

องค์กรอาชญากรรมถือว่าเป็นอาชญากรรมโดยอาชีพ อันมีการรวมกันของอาชญากรหลายประเภทโดยมีโครงสร้างของการทำงานที่สลับซับซ้อนและมีการจัดการบริหารองค์กรอย่างเป็นระบบ รวมทั้งอำนาจการบังคับบัญชาที่ถูกรักษาไว้เป็นความลับและมีการติดต่อประสานงานกันระหว่างกลุ่มอาชญากรที่มีส่วนร่วม

ในเรื่องผลประโยชน์จากองค์กรนั้น ด้วยเหตุนี้การกระทำความผิดต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากองค์กรอาชญากรรม จึงยากต่อการปราบปราม แม้ว่าในประมวลกฎหมายอาญาของไทย มาตรา 109 จะได้บัญญัติเรื่องการกระทำอันเป็นอั้งยี่ของโจรไว้ แต่บทบัญญัติในเรื่องดังกล่าวมีความมุ่งหมายเพียงเพื่อการปราบปรามกลุ่มคนที่ก่อความไม่สงบในอดีต ซึ่งรูปแบบการรวมกลุ่มบุคคลเพื่อการประกอบอาชญากรรมในประเทศไทย ได้พัฒนาไปมากและเชื่อว่าบทบัญญัติในเรื่องอั้งยี่ของโจรจะไม่นำมาใช้แล้ว ด้วยเหตุนี้ การพิจารณาในเรื่องการกระทำความผิดอาญาในรูปแบบขององค์กรอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพลจึงใช้หลักการสมคบแบบสากล (Conspiracy) ตามแนวทางกฎหมายต่างประเทศมาใช้แทน

เมื่อลักษณะของการฟอกเงิน ได้แก่ การนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดมาเปลี่ยนแปลงสภาพให้กลายเป็นเงินหรือทรัพย์สินที่ชอบด้วยกฎหมาย การฟอกเงินจึงมีความคล้ายคลึงกับความผิดฐานรับของโจรตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 357 ซึ่งบัญญัติว่าผู้ใดช่วยซ่อนเร้น ช่วยจำหน่าย ช่วยพาเอาไปเสีย ซื้อ รับ จำนำ หรือรับไว้โดยประการใดซึ่งทรัพย์สินอันได้มาโดยการกระทำความผิดนั้นเข้าลักษณะลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ทรัพย์ ริดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ จ่อโกง ยักยอก หรือเจ้าพนักงานยักยอกทรัพย์ ผู้นั้นกระทำความผิดฐานรับของโจร ด้วยเหตุนี้การบังคับเอากับทรัพย์สินจะใช้ได้กับทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดเพียงบางประเภทเท่านั้น ส่วนทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดประเภทอื่นไม่อาจใช้มาตรการทางประมวลกฎหมายอาญาบังคับได้เลย

มาตรการรับทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 33 นั้น มีหลักเกณฑ์ที่แคบเกินความจำเป็นไม่ถึงการโอน รับโอน หรือเปลี่ยนแปลงทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด อันมีลักษณะของการฟอกเงิน เพราะผู้ที่กระทำการฟอกเงินในขั้นตอนสุดท้ายอาจไม่ใช่ผู้กระทำความผิดอาญา รุนแรงที่แท้จริงในตอนแรกก็ได้ ด้วยเหตุนี้มาตรการรับทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายอาญา จึงเชื่อมโยง ไปไม่ถึงทรัพย์สินที่ได้รับการโอน รับโอน หรือเปลี่ยนแปลงแล้ว จะจำกัดเฉพาะทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดโดยตรงเท่านั้น จึงสมควรให้มีการกำหนดหรือขยายฐานความผิดมูลฐานให้มากขึ้น เพื่อลงโทษการกระทำใดๆ อันมีวัตถุประสงค์ในการโอน รับโอนหรือเปลี่ยนแปลงทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ด้วยเหตุนี้การกำหนดความผิดมูลฐานในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของไทยจึงควรเพิ่มความผิดมูลฐานให้มากขึ้นกว่าเดิม ทั้งนี้เพราะความผิดมูลฐานทั้ง 8 มูลฐานความผิดที่มีอยู่นั้นยังไม่เพียงพอที่จะป้องกันและปราบปรามองค์การอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพลได้ เนื่องจากการกระทำขององค์กรอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพลมีลักษณะการทำความผิดที่มีความหลากหลาย มีความสลับซับซ้อนกว่าการทำความผิดอาญาประเภทอื่นๆ ใน 8 ฐานความผิด มีทฤษฎีการสมคบ มีการบริหารองค์กร การก่อการร้ายข้ามชาติ หรือธุรกิจการเงินการธนาคารที่ผิดกฎหมายรวมอยู่ด้วย ด้วยเหตุนี้ประเทศไทยจึงควรมีการกำหนดความผิดมูลฐานเพิ่มขึ้นเพื่อเป็นการขยายฐานความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินให้มากขึ้น และเกิดความชัดเจนในเรื่องฐานความผิดมากยิ่งขึ้น โดยอาศัยแนวทางแม่แบบในการปรับปรุงกฎหมายขององค์การระหว่างประเทศเพื่อการฟอกเงิน อย่างเช่น United Nations, Financial Action Task Force on Money Laundering, Basle Committee, Council of Europe ฯลฯ และแนวทางของกฎหมายภายในของบางประเทศที่ได้รับการพัฒนาแล้ว อย่างเช่น สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย ฯลฯ เพื่อศึกษาแนวคิดและแนวทางในการปราบปรามอาชญากรรมในรูปแบบองค์กร

อาชญากรรมและผู้มีอิทธิพล อันจะเป็นประโยชน์สำหรับประเทศไทยในการที่จะนำมาพัฒนากฎหมายของไทยต่อไป

2. ลักษณะความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทย

ความผิดมูลฐาน คือความผิดอาญาที่เป็นมูลเหตุ เป็นที่มา หรือเป็นฐานก่อให้เกิดหรือให้ได้มาซึ่งเงินหรือทรัพย์สินจากการกระทำความผิด หลังจากนั้นก็มี การนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดอาญาดังกล่าวไปทำการโอน หรือเปลี่ยนสภาพ หรือกระทำให้ด้วยประการใดๆ เพื่อปกปิดอำพรางที่มาของเงินหรือทรัพย์สินนั้นๆ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวนี้เรียกว่า “การฟอกเงิน”

การกำหนดให้มีความผิดมูลฐานขึ้นก็เพื่อทำให้เกิดความชัดเจนในการนำมาตราการยึดทรัพย์สินหรือมาตรการริบทรัพย์สินไปใช้กับเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดที่จะต้องดำเนินการกับเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดอาญาตามที่กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกำหนดไว้เท่านั้น นอกจากนี้ยังมีการกำหนดมาตรการในการลงโทษทางอาญากับผู้ที่ฟอกเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดซึ่งมีความผิดมูลฐาน หรือจากการสนับสนุนช่วยเหลือการกระทำซึ่งเป็นความผิดมูลฐาน และในการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินยังได้มีการกำหนดมาตรการในการริบทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดซึ่งมีความผิดมูลฐาน หรือจากการสนับสนุนช่วยเหลือการกระทำซึ่งเป็นความผิดมูลฐานอีกด้วย

ความผิดมูลฐานอันเป็นความผิดทางอาญาตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 นั้น มีอยู่ 7 ประเภท กล่าวคือ

- 1) ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด หรือกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
- 2) ความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา เฉพาะที่เกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่อการอนาจารหญิงและเด็กเพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น และความผิดฐานพรากเด็กและผู้เยาว์ ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี เฉพาะที่เกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไปเพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณี หรือความผิดเกี่ยวกับการเป็นเจ้าของกิจการค้าประเวณี ผู้ดูแล หรือผู้จัดการกิจการค้าประเวณี หรือสถานการค้าประเวณีหรือเป็นผู้ควบคุมผู้กระทำการค้าประเวณี ในสถานการค้าประเวณี
- 3) ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชนตามกฎหมายอาญา หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิสัมพันธ์เงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน
- 4) ความผิดเกี่ยวกับการยักยอกหรือฉ้อโกงหรือประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน หรือกระทำโดยทุจริต ตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ กฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ หรือกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งกระทำโดยกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใด ซึ่งรับผิดชอบหรือมีประโยชน์เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของสถาบันการเงินนั้น

5) ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การ หรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น

6) ความผิดเกี่ยวกับการกรรโชก หรือรีดเอาทรัพย์สินที่กระทำโดยอ้างอำนาจอภัยหรือช่องโหว่ตามประมวลกฎหมายอาญา

7) ความผิดเกี่ยวกับการลักลอบหนีศุลกากร ตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

และมีเพิ่มขึ้นมาใหม่เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2546 อีก 1 มูลฐานความผิดคือ “ความผิดที่เกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา”

ความผิดมูลฐานทั้ง 8 มูลฐานความผิด ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ดังกล่าวมาข้างต้นนั้นอธิบายได้ดังนี้

1. ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด หรือกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด หรือกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมี 4 ประเภทได้แก่

ก. ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2528 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2530

ข. ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2528 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535

ค. ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามพระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533

ง. ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534

ก. ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2528 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2530

ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ได้แก่ความผิดที่เกี่ยวกับการผลิต จำหน่าย นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติด ประเภท 1 (มาตรา 15) ความผิดเกี่ยวกับการผลิต จำหน่าย นำเข้า หรือส่งออกซึ่งยาเสพติดให้โทษประเภท 2 (มาตรา 16) ความผิดเกี่ยวกับการจำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท 2 (มาตรา 17) ความผิดเกี่ยวกับการผลิต จำหน่าย นำเข้า หรือส่งออกซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท 3 (มาตรา 20) ความผิดเกี่ยวกับการผลิต จำหน่าย นำเข้า ส่งออกหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 4 หรือในประเภทที่ 5 (มาตรา 26)

หมายเหตุ ยาเสพติดให้โทษ หมายความว่า สารเคมีหรือวัตถุดิบใดๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใดๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะที่สำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพเรื่อยๆ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงอยู่ตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลงกับให้รวมตลอดถึงพืชหรือส่วนของพืชที่เป็นหรือให้ผลผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษ หรืออาจใช้ผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษและสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษดังกล่าวด้วย

พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 7 กำหนดยาเสพติดให้โทษไว้ 5 ประเภทคือ

1. ประเภทที่ 1 ยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรง เช่น เฮโรอีน
2. ประเภทที่ 2 ยาเสพติดให้โทษทั่วไป เช่น มอร์ฟีน โคคาอิน โคเคอิน ผันยา (ผันยา หมายถึง ผันดิบ ผันสุก หรือมูลฝิ่น)
3. ประเภทที่ 3 ยาเสพติดให้โทษที่มีลักษณะเป็นต้นตำหรับยา และมียาเสพติดให้โทษในประเภท 2 ผสมอยู่ด้วย
4. ประเภทที่ 4 สารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 หรือ ประเภทที่ 2 เช่น อาเซติคแอนไฮไดรด์ อาเซติลคลอไรด์
5. ประเภทที่ 5 ยาเสพติดให้โทษที่มีได้เข้าอยู่ในประเภทที่ 1 ถึงประเภทที่ 4 เช่น กัญชา พืชกระท่อม ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 135 (พ.ศ. 2539) เรื่องระบุชื่อและประเภทยาเสพติดให้โทษ ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ได้ระบุให้ยาเสพติดให้โทษที่ระบุชื่อในบัญชีท้ายประกาศนี้ เป็นยาเสพติดให้โทษประเภท 1 ประเภท 2 ประเภท 4 และ ประเภท 5 ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522

บัญชีท้ายประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 135 (พ.ศ. 2539) เรื่อง ระบุชื่อและประเภทยาเสพติดให้โทษตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522

ยาเสพติดให้โทษประเภท 1 เช่น อาเซทอร์ฟีน อาเซติล-อัลฟา-เมทิลเฟนทานิล แอมเฟตามีน เดโซมอร์ฟีน เฮโรอีน เลแวนเฟตามีน MPPP PEPAP โทโอเฟนทานิล

ยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 2 เช่น อาเซติลเมทาควอล อัลฟาเมโพรดิน อัลฟาโพรดิน อานิลเลอริน โคโลนิทาซิน เมซิตราไมด์ เมตาโพรดิน โคคาอิน โคเคอิน

ยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 4 เช่น อาเซติค แอนไฮไดรด์ อาเซติค คลอไรด์ เออร์โกตามีน เอทิลีน ไดอาเซเตต ไอโซชาฟรอล เฟนิลอาเซติค อาซิค ไพเพอโรนอล ซาฟรอล

ยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 5 เช่น กัญชา พืชกระท่อม พืชฝิ่น พืชเห็ดขี้ควาย ที่มีชื่อทางพฤกษศาสตร์ว่า โซโลไซเบคควาเบนิลซินหรือที่มีชื่ออื่นในตระกูลเดียวกัน ซึ่งหมายความรวมถึงพืชที่ให้สาร PSILOCYBIN หรือ PSILOCIN ทั้งนี้ให้หมายรวมถึงส่วนต่างๆ ของพืชดังกล่าวด้วย เป็นต้นว่า ดอกเห็ด ก้านเห็ด สปอร์ของเห็ด ดังกล่าว

ผลิต	หมายความว่า	เพาะ ปลูก ทำ ผสม ปรุง แปรสภาพ เปลี่ยนรูป
จำหน่าย	หมายความว่า	ขาย จำย แจก แลกเปลี่ยน ให้
นำเข้า	หมายความว่า	นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร
ส่งออก	หมายความว่า	นำหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร

ข. ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ตามพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2528 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535

ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2528 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 ได้แก่ความผิดที่เกี่ยวกับการผลิต ขยาย นำเข้าหรือส่งออก ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท 1 (มาตรา 13) ความผิดเกี่ยวกับการผลิต ขยาย นำเข้า หรือส่งออก ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท 2 (มาตรา 13 ทวิ) ความผิดเกี่ยวกับการผลิต ขยาย นำเข้า หรือส่งออก

ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท 3 หรือ ประเภท 4 หรือนำผ่านซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ ทุกประเภท (มาตรา 16)

หมายเหตุ พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2528 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535 มาตรา 4 ได้ให้ความหมายของวัตถุออกฤทธิ์ไว้ว่าวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทที่เป็นสิ่งธรรมชาติหรือที่ได้จากสิ่งธรรมชาติหรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทที่เป็นวัตถุสังเคราะห์

ผลิต	หมายความว่า	ทำ ผสม ปُرุง หรือแปรสภาพ และหมายความรวมถึงเปลี่ยนรูป แบ่งบรรจุหรือรวมบรรจุ
ขาย	หมายความว่า	หมายความรวมถึง จำหน่าย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน ส่งมอบหรือมีไว้เพื่อขาย
นำเข้า	หมายความว่า	นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร
ส่งออก	หมายความว่า	นำหรือส่งออกจากราชอาณาจักรเพื่อไปต่างประเทศ
นำผ่าน	หมายความว่า	นำหรือส่งผ่านราชอาณาจักร แต่ไม่รวมถึงการนำหรือส่งวัตถุออกฤทธิ์ผ่านราชอาณาจักร โดยมีได้มีการขนถ่ายออกจากเครื่องบินที่ใช้ในการขนส่งสาธารณะระหว่างประเทศ

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 51 (พ.ศ. 2531) เรื่อง ระบุชื่อและจัดแบ่งประเภทวัตถุออกฤทธิ์ตามความในพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 ได้กำหนดชื่อและประเภทของวัตถุที่ออกฤทธิ์ไว้ดังนี้

1. ชื่อของวัตถุออกฤทธิ์ในประเภทที่ 1 เช่น คาทีโนน DET DMHP DMT แอมเฟตามีน พาราเอทิล PCE PHP ฯ
2. ชื่อของวัตถุออกฤทธิ์ในประเภทที่ 2 เช่น แอมเฟตามีน เฟนิทิลีน เลแวนเฟตามีน เมทาคาโลน เมทิลเฟนิเดต เฟนิโซคลิดีน มิตาโซแลม ไตรอาโซแลม โบรติโซแลม ฯ
3. ชื่อของวัตถุออกฤทธิ์ในประเภทที่ 3 เช่น อะโมบาร์บิทัล บิวตาล-บิทัล คาทีนโซโคลบาร์บิทัล กลูเททิไมด์ เมโพบาแมต เพนโตบาร์บิทัล ฯ
4. ชื่อของวัตถุออกฤทธิ์ในประเภทที่ 4 เช่น อัลโลบาร์บิทัล อัลปราโซแลม แอมพิพราโมน บาร์บิทัล เบนซ์เฟตามีน โบรมาซินแอม บิวโตบาร์บิทัล คามาซีแอม คลอเฟนเตอมีน

ค. ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามพระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533

ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามพระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533 หมายถึงความผิดเกี่ยวกับการขายสารระเหย (มาตรา 15) ความผิดเกี่ยวกับการขาย จัดหา หรือให้สารระเหยแก่ผู้ที่ตนรู้หรือควรรู้ว่าเป็นผู้ติดสารระเหย (มาตรา 16) ความผิดเกี่ยวกับการที่ผู้ผลิต นำเข้า หรือผู้ขายสารระเหยไม่ปฏิบัติตามมาตรา 12 (ผู้ผลิตสารระเหยต้องจัดให้มีภาพ เครื่องหมาย หรือข้อความที่ภาษาบรรจุหรือหีบห่อที่บรรจุสารระเหย เพื่อเป็นการเตือนให้ระวังการใช้สารระเหย) มาตรา 13 (ผู้นำเข้าสารระเหยก่อนออกขาย ต้องจัดให้มีภาพ เครื่องหมาย หรือข้อความที่ภาษาบรรจุ หรือหีบห่อที่บรรจุสารระเหย เพื่อเป็นการเตือนให้ระวังการใช้สารระเหยดังกล่าว) มาตรา 14 (สารระเหยที่ผู้ขายจะขายนั้น ต้องมีภาพ เครื่องหมาย หรือข้อความที่ผู้ผลิตหรือผู้นำเข้าได้จัดให้มีที่ภาษาบรรจุหรือหีบห่อที่บรรจุ)

หมายเหตุ พระราชกำหนดป้องกันการใช้สารระเหย พ.ศ. 2533 มาตรา 3 ได้ให้ความหมายของสารระเหยไว้ว่า สารเคมี หรือผลิตภัณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศว่าเป็นสารระเหย

การผลิต	หมายความว่า	ทำ ผสม ปู หรือแปรสภาพ และให้หมายความรวมถึงเปลี่ยนแปลงบรรจุ หรือรวมบรรจุด้วย
ขาย	หมายความว่า	การจำหน่าย จ่าย แจก หรือแลกเปลี่ยน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในทางการค้า หรือมิใช่เพื่อขายได้
นำเข้า	หมายความว่า	นำหรือสั่งเข้ามาในราชอาณาจักร

ประกาศกระทรวงสาธารณสุขกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2533) เรื่อง กำหนดชื่อประเภท ชนิด หรือขนาดบรรจุของสารเคมีหรือผลิตภัณฑ์ เป็นสารระเหย กำหนดให้สารเคมีดังต่อไปนี้รวมทั้งสารเคมีที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่นแต่มีสูตรโครงสร้างสารอย่างเดียวกันเป็นสารระเหย เช่น อาซีโตน เอทิล อาซีเตท 2-บิวทอกซี เอทานอล 2-เอทอกซีเอทานอล เมทิล อาซีเตท โทลูอีน เมทิล เอทิล คีโตน

จ. ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534

ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 ได้แก่ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดซึ่งเป็นการกระทำความผิดในข้อหา ผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมิใช่ในความครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งยาเสพติดและให้หมายความรวมถึงการสมคบ ช่วยเหลือ สนับสนุน หรือพยายามกระทำความผิดดังกล่าวนี้ด้วย

หมายเหตุ พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 มาตรา 3 ได้ให้ความหมายยาเสพติดไว้ดังนี้

ยาเสพติด หมายความว่า ยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษและยาเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ทั้งนี้ตามที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวง

กฎกระทรวง (พ.ศ. 2535) ออกตามความในพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2539 กำหนดว่ายาเสพติดให้โทษ ตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ และยาเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่เป็นยาเสพติดตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 เช่น 1. เฮโรอีน 2. มอร์ฟิน 3. ผีน 4. โคคาอิน 5. อาเซติก แอนไฮไดรด์ 6. อาเซติลคลอไรด์ 7. เมทิลีน ไดอะเซเตต 8. กัญชา 9. ไดเมทอกซีแอมเฟตามีน 10. ไดเมทอกซีโปรโมแอมเฟตามีน ฯลฯ

ยาเสพติดดังกล่าวข้างต้นให้รวมถึงวัตถุที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่นแต่มีชื่อหรือส่วนประกอบทางเคมีอย่างเดียวกันกับยาเสพติดดังกล่าวและเกลือใดๆ ของยาเสพติดดังกล่าวด้วย

กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด หมายความว่า กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษและกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท

ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หมายความว่า การผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมิใช่ในความครอบครองเพื่อจำหน่ายซึ่งยาเสพติดและให้หมายความรวมถึง การสมคบ สนับสนุน ช่วยเหลือ หรือพยายามกระทำความผิดดังกล่าวนี้ด้วย

ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด หมายความว่า เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับมาเนื่องจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดและให้หมายความรวมถึงเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาโดยการใช้อำนาจหรือทรัพย์สินดังกล่าว ชื่อหรือกระทำไม่ว่าด้วยประการใดๆ ให้เงินหรือทรัพย์สินนั้นเปลี่ยนแปลงสภาพไปจากเดิม

ไม่ว่าจะมีการเปลี่ยนสภาพกี่ครั้ง และไม่ว่าเงินหรือทรัพย์สินนั้นจะอยู่ในครอบครองของบุคคลอื่น โอนไปเป็นของบุคคลอื่น หรือปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนว่าเป็นของบุคคลอื่นก็ตาม

2. ความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา เฉพาะที่เกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไปหรือพาไปเพื่อการอนาจารหญิงและเด็ก เพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น และความผิดฐานพรากเด็กและผู้เยาว์ ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีเฉพาะที่เกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไปหรือชักพาไปเพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณี หรือความผิดเกี่ยวกับการเป็นเจ้าของกิจการการค้าประเวณี ผู้ดูแลหรือจัดการ กิจการค้าประเวณีหรือสถานการค้าประเวณีหรือเป็นผู้ควบคุมผู้กระทำการค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี ได้แก่

2.1 ความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญาเฉพาะที่เกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไปหรือพาไปเพื่อการอนาจารหญิงและเด็ก เพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่นและความผิดฐานพรากเด็กและผู้เยาว์

2.1.1 ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 282 คือ การกระทำให้สำเร็จความใคร่ของผู้อื่น เป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่อการอนาจารหญิง แม้หญิงนั้นจะยินยอมก็ตาม ไม่ว่าการกระทำต่างๆ อันประกอบความผิดนั้นจะได้กระทำในประเทศต่างกันหรือไม่ และรวมถึงการกระทำเพื่อให้สำเร็จความใคร่ของผู้อื่นโดยรับตัวเด็กหญิงหรือหญิงซึ่งมีผู้จัดหา ล่อไป หรือชักพาไปหรือสนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว

2.1.2 ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 283 คือ การกระทำให้สำเร็จความใคร่ของผู้อื่น เป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือชักพาไปเพื่อการอนาจารหญิงโดย ใช้อุบายหลอกลวง ชูเชิญ ใช้กำลังประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรมหรือใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใด ไม่ว่าการกระทำต่างๆ อันประกอบเป็นความผิดนั้นจะได้กระทำในประเทศต่างกันหรือไม่ และรวมถึงการกระทำเพื่อให้สำเร็จความใคร่ของผู้อื่นโดยรับตัวเด็กหญิงหรือหญิงซึ่งมีผู้จัดหา ล่อไป หรือชักพาไป หรือสนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว

2.1.3 ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 317 คือ การพรากเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีไปจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล รวมถึงการซื้อ จำหน่าย หรือรับตัวเด็กซึ่งถูกพรากและการกระทำเพื่อหากำไรหรือเพื่อการอนาจารด้วย

2.1.4 ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 318 คือ การพรากผู้เยาว์อายุกว่าสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีไปจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล โดยผู้เยาว์นั้นไม่เต็มใจรวมถึงการซื้อ จำหน่ายหรือรับตัวผู้เยาว์ซึ่งถูกพรากและการกระทำเพื่อหากำไรหรือเพื่อการอนาจารด้วย

2.1.5 ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 319 คือ การพรากผู้เยาว์อายุกว่าสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีไปจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแลเพื่อหากำไรหรือเพื่อการอนาจารโดยผู้เยาว์นั้นเต็มใจรวมถึงการซื้อ จำหน่าย หรือรับตัวผู้เยาว์ซึ่งถูกพรากด้วย

2.2 ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก ได้แก่พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540 คือ การกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้าหญิงหรือเด็ก ชื่อ ชายจำหน่าย พามา หรือส่งไปยังที่ใด รับ หน่วงเหนี่ยวหรือกักขัง ซึ่งหญิงหรือเด็ก หรือจัดให้หญิงหรือเด็กกระทำการหรือยอมรับการกระทำใดเพื่อสนองความใคร่

ของผู้อื่นเพื่อการอนาจารหรือเพื่อแสวงหาประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ไม่ว่าหญิงหรือเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี กฎหมายว่าด้วยสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน หรือพระราชบัญญัติดังกล่าวนี้ รวมถึงการเตรียมการเพื่อกระทำความผิดและการสมคบกันตั้งแต่สองคนขึ้นไปเพื่อกระทำความผิดด้วย

2.3 ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไปหรือชักพาไป เพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณี หรือความผิดเกี่ยวกับการเป็นเจ้าของกิจการค้าประเวณี ผู้ดูแลหรือผู้จัดการกิจการค้าประเวณีหรือสถานการค้าประเวณี หรือเป็นผู้ควบคุมผู้กระทำการค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณีได้แก่

2.3.1 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 มาตรา 9 คือ การเป็นธุระจัดหา ล่อไปหรือชักพาไป ซึ่งบุคคลใดเพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณี แม้บุคคลนั้นจะยินยอมก็ตามและไม่ว่าการกระทำต่างๆ อันประกอบเป็นความผิดนั้นจะได้กระทำภายในหรือนอกราชอาณาจักร

2.3.2 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 มาตรา 11 คือการเป็นเจ้าของกิจการค้าประเวณี ผู้ดูแล หรือผู้จัดการกิจการค้าประเวณีหรือสถานการค้าประเวณี หรือเป็นผู้ควบคุมผู้กระทำการค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี

3. ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชน ตามประมวลกฎหมายอาญาหรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน

3.1 ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชนตามประมวลกฎหมายอาญา ได้แก่ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 341 และมาตรา 343 คือการหลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง และโดยการหลอกลวงดังว่านั้นได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สามหรือทำให้ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม ทำ ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ โดยการกระทำดังกล่าว นั้นได้กระทำการด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จต่อประชาชนหรือด้วยการปกปิดความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งแก่ประชาชน

3.2 ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน ได้แก่พระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 มาตรา 4 แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 พ.ศ. 2534 คือการโฆษณาหรือประกาศให้ปรากฏต่อประชาชนหรือกระทำได้ด้วยประการใดๆ ให้ปรากฏแก่บุคคลตั้งแต่สิบคนขึ้นไปว่าในการกู้ยืมเงิน ตนหรือบุคคลใดจะจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนให้สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินกู้ยืมของสถาบันการเงินจะพึงจ่ายได้ โดยที่ตนรู้หรือควรรู้อยู่แล้วว่าตนหรือบุคคลนั้นจะนำเงินจากผู้ให้กู้ยืมเงินรายนั้น หรือรายอื่นมาจ่ายหมุนเวียนให้แก่ผู้ให้กู้ยืมเงินหรือโดยที่ตนรู้หรือควรรู้อยู่แล้วว่าตนหรือบุคคลนั้นไม่สามารถประกอบกิจการใดๆ โดยชอบด้วยกฎหมายที่จะให้ผลประโยชน์ตอบแทนพอเพียงที่จะนำมาจ่ายในอัตรานั้นและในการนั้นเป็นเหตุให้ตนหรือบุคคลใดได้กู้ยืมเงินไป

4. ความผิดเกี่ยวกับการยักยอกหรือฉ้อโกงหรือประทุษร้ายต่อทรัพย์สินหรือกระทำการโดยทุจริตตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ กฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ หรือกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ซึ่งกระทำโดยกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบหรือมีประโยชน์เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของสถาบันการเงินนั้น

4.1 ความผิดเกี่ยวกับการยกยอกหรือฉ้อโกง หรือประทุษร้ายต่อทรัพย์สินหรือกระทำการโดยทุจริต ตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ ได้แก่พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 มาตรา 46 ณว แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 พ.ศ. 2528 มาตรา 18 คือกรรมการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในธนาคารพาณิชย์กระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินตามที่บัญญัติไว้ในหมวด 1 (ความผิดฐานลักทรัพย์และวิ่งราวทรัพย์) หมวด 3 (ความผิดฐานฉ้อโกง) หมวด 4 (ความผิดฐานโกงเจ้าหนี้) หมวด 5 (ความผิดฐานยกยอก) หรือหมวด 7 (ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์สิน) ของลักษณะ 12 (ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน) แห่งประมวลกฎหมายอาญา รวมถึงผู้ใช้ให้กระทำความผิดหรือเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิด

4.2 ความผิดเกี่ยวกับการยกยอกหรือฉ้อโกงหรือประทุษร้ายต่อทรัพย์สินหรือกระทำการโดยทุจริต ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ได้แก่ พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. 2522 พ.ศ. 2526 มาตรา 34 คือ

4.2.1 มาตรา 75 ทวิ กรรมการ ผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัทโดยทุจริต หลอกลวงด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จแก่ประชาชน หรือด้วยการปกปิดความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งแก่ประชาชน และโดยการหลอกลวงดังว่านั้นได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สามหรือทำให้ประชาชนผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม ทำ ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ

4.2.2 มาตรา 75 ตริ กรรมการ ผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัท ซึ่งได้รับมอบหมายให้จัดการทรัพย์สินของบริษัท หรือทรัพย์สินที่บริษัทเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย กระทำผิดหน้าที่ของตนด้วยประการใดๆ โดยทุจริต จนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สินของบริษัท

4.2.3 มาตรา 75 จัตวา กรรมการ ผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัทครอบครองทรัพย์สินซึ่งเป็นของบริษัทหรือซึ่งบริษัทเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย เบียดบังเอาทรัพย์สินนั้นเป็นของตนหรือบุคคลที่สามโดยทุจริต

4.2.4 มาตรา 75 เบญจ กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัท เอาไปเสีย ทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่าหรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สินอันบริษัทมีหน้าที่ดูแลหรือที่อยู่ในความครอบครองของบริษัท ถ้าได้กระทำเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน

4.2.5 ตามมาตรา 75 ฉ กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัทรู้ว่าเจ้าหนี้ของบริษัทหรือเจ้าหนี้ของบุคคลอื่นซึ่งจะใช้สิทธิของเจ้าหนี้นั้นบริษัทบังคับการชำระหนี้จากบริษัท ใช้นหรือน่าจะใช้สิทธิเรียกร้องทางศาลให้ชำระหนี้ได้ย้ายไปเสีย ซ่อนเร้น หรือโอนไปให้แก่ผู้อื่นซึ่งทรัพย์สินของบริษัท หรือแกล้งให้บริษัทเป็นหนี้ซึ่งไม่เป็นความจริงถ้าได้กระทำเพื่อมิให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน

4.2.6 มาตรา 75 สัตต กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัทกระทำการหรือไม่กระทำการเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายเพื่อตนเองหรือผู้อื่นอันเป็นการเสียหายแก่บริษัทนั้น

4.2.7 มาตรา 75 อัญ กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของบริษัทกระทำหรือยินยอมให้กระทำการดังต่อไปนี้

1) ทำให้เสียหาย ทำลายเปลี่ยนแปลง ตัดทอนหรือปลอมบัญชี เอกสารหรือหลักประกันของบริษัทหรือที่เกี่ยวกับบริษัท

2) ลงข้อความเท็จ หรือไม่ลงข้อความสำคัญในบัญชี หรือเอกสารของบริษัทหรือที่เกี่ยวกับบริษัทหรือ

3) ทำบัญชีไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง ไม่เป็นปัจจุบัน หรือไม่ตรงต่อความเป็นจริงถ้ากระทำหรือยินยอมให้กระทำ เพื่อลวงให้บริษัทหรือผู้ถือหุ้นขาดประโยชน์อันควรได้ หรือลวงบุคคลใด ๆ

4.3 ความผิดเกี่ยวกับการชักยอก หรือฉ้อโกง หรือประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน หรือกระทำการโดยทุจริต ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ได้แก่พระราชบัญญัติหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535

4.3.1 มาตรา 306 กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลใดตามพระราชบัญญัตินี้ โดยทุจริต หลอกลวง ด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จแก่ประชาชน หรือด้วยการปกปิดความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งแก่ประชาชนและโดยการหลอกลวงดังว่านั้นได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม หรือทำให้ประชาชนผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สามทำ ถอนหรือทำลาย เอกสารสิทธิ

4.3.2 มาตรา 307 กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ซึ่งได้รับมอบหมายให้จัดการทรัพย์สินของนิติบุคคลดังกล่าว หรือทรัพย์สินที่นิติบุคคลเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยกระทำผิดหน้าที่ของตนด้วยประการใด ๆ โดยทุจริตจนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สินของนิติบุคคลนั้น

4.3.3 มาตรา 308 กรรมการ ผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ครอบครองทรัพย์สินซึ่งเป็นของนิติบุคคลดังกล่าวหรือซึ่งนิติบุคคลดังกล่าวเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยเบียดบังเอาทรัพย์สินนั้นเป็นของตนหรือบุคคลที่สามโดยทุจริต

4.3.4 มาตรา 309 กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลใดตามพระราชบัญญัตินี้ เอาไปเสีย ทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่าหรือทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งทรัพย์สินอันนิติบุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ดูแล หรือที่อยู่ในความครอบครองของนิติบุคคลนั้น ถ้าได้กระทำเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน

4.3.5 มาตรา 310 กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลใดตามพระราชบัญญัตินี้ รู้ว่าเจ้านิติบุคคลดังกล่าว หรือเจ้านิติบุคคลอื่น ซึ่งจะใช้สิทธิของเจ้านิติบุคคลนั้นบังคับการชำระหนี้จากนิติบุคคล ใช้หรือน่าจะใช้สิทธิเรียกร้องทางศาลให้ชำระหนี้ได้ย้ายไปเสีย ซ่อนเร้น หรือโอนไม่ให้แก่ผู้อื่นซึ่งทรัพย์สินของนิติบุคคลนั้น หรือแก่ผู้อื่นซึ่งนิติบุคคลนั้นเป็นหนี้ ซึ่งไม่เป็นความจริง ถ้าได้กระทำเพื่อมิให้เจ้านิติบุคคลได้รับชำระหนี้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน

4.3.6 มาตรา 311 กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลใดตามพระราชบัญญัตินี้กระทำการหรือไม่กระทำการเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายเพื่อตนเองหรือผู้อื่นอันเป็นการเสียหายแก่นิติบุคคลนั้น

4.3.7 มาตรา 312 กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลใดตามพระราชบัญญัตินี้กระทำหรือยินยอมให้กระทำการดังต่อไปนี้

1) ทำให้เสียหาย ทำลายเปลี่ยนแปลง ดัดทอน หรือปลอม บัญชีเอกสารหรือหลักประกันของนิติบุคคลดังกล่าวหรือที่เกี่ยวข้องกับนิติบุคคลนั้น

2) ลงข้อความเท็จ หรือไม่ลงข้อความสำคัญในบัญชี หรือเอกสารของนิติบุคคลหรือที่เกี่ยวข้องกับนิติบุคคลนั้นหรือ

3) ทำบัญชีไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง ไม่เป็นปัจจุบันหรือไม่ตรงต่อความเป็นจริง ถ้ากระทำหรือยินยอมให้กระทำเพื่อลงให้นิติบุคคลดังกล่าว หรือผู้ถือหุ้นขาดประโยชน์อันควรได้หรือลงบุคคลใดๆ

5. ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ ตามกฎหมายอื่น

5.1 ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญา ได้แก่

5.1.1 ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 147 คือ เป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการ หรือรักษาทรัพย์สินใดเบียดบังทรัพย์สินนั้นเป็นของตนหรือเป็นของผู้อื่นโดยทุจริต หรือโดยทุจริตยอมให้ผู้อื่นเอาทรัพย์สินนั้นเสีย

5.1.2 ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 148 คือ เป็นเจ้าพนักงานใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบ ข่มขืนใจ หรือจู่ใจเพื่อให้บุคคลใดมอบให้หรือหามาให้ซึ่งทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดแก่ตนเองหรือผู้อื่น

5.1.3 ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 149 คือ เป็นเจ้าพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัด หรือสมาชิกสภาเทศบาล เรียกหรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบเพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือไม่ชอบด้วยหน้าที่

5.1.4 ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 150 คือ เป็นเจ้าพนักงานกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งโดยเห็นแก่ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดซึ่งตนได้เรียก รับ หรือยอมจะรับไว้ก่อนที่ตนได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานในตำแหน่งนั้น

5.1.5 ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 151 คือ เป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่ ซื้อ ทำจัดการ หรือรักษาทรัพย์สินใดๆ ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริตอันเป็นการเสียหายแก่รัฐ เทศบาล สุขาภิบาล หรือเจ้าของทรัพย์สินนั้น

5.1.6 ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 152 คือ เป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่จัดการหรือดูแลกิจการใด เข้ามีส่วนได้เสียเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นเนื่องด้วยกิจการนั้น

5.1.7 ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 153 คือ เป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่จ่ายทรัพย์สินเกินกว่าที่ควรจ่าย เพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น

5.1.8 ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 154 คือ เป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่หรือแสดงว่าตนมีหน้าที่เรียกเก็บหรือตรวจสอบภาษีอากร ค่าธรรมเนียม หรือเงินอื่นใดโดยทุจริตเรียกเก็บหรือละเว้นไม่เรียกเก็บภาษีอากรค่าธรรมเนียมหรือเงินนั้นหรือกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดเพื่อให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมนั้นมีต้องเสียหรือเสียน้อยกว่าที่จะต้องเสีย

3) กัก หรือส่งให้ผิดทาง หรือส่งให้แก่บุคคลอื่นซึ่งรู้ว่าเป็นผู้ควารับซึ่งจดหมายหรือ
สิ่งอื่นที่ส่งทางไปรษณีย์หรือโทรเลข หรือ

4) เปิดเผยข้อความที่ส่งทางไปรษณีย์ ทางโทรเลขหรือทางโทรศัพท์

5.1.18 ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 164 คือ เป็นเจ้าพนักงานรู้ หรืออาจรู้ความลับในราชการกระทำด้วยประการใดๆ อันมิชอบด้วยหน้าที่ให้ผู้อื่นล่วงรู้ความลับนั้น

5.1.19 ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 165 คือ เป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือคำสั่งซึ่งได้สั่งเพื่อบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายป้องกัน หรือขัดขวางมิให้การเป็นไปตามกฎหมายหรือคำสั่งนั้น

5.1.20 ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 166 คือ เป็นเจ้าพนักงานละทิ้งหน้าที่หรือกระทำการอย่างใดๆ เพื่อให้งานหยุดชะงักหรือเสียหายโดยร่วมกระทำการเช่นนั้นด้วยกันตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป รวมถึงการกระทำเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายแผ่นดินเพื่อบังคับรัฐบาลหรือเพื่อข่มขู่ประชาชน

5.2 ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาได้แก่

5.2.1 ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 200 คือ เป็นเจ้าพนักงานในตำแหน่งพนักงานอัยการ ผู้ว่าคดี พนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญาหรือจัดการให้เป็นไปตามกฎหมายอาญา กระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดๆ ในตำแหน่งอันเป็นการมิชอบเพื่อที่จะช่วยบุคคลหนึ่งบุคคลใดมิให้ต้องโทษหรือให้รับโทษน้อยลง

5.2.2 ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 201 คือ เป็นเจ้าพนักงานในตำแหน่งตุลาการ พนักงานอัยการ ผู้ว่าคดี หรือพนักงานสอบสวน เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบเพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่

5.2.3 ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 202 คือ เป็นเจ้าพนักงานในตำแหน่งตุลาการ พนักงานอัยการ ผู้ว่าคดี หรือพนักงานสอบสวนกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดๆ ในตำแหน่งโดยเห็นแก่ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดซึ่งตนได้เรียกรับหรือยอมจะรับไว้ก่อนที่ตนได้รับแต่งตั้งในตำแหน่งนั้น

5.2.4 ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 203 คือ เป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ปฏิบัติการให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ป้องกันหรือขัดขวางมิให้การเป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น

5.2.5 ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 204 คือ เป็นเจ้าพนักงานมีตำแหน่งหน้าที่ควบคุมดูแลผู้ที่ต้องคุมขังตามอำนาจของศาล ของพนักงานสอบสวน หรือของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญากระทำด้วยประการใดๆ ให้ผู้ที่อยู่ในระหว่างคุมขังนั้นหลุดพ้นจากการถูกคุมขังไป

5.3 ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ ได้แก่ พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2502

5.3.1 มาตรา 4 คือ เป็นพนักงานมีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์สินใดโดยเบียดบังทรัพย์สินนั้นเป็นของตนเองหรือเป็นของผู้อื่นโดยทุจริตหรือโดยทุจริตยอมให้ผู้อื่นเอาทรัพย์สินนั้นเสีย

5.3.2 มาตรา 5 คือ เป็นพนักงานใช้อำนาจในหน้าที่โดยมิชอบข่มขืนใจหรือจูงใจเพื่อให้บุคคลใดมอบให้หรือหามาให้ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ตนเองหรือผู้อื่น

5.3.3 มาตรา 6 คือ เป็นพนักงานเรียกรับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบเพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในหน้าที่ ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือไม่ชอบด้วยหน้าที่

5.3.4 มาตรา 7 คือ เป็นพนักงานกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในหน้าที่โดยเห็นแก่ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดซึ่งตนได้เรียกร้องหรือยอมจะรับไว้ก่อนที่ตนได้รับแต่งตั้งเป็นพนักงานในหน้าที่นั้น

5.3.5 มาตรา 8 คือ เป็นพนักงานมีหน้าที่ ชื่อ ทำ จัดการหรือรักษาทรัพย์สินใดๆ ใช้อำนาจในหน้าที่โดยทุจริตอันเป็นการเสียหายแก่องค์กร บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วน นิติบุคคลหรือหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น

5.3.6 มาตรา 9 คือ เป็นพนักงานมีหน้าที่จัดการหรือดูแลกิจการใดเข้ามีส่วนได้เสียเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นอันเนื่องด้วยกิจการนั้น

5.3.7 มาตรา 10 คือ เป็นพนักงานมีหน้าที่จ่ายทรัพย์สิน จ่ายทรัพย์สินเกินกว่าที่ควรจ่ายเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น

5.3.8 ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต

5.4 ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น เช่น ความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 เป็นต้น

6. ความผิดเกี่ยวกับการกรรโชก หรือรีดเอาทรัพย์สินที่กระทำโดยอ้างอำนาจขู่ข่มหรือช่องโง่ตามประมวลกฎหมายอาญาได้แก่

6.1 ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 337 คือ การกรรโชกทรัพย์ด้วยการข่มขู่ใจผู้อื่นให้ยอมให้หรือยอมจะให้ตนหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สินโดยใช้กำลังประทุษร้ายหรือโดยขู่เข็ญว่าจะทำอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของผู้ถูกขู่เข็ญหรือของบุคคลที่สามจนผู้ถูกข่มขู่ใจยอมเช่นนั้นโดยอ้างว่าเป็นสมาชิกของคณะบุคคลซึ่งปกปิดวิธีดำเนินการและมีความมุ่งหมายเพื่อการอันมิชอบด้วยกฎหมายหรือโดยสมคบกันตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปเพื่อกระทำการกรรโชกทรัพย์

6.2 ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 338 คือ การรีดเอาทรัพย์สินด้วยการข่มขู่ใจผู้อื่นให้ยอมให้หรือยอมจะให้ตนหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สิน โดยขู่เข็ญว่าจะเปิดเผยความลับ ซึ่งการเปิดเผยนั้นจะทำให้ผู้ถูกขู่เข็ญหรือบุคคลที่สามเสียหายจนผู้ถูกข่มขู่ใจยอมเช่นนั้น โดยอ้างว่าเป็นสมาชิกของคณะบุคคลซึ่งปกปิดวิธีดำเนินการและมีความมุ่งหมายเพื่อการอันมิชอบด้วยกฎหมายหรือโดยสมคบกันตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปเพื่อการรีดเอาทรัพย์สิน

7. ความผิดเกี่ยวกับการลักลอบหนีคุกโดยการตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร ได้แก่พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 กล่าวคือ

7.1 ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 ปัจจุบันยังมีผลใช้บังคับอยู่ ทั้งนี้ มีการยกเลิกบางมาตราของกฎหมายดังกล่าวและปรับปรุงกฎหมายดังกล่าวให้เหมาะสมยิ่งขึ้นโดยมีการตรากฎหมายศุลกากรขึ้นใช้บังคับสืบมาอีก 15 ฉบับ ดังนี้

7.1.1 พระราชบัญญัติศุลกากรแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2471

7.1.2 พระราชบัญญัติศุลกากรแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2472

7.1.3 พระราชบัญญัติศุลกากรแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2474

7.1.4 พระราชบัญญัติศุลกากรแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2475

- 7.1.5 พระราชบัญญัติศาลการ (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2479
- 7.1.6 พระราชบัญญัติศาลการ (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2480
- 7.1.7 พระราชบัญญัติศาลการ (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2480
- 7.1.8 พระราชบัญญัติศาลการ (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2482
- 7.1.9 พระราชบัญญัติศาลการ (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2483
- 7.1.10 พระราชบัญญัติศาลการ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2490
- 7.1.11 พระราชบัญญัติศาลการ (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2497
- 7.1.12 พระราชบัญญัติศาลการ (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2499
- 7.1.13 ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 329 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515
- 7.1.14 พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติศาลการ พ.ศ. 2469 พ.ศ. 2528
- 7.1.15 พระราชบัญญัติศาลการ (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2534

7.2 พระราชบัญญัติศาลการ พ.ศ. 2469 มาตรา 27 ความในตอนที่ห้าได้บัญญัติใหม่โดยพระราชบัญญัติศาลการ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2490 มาตรา 3 คือ การนำหรือพาของที่ยังไม่ได้เสียภาษีหรือของต้องจำกัดหรือของต้องห้ามหรือที่ยังไม่ได้ผ่านศาลการ โดยถูกต้องเข้ามาภายในพระราชอาณาจักรสยามหรือส่งหรือพาของเช่นว่านี้ออกไปนอกพระราชอาณาจักรหรือช่วยเหลือด้วยประการใดๆ ในการนำของเช่นว่านี้เข้ามา หรือส่งออกไป หรือย้ายถอนไปหรือช่วยเหลือให้ย้ายถอนไปซึ่งของดังกล่าวนี้จากเรือกำปั่นท่าเทียบเรือ โรงเก็บสินค้า คลังสินค้าที่มั่นคง หรือโรงเก็บของ โดยไม่ได้รับอนุญาตหรือให้ที่อาศัยเก็บหรือเก็บ หรือซ่อนของเช่นว่านี้ หรือยอม หรือจัดให้ผู้อื่นทำการเช่นว่านี้หรือเกี่ยวข้องด้วยประการใดๆ ในการขนหรือย้ายถอน หรือกระทำการใดๆ ของเช่นว่านี้หรือเกี่ยวข้องด้วยประการใดๆ ในการหลีกเลี่ยงหรือพยายามหลีกเลี่ยงการเสียค่าภาษีศาลการ หรือในการหลีกเลี่ยง หรือพยายามหลีกเลี่ยงบทกฎหมายและข้อจำกัดใดๆ อันเกี่ยวแก่การนำของเข้า ส่งของออกขนของขึ้นเก็บของในคลังสินค้าและการส่งมอบของโดยเจตนาจะฉ้อค่าภาษีของรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่จะต้องเสียสำหรับของนั้นๆ

7.3 พระราชบัญญัติศาลการ พ.ศ. 2469 มาตรา 27 ทวิ เพิ่มความโดยได้บัญญัติใหม่ตามพระราชบัญญัติศาลการ (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2499 มาตรา 4 คือ การช่วยซ่อนเร้น ช่วยจำหน่าย ช่วยพาเอาไปเสีย ซ้อม รับจำนำหรือรับไว้โดยประการใดซึ่งของอันตนรู้ว่าเป็นของที่น่าเข้ามาในราชอาณาจักร โดยหลีกเลี่ยงอากรข้อห้ามหรือข้อจำกัด

ความผิดเกี่ยวกับการลักลอบหนีศาลการตามกฎหมายว่าด้วยศาลการมีบัญญัติไว้ในมาตรา 27 มาตรา 27 ทวิ มาตรา 28 มาตรา 29 มาตรา 30 พระราชบัญญัติศาลการ พ.ศ. 2469 มีความผิดรวม 8 ฐาน (สุรพล ไตรเวทย์, 2543 : 42)

8. ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา

ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญาได้แก่ความผิดตามลักษณะ 1/1 (ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย) มาตรา 135/1-135/4 ดังนี้

8.1 ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 135/1 ซึ่งได้แก่ความผิดที่เกี่ยวกับการกระทำการอันเป็นความผิดอาญาดังนี้

(1) ใช้กำลังประทุษร้าย หรือกระทำการใดอันก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต หรืออันตรายอย่างร้ายแรง

ต่อร่างกาย หรือเสรีภาพของบุคคลใดๆ

(2) กระทำการใดอันก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ระบบการขนส่งสาธารณะ ระบบโทรคมนาคม หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะ

(3) กระทำการใดอันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของรัฐหนึ่งรัฐใด หรือของบุคคลใด หรือต่อสิ่งแวดล้อม อันก่อให้เกิดหรือน่าจะก่อให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจอย่างสำคัญ

ถ้าการกระทำนั้นได้กระทำโดยมีความมุ่งหมายเพื่อขู่เข็ญหรือบังคับรัฐบาลไทย รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศให้กระทำหรือไม่กระทำการใดอันจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง หรือเพื่อสร้างความปั่นป่วนโดยให้เกิดความหวาดกลัวในหมู่ประชาชน ผู้ขึ้นกระทำความผิดฐานก่อการร้าย

การกระทำในการเดินทางบน ขนบก ประท้วง ได้แจ้ง หรือเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องให้รัฐช่วยเหลือ หรือมิได้รับความเป็นธรรมอันเป็นการใช้เสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ ไม่เป็นการกระทำความผิดฐานก่อการร้าย

8.2 ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 135/2 กล่าวว่า ผู้ใด

(1) ขู่เข็ญว่าจะกระทำการก่อการร้าย โดยมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่าบุคคลนั้นจะกระทำการตามที่ขู่เข็ญจริง หรือ

(2) สะสมกำลังพลหรืออาวุธ จัดหาหรือรวบรวมทรัพย์สินให้หรือรับการฝึกการก่อการร้าย ตระเตรียมการอื่นใด หรือสมคบกันเพื่อก่อการร้าย หรือกระทำความผิดใดๆ อันเป็นส่วนของแผนการเพื่อก่อการร้าย หรือยุยงประชาชนให้เข้ามามีส่วนในการก่อการร้าย หรือรู้ว่ามีผู้ก่อการร้ายแล้วกระทำการใดอันเป็นการช่วยเหลือปิด

8.3 ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 135/3 กล่าวว่า ผู้ใดเป็นผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดตามมาตรา 135/1 หรือมาตรา 135/2 ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในความผิดนั้นๆ

8.4 ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 135/4 กล่าวว่า ผู้ใดเป็นสมาชิกของคณะบุคคลซึ่งมีมติหรือประกาศภายใต้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติกำหนดให้เป็นคณะบุคคลที่มีการกระทำอันเป็นการก่อการร้ายและรัฐบาลไทยได้ประกาศให้ความร่วมมือหรือประกาศดังกล่าวด้วยแล้ว

สรุปผู้กระทำความผิดจะมีความผิดฐานฟอกเงินได้ต่อเมื่อกระทำความผิดตามฐานความผิดทั้ง 8 ฐานดังกล่าว และต่อมามีการโอน หรือเปลี่ยนแปลงทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดนั้น หากกระทำความผิดนอกเหนือจากฐานความผิดทั้ง 8 ฐานนี้แล้ว จะไม่มีความผิดฐานฟอกเงิน แต่อาจมีความผิดตามฐานความผิดที่ได้กระทำลง เช่น ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด หรือความผิดฐานลักขโมยทรัพย์สิน อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามความผิดฐานและกระทำความผิดฐานฟอกเงินด้วยก็จะรับโทษทั้งสองกรณี อย่างเช่นกรณีการค้ายาเสพติด และต่อมานำเงินที่ได้จากการค้ายาเสพติดไปเปลี่ยนแปลงเป็นทรัพย์สินอันมีความผิดฐานฟอกเงินด้วย นอกจากนี้ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดในฐานความผิดทั้ง 8 ฐานความผิดก็ต้องถูกริบตามไปด้วยเช่นกัน

การที่กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของไทยได้กำหนดความผิดฐานฐานไว้นั้นอนันต์เจเนนว่าเป็นความผิดฐานใดบ้าง ทำให้กฎหมายดังกล่าวมีผลดีในการป้องกันและปราบปราม และมีประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย หากในอนาคตสถานการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไปก็สามารถเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมฐานความผิดได้อีก ซึ่งจะไม่เกิดช่องว่างของกฎหมาย (Gap of the Law) ๘

บทที่ 4

การกำหนดความผิดมูลฐานเกี่ยวกับการฟอกเงิน ของต่างประเทศ

แนวคิดในการกำหนดความผิดมูลฐานของประเทศต่างๆ นั้นจะมีที่มาแตกต่างกันออกไป แต่ส่วนใหญ่จะเป็นผลสืบเนื่องมาจากบทบาทของอาชญากรรมทางการเงิน โดยเฉพาะกระบวนการในการสร้างรายได้จากอาชญากรรมประเภทต่างๆ ที่สำคัญอันได้แก่ ขบวนการค้ายาเสพติด การหลบเลี่ยงภาษี การก่อการร้าย รวมถึงตลอดถึงการประกอบอาชญากรรมที่เป็นความผิดอาญาและนำรายได้มหาศาลมาเข้าสู่กระบวนการฟอกเงินในระบบของสถาบันการเงินต่างๆ ในตลาดการเงินเพื่อแสดงให้เห็นว่าเป็นเงินที่ได้มาโดยถูกต้องตามกฎหมาย นอกเหนือจากนั้นอาจสร้างกำไรอันมหาศาลเพิ่มขึ้นมาอีกจากกระบวนการในการฟอกเงิน จึงทำให้เกิดแนวคิดที่จะยับยั้งการกระทำดังกล่าวโดยวิธีการสืบหาแหล่งที่มาของเงินหรือทรัพย์สินที่เกิดจากการกระทำความผิด และใช้มาตรการทางกฎหมายริบทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดนั้น หรือการทำให้เงินหรือทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดิน (Civil Forfeiture) หรือความคิดในเรื่องการให้อำนาจรัฐในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดนั้น (Seizure) แต่อย่างไรก็ตามรายได้และกำไรของเงินหรือทรัพย์สินที่เกิดจากการกระทำความผิดมีจำนวนมากขึ้นเท่าไร ความสลับซับซ้อนของขบวนการในการฟอกเงินก็ยิ่งมีมากขึ้น อันเป็นผลให้การสืบหาแหล่งที่มาของเงินหรือทรัพย์สิน ก็ยิ่งสลับซับซ้อนเพิ่มมากขึ้นอีกเช่นกัน จึงทำให้รัฐบาลต้องออกกฎหมายที่เกี่ยวกับการฟอกเงินออกมาใช้บังคับ (ชยันต์ แสงบุตตะ, 2541 : 30 อ้างถึงใน สุทธิชัย จิตรวาณิช, 2538 : 151 - 152) โดยการออกบทบัญญัติที่เป็นความผิดมูลฐานขึ้นมาใช้บังคับแตกต่างกันออกไป ในที่นี้จะขอกกล่าวถึงการกำหนดความผิดมูลฐานของบางประเทศเท่านั้น ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย ไต้หวัน มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ ฮ่องกง และอิตาลี โดยจะนำมาวิเคราะห์และเปรียบเทียบกับประเทศไทยในบทต่อไป สำหรับประเทศอื่นๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมานี้ก็มีความสำคัญเช่นกัน แต่ไม่นำมาอธิบายไว้เนื่องจากมีเวลาอันจำกัด แต่ได้นำมากล่าวและเทียบเคียงให้เห็นในบทถัดไปแล้ว

1. ประเทศสหรัฐอเมริกา

ในการศึกษากฎหมายที่เป็นความผิดมูลฐานเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้น ประเทศสหรัฐอเมริกาถือได้ว่าเป็นต้นตำรับของแนวคิดในเรื่องการให้กฎหมายที่เกี่ยวกับการฟอกเงินเกิดขึ้นในประเทศต่างๆ ทั่วโลก ซึ่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงินมีดังนี้

1) Federal Crimes and Criminal Procedure มีสาระสำคัญดังนี้

1. การกระทำหรือพยายามกระทำการสนับสนุน ช่วยเหลือในการกระทำความผิดเกี่ยวกับการเงิน ปกปิดซ่อนเร้นในการกระทำความผิด หลีกเลี่ยงไม่รายงานการโอนเงินมีโทษปรับไม่เกิน 500,000 เหรียญสหรัฐ หรือสองเท่าของมูลค่าของทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องสุดแต่จำนวนโทษจะมากกว่า หรือจำคุกไม่เกิน 20 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

2. กระทำหรือพยายามนำเข้าหรือส่งออก Monetary Instrument (เหรียญหรือเงินตราของสหรัฐอเมริกาหรือของประเทศอื่น เช็คเดินทาง เช็คส่วนตัว เช็คธนาคาร ตัวเงิน เป็นต้น) ได้รับโทษปรับไม่เกิน 500,000 เหรียญสหรัฐ หรือสองเท่าของมูลค่านั้นสุดแต่จำนวนไหนจะสูงกว่ากัน หรือจำคุกไม่เกิน 20 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

3. ทั้งข้อ 1 และข้อ 2 ต้องรับผิดทางแพ่งไม่เกินมูลค่าของทรัพย์สินนั้นหรือไม่เกิน 10,000 เหรียญสหรัฐ จากสาระสำคัญของกฎหมายฉบับนี้ อาจกล่าวได้ว่าเป็นบทบัญญัติที่มีลักษณะเป็นบทกำหนดโทษเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการเงิน รวมทั้งการนำเข้าหรือการส่งออกเงินหรือตัวเงิน ฯลฯ โดยเฉพาะซึ่งยังไม่ใช่เป็นข้อบ่งชี้ของความผิดมูลฐานอย่างชัดเจน

2) Bank Secrecy Act 1970 (BSA)

ระหว่างช่วงสุดท้ายระหว่างปี ค.ศ. 1960 - 1970 นั้น รัฐบาลของสหรัฐอเมริกาได้ให้ความสนใจต่อการใช้บัญชีลับของธนาคารชาวอเมริกันในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย จึงได้ออกกฎหมาย Bank Secrecy Act 1970 (BSA) นี้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการพิสูจน์ทราบแหล่งที่มาของเงิน ปริมาณเงิน และความเคลื่อนไหวของกระแสการเงินที่นำเข้าหรือออกนอกประเทศ หรือที่ฝากไว้ในธนาคารหรือสถาบันการเงิน เพื่อช่วยให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถตรวจสอบและสืบสวนผู้กระทำการฝ่าฝืนกฎหมายอาญา กฎหมายพาณิชย์และกฎหมายอื่นๆ ทั้งนี้ เนื่องจากมีบางประเทศได้ออกกฎหมายคุ้มครองความลับธนาคารโดยถือว่าข้อมูลของธนาคารเป็นความลับ ธนาคารไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลในบัญชีของลูกค้าได้ การเปิดเผยข้อมูลของลูกค้าโดยไม่ได้รับอนุญาตจากลูกค้าถือเป็นความผิดทางอาญา ด้วยเหตุนี้เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลสหรัฐอเมริกาจึงไม่ได้รับความร่วมมือจากธนาคารต่างประเทศในการสืบสวนพฤติการณ์ผู้ฝ่าฝืนกฎหมายโดยเฉพาะการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงภาษีและการค้ายาเสพติด ซึ่งผู้กระทำความผิดได้นำเงินที่ได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมายไปฝากไว้ในบัญชีของธนาคารต่างประเทศ รัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้พยายามแก้ไขปัญหานี้ภายในประเทศเองโดยการเสนอร่างกฎหมายเข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม ค.ศ. 1969 และเข้าสู่การพิจารณาของสภาคองเกรส เมื่อวันที่ 6 เมษายน ค.ศ. 1970 และได้มีการประกาศใช้เป็นกฎหมายเมื่อวันที่ 26 ตุลาคม ค.ศ. 1970 (U.S. Department of Justice, 1983 : 1 - 2) Bank Secrecy Act 1970 (BSA) ได้กำหนดมาตรการการติดตามการฝากเงินผ่านทางสถาบันการเงินซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้ (ชัยนันต์ แสงปุตตะ, 2541 : 33 อ้างถึงใน เมธี กุศลสร้าง, 2539 : 85 - 94)

1. กำหนดให้สถาบันการเงินต้องรู้จักลูกค้าที่มาติดต่อทำธุรกรรมกันหรือผ่านสถาบันการเงิน โดยลูกค้าต้องแสดงตนและที่อยู่จริง ไม่อนุญาตให้มีการเปิดบัญชีโดยมีการใช้ชื่อปลอมหรือใช้นามแฝง

2. กำหนดให้สถาบันการเงินจัดทำและเก็บรักษาสถิติข้อมูลทางการเงินไว้เป็นเวลา 5 ปี ซึ่งหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเป็นไปตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด (31 U.S.C. มาตรา 5318 (3))

3. กำหนดให้ธนาคารหรือสถาบันการเงินรวมทั้งบุคคลธรรมดา รายงานข้อมูลทางการเงินประเภทต่างๆ ต่อหน่วยงานของรัฐ ได้แก่

3.1 กำหนดให้สถาบันการเงินภายในประเทศรายงานธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจ่ายเงิน การรับเงิน การโอนเงิน (หรือตราสารทางการเงินอื่นๆ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด) ซึ่งมีจำนวนตามที่กฎหมายกำหนด คือ เกินกว่า 10,000 เหรียญสหรัฐขึ้นไป (31 U.S.C. มาตรา 5318 (a))

3.2 กำหนดให้บุคคลใด หรือตัวแทน หรือผู้รับฝากเงินรายงานการนำเงินหรือตราสารทางการเงิน ซึ่งมีจำนวนเกินกว่า 10,000 เหรียญสหรัฐขึ้นไปเข้ามาหรือออกนอกสหรัฐ (31 U.S.C. มาตรา 5316)

3.3 กำหนดให้บุคคลที่อยู่ภายใต้กฎหมายสหรัฐอเมริกาย รายงานธุรกรรมหรือความสัมพันธ์ที่มีต่อ สถาบันการเงินในต่างประเทศ ตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด (31 U.S.C. มาตรา 5314 (a))

3.4 กำหนดให้มีการกระจายข้อมูลทางการเงินให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีอำนาจในการ กระจายข้อมูลรายงานประเภทต่างๆ ให้กับหน่วยอื่นๆ เพื่อใช้ในการสืบสวนดำเนินคดีอาญาและคดีอาชญากรรม ข้อมูลที่ได้รับนี้จะต้องเก็บรักษาไว้เป็นความลับและเปิดเผยให้บุคคลที่นำไปใช้ประโยชน์ทางราชการเกี่ยวกับการ สืบสวนดำเนินคดี (31 U.S.C. มาตรา 5319)

3.5 กำหนดให้ธนาคารหรือสถาบันการเงินจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่เพื่อให้เกิดความเข้าใจในข้อปฏิบัติ เกี่ยวกับการจัดให้ลูกค้าแสดงตน การจัดทำบันทึกการรายงานข้อมูลทางการเงิน รวมทั้งการให้ความร่วมมือ ในการตรวจสอบข้อมูลต่างๆ

3.6 มีบทกำหนดโทษผู้ฝ่าฝืนกฎหมายทั้งทางแพ่งและทางอาญา

ความรับผิดทางแพ่ง

กรณีสถาบันการเงินภายในประเทศ รวมทั้งหุ้นส่วนและผู้จัดการ พนักงาน หรือลูกจ้างของสถาบัน การเงินจงใจฝ่าฝืนกฎหมายหรือระเบียบที่ออกภายใต้กฎหมาย (ยกเว้นกรณีฝ่าฝืน 31 U.S.C. มาตรา 5314, มาตรา 5315) จะถูกปรับมากกว่าจำนวนเงินที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรม (ไม่เกิน 100,000 เหรียญสหรัฐ) หรือปรับ 25,000 เหรียญสหรัฐ (31 U.S.C. มาตรา 5312 (a)(1))

ความรับผิดทางอาญา

ผู้ใดเจตนาฝ่าฝืนกฎหมายหรือระเบียบที่ออกภายใต้กฎหมาย (ยกเว้นกรณี 31 U.S.C. มาตรา 5315) จะถูกปรับไม่เกิน 250,000 เหรียญสหรัฐ หรือจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ (31 U.S.C. มาตรา 5322 (a))

ในกรณีที่จำเลยกระทำความผิดตามกฎหมายนี้ (ยกเว้น 31 U.S.C. มาตรา 5315) พร้อมกับกระทำความผิด กฎหมายอื่นของสหรัฐอเมริกาด้วยหรือเป็นประเภทหนึ่งของการกระทำความผิดเกี่ยวกับธุรกรรมที่มีจำนวน เกินกว่า 100,000 เหรียญสหรัฐ ภายในระยะเวลา 12 เดือน ผู้กระทำความผิดจะถูกปรับไม่เกิน 500,000 เหรียญสหรัฐ หรือจำคุกไม่เกิน 10 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ (31 U.S.C. มาตรา 5322 (b))

จากสาระสำคัญของกฎหมายฉบับนี้ อาจกล่าวได้ว่าจัดเป็นความผิดมูลฐานเกี่ยวกับความลับของธนาคาร โดยเฉพาะซึ่งมีที่มาจาก การไม่ได้รับความร่วมมือจากธนาคารต่างประเทศในการสืบสวนพฤติกรรมของผู้ฝ่าฝืน กฎหมายของชาวอเมริกันที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย ซึ่งการที่หมวด 2 ระบุว่า ธนาคารและสถาบัน การเงินอื่นๆ จะต้องเก็บข้อมูลทางการเงินบางประเภทเป็นระยะเวลา 5 ปี โดยการเก็บข้อมูลเหล่านั้น ทาง รัฐสภาเชื่อว่าจะได้รับประโยชน์ต่อการสืบสวนการดำเนินคดีเกี่ยวกับอาชญากรรมอาชญากรรมและกฎระเบียบต่างๆ โดยสมมุติฐานนี้อยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงที่รัฐสภาพบว่า “การต่อสู้ต่ออาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพจะต้อง อาศัยมาตรการที่เหมาะสมและถูกต้องในการเก็บข้อมูลของสถาบันการเงิน” และการที่รัฐตรากฎหมายฉบับนี้

เพื่อเป็นการคุ้มครองตรวจสอบการฝากเงินยังสถาบันการเงิน พร้อมทั้งกำหนดบทลงโทษทั้งทางอาญาและทางแพ่ง เพื่อช่วยเหลือเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้องในการสกัดกั้นและสืบสวนเกี่ยวกับเรื่องความลับของธนาคารดังกล่าว

3) Money Laundering Control Act 1986 (MLCA)

เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม ค.ศ. 1986 ประธานาธิบดี Reagan ได้ประกาศใช้กฎหมาย Anti- Drug Act of 1986 ส่วน H ของตอน 1 ของกฎหมายดังกล่าวเป็นที่รู้จักกันในนามว่า “กฎหมายควบคุมการฟอกเงิน” (Money Laundering Control Act of 1986 หรือ MLCA) ซึ่งประกาศใช้ฐานความผิดใหม่เพื่อต่อต้านอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ โดยสภาองเกรส (Congress) มีวัตถุประสงค์ที่จะให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดความผิดมูลฐานเพื่อควบคุมการฟอกเงิน ซึ่งได้กำหนดห้ามการเกี่ยวข้องในการฟอกเงินในลักษณะกว้างๆ ของการโอนเงินที่ได้มาจากการประกอบอาชญากรรม โดยผู้กระทำนั้นต้องมีเจตนาที่จะสนับสนุนการกระทำที่มีขอบด้วยกฎหมายหรือรู้ว่าการโอนเงินนั้นได้กระทำไปโดยมีเจตนาที่จะปกปิดแหล่งที่มาหรือเจ้าของเงินหรือการควบคุมเงินหรือหลบเลี่ยงการรายงานการโอนเงิน นอกจากนี้กฎหมายฉบับนี้ยังเน้นเจตนาในใจของผู้กระทำความผิด ดังนั้น ขอบเขตของกฎหมายฉบับนี้จึงใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไปและสถาบันการเงิน สำหรับการโอนรายได้อันมีขอบด้วยกฎหมาย มีดังต่อไปนี้

1. ความผิดมูลฐานที่กำหนดใน 18 U.S.C. มาตรา 1961 (1) (RICO) ยกเว้นบทที่ 31 เรื่องการไม่รายงานการโอนเงินไปต่างประเทศ ได้แก่

- 1.1 ความผิดเกี่ยวกับสินบน
- 1.2 ความผิดเกี่ยวกับการลักขโมยการขนส่งระหว่างมลรัฐ
- 1.3 ความผิดเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก
- 1.4 ความผิดเกี่ยวกับการลักยานพาหนะ
- 1.5 ความผิดเกี่ยวกับการนำเข้ายาเสพติด รวมทั้งความผิดเกี่ยวกับการประกอบอาชญากรรมอย่างต่อเนื่อง

2. ความผิดลักษณะเฉพาะที่กำหนดใน 18 U.S.C. มาตรา 1956 (1966)

- 2.1 ความผิดเกี่ยวกับการแสดงข้อความเท็จ
- 2.2 ความผิดเกี่ยวกับการลักลอบขนสินค้าหนีภาษี
- 2.3 ความผิดเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายสินค้าจากเขตศุลกากร
- 2.4 ความผิดเกี่ยวกับการละเมิดทางอาญาเกี่ยวกับลิขสิทธิ์
- 2.5 ความผิดเกี่ยวกับการลักลอบขนสินค้าเถื่อนทางอากาศ
- 2.6 ความผิดเกี่ยวกับการฝ่าฝืนกฎหมายควบคุมการส่งออกการนำเข้า
- 2.7 ความผิดเกี่ยวกับการฝ่าฝืนกฎหมายควบคุมการส่งออก
- 2.8 ความผิดเกี่ยวกับการฝ่าฝืนกฎหมายการจัดการส่งออก
- 2.9 ความผิดเกี่ยวกับการฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจในภาวะฉุกเฉินทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
- 2.10 ความผิดเกี่ยวกับกฎหมายควบคุมการค้ากับชนชาติศัตรู

3. การฝ่าฝืนกฎหมายที่มีได้ระบุไว้เฉพาะเจาะจงเป็นประการอื่น

ความผิดบางประเภทที่มีได้ระบุและถือได้ว่าเป็นความผิดมูลฐาน ถ้ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำเข้าที่ฝ่าฝืนกฎหมาย” ภายใต้ 18 U.S.C. มาตรา 545 (1996) เช่น การบริการหรือการจำหน่ายสินค้าปลอมแปลง

กฎหมายห้ามการนำเข้าสัตว์ การขนส่งระหว่างมลรัฐซึ่งทรัพย์สินที่ถูกลักมา

4. นอกจากนี้ กฎหมายฉบับนี้ยังได้กำหนดค่าจำกัดความของ “การกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมาย” ในมาตรา 1956 (c) (7) ดังนี้ คือ

Specified Unlawful Activity (การกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายที่กำหนดไว้)

คำนิยาม Specified Unlawful Activity ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 1956 (c) (7) ดังนี้

(A) การกระทำใดหรือกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความผิดตามข้อหาที่กำหนดไว้ในมาตรา 1961(1) ของตอนนี้ เว้นแต่การกระทำนั้นกำหนดไว้ภายใต้พระราชบัญญัติเงินตราและการรายงานการโอนเงินต่างประเทศ

(B) ใช้บังคับแก่การโอนเงินซึ่งเกิดขึ้นทั้งหมดหรือบางส่วนภายในประเทศสหรัฐอเมริกา ความผิดต่อรัฐต่างประเทศซึ่งเกี่ยวกับเรื่องการผลิตและการนำเข้าสินค้า การขาย จำหน่าย สารเสพติดตามพระราชบัญญัติควบคุมสารเสพติด

(C) การกระทำใดๆ หรือการกระทำซึ่งก่อให้เกิดการประกอบธุรกิจที่ผิดกฎหมายอย่างต่อเนื่อง ดังคำนิยามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติควบคุมสารเสพติด มาตรา 408 หรือ

(D) การกระทำความผิดข้อหาต่างๆ ตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 152 (เกี่ยวเนื่องกับการซ่อนเร้นทรัพย์สิน การอ้างสิทธิเรียกร้องและสาบานตัวที่เป็นเท็จ การให้สินบน มาตรา 215 (เกี่ยวเนื่องกับการให้ค่าคอมมิชชั่นหรือของขวัญในการขอกู้ยืม) มาตรา 500 ถึง 503 (เกี่ยวเนื่องกับความผิดฐานปลอมแปลง) มาตรา 511 (เกี่ยวเนื่องกับความมั่นคงของรัฐและความมั่นคงส่วนบุคคล) มาตรา 543 (เกี่ยวเนื่องกับการนำสินค้าหนีภาษีเข้าไปในสหรัฐ) มาตรา 641 (เกี่ยวเนื่องกับการเงินเพื่อสาธารณประโยชน์ทรัพย์สินหรือหลักฐานการรายงาน) มาตรา 656 (เกี่ยวเนื่องกับการลักทรัพย์ การลักขโมย การกระทำที่ผิดวัตถุประสงค์ โดยพนักงานธนาคารหรือลูกจ้าง) มาตรา 666 (เกี่ยวเนื่องกับการลักหรือให้สินบนในการเสนอโปรแกรมเพื่อรับเงินอุดหนุนจากมลรัฐ) มาตรา 793 มาตรา 794 หรือมาตรา 798 (เกี่ยวเนื่องกับการฉ้อโกง) มาตรา 875 (เกี่ยวเนื่องกับการคมนาคมภายในรัฐ) มาตรา 1201 (เกี่ยวเนื่องกับการลักพาตัว) มาตรา 1203 (เกี่ยวเนื่องกับการจับตัวประกัน) มาตรา 1344 (เกี่ยวเนื่องกับการฉ้อโกงธนาคาร) หรือมาตรา 2113 หรือมาตรา 2114 (เกี่ยวเนื่องกับธนาคารและการปล้นทรัพย์หรือลักทรัพย์ในการให้บริการสาธารณะ) ของตอนนี้ มาตรา 38อ ของพระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกซึ่งอาวุธ (22 U.S.C. 2778) มาตรา 2 (เกี่ยวเนื่องกับการลงโทษทางอาญา) ตามพระราชบัญญัติการบริหารการส่งออก ค.ศ. 1979 (50 U.S.C. App. 2401) 203 (เกี่ยวเนื่องกับมาตรการบังคับทางอาญา) หรือมาตรา 3 (เกี่ยวเนื่องด้วยการกระทำผิดในทางอาญา) ตามพระราชบัญญัติการค้ากับชาติที่เป็นศัตรู (50 U.S.C. App. 3)

จากคำนิยามของการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายที่กำหนดไว้ (Specified Unlawful Activity) จะเห็นได้ว่ามาตรา 1956 มีความเชื่อมโยงกับมาตรา 1961 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ป้องกันการกระทำมิชอบโดยมิได้กำหนดการกระทำความผิดเป็นฐานความผิดแต่เพียงฐานใดฐานหนึ่ง แต่นำเอาความผิดหลายๆ ฐานมารวมเข้าเป็นแบบแผนของการประกอบภารกิจมิชอบ เพื่อที่จะได้ตัวผู้บงการในการกระทำความผิดแต่ละฐานที่แท้จริงมาลงโทษ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นผล และจากการศึกษารวบรวมพบว่า **ความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของสหรัฐอเมริกาได้กำหนดความผิดมูลฐานไว้ประมาณ 150 ความผิดมูลฐาน** โดยการพิจารณาฐานความผิดจากความผิดที่เงินเป็นปัจจัยสำคัญ คือความผิดทางเศรษฐกิจและผลร้ายของความผิดดังกล่าวจะมีส่วนทำลายสังคม เศรษฐกิจ ตลอดจนมนุษยชาติ

(ชัยนันต์ แสงปุตตะ, 2541 : 38, อ้างถึงในจรัส ภักดิธนากุล, 2540)

อย่างไรก็ตาม Money Laundering Control Act 1986 นี้ แม้จะได้กำหนดความผิดมูลฐานไว้เป็นจำนวนมากและได้กำหนดลักษณะของการโอนเงินที่ได้มาจากการประกอบอาชญากรรม โดยผู้กระทำนั้นต้องมีเจตนาที่จะสนับสนุนการกระทำที่มีชอบด้วยกฎหมาย หรือรู้ว่าการโอนเงินนั้นได้กระทำไปโดยมีเจตนาที่จะปกปิดแหล่งที่มา หรือเจ้าของเงิน หรือการควบคุมเงิน หรือหลบเลี่ยงการรายงานการโอนเงินก็ตาม แต่กฎหมายฉบับนี้ยังได้เน้นเรื่องเจตนาในใจของผู้กระทำความผิดดังที่ได้กล่าวมาแล้วแต่ต้น ซึ่งประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ (Common Law) ซึ่งเกิดจากการอพยพของชาวอังกฤษ ในต้นคริสต์ศตวรรษที่ 17 และหลังจากที่ได้อพยพเข้ามาก็ได้นำวัฒนธรรมและกฎหมายของอังกฤษเข้ามาด้วย และนำมาใช้โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายคอมมอนลอว์ ดังนั้นมลรัฐต่างๆ โดยส่วนมากได้เริ่มโดยมีกฎหมายระบบคอมมอนลอว์มาเป็นพื้นฐานในการบังคับใช้ (ชัยนันต์ แสงปุตตะ, 2541 : 38 อ้างถึงใน Wayne R.Lafave and Austin W.Scott Jr., 1972 : 60)

เพราะฉะนั้นการกระทำที่จะเป็นเหตุให้บุคคลต้องรับผิดและรับโทษจึงต้องคำนึงถึงองค์ประกอบของความผิดตามระบบกฎหมายคอมมอนลอว์ด้วย โดยจะต้องประกอบด้วยการกระทำที่ละเมิดต่อกฎหมาย หรือการกระทำที่แสดงออกภายนอกนั้นผิดกฎหมาย (actus reus) และจะต้องมีส่วนของจิตใจที่ถูกกำหนดได้ ซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบภายในอันเป็นองค์ประกอบทางจิตใจ คือ mens rea นั้นเอง (ชัยนันต์ แสงปุตตะ, 2541 : 39 อ้างถึงใน Richard Card, 1992 : 49)

ตัวอย่างเช่น ตามมาตรา 1956 (a) (1) ห้ามการเป็นธุระในการโอนเงินซึ่งเกี่ยวกับรายได้ของการประกอบอาชญากรรม ไม่ว่าจะมิเจตนาสนับสนุนการกระทำที่มีชอบด้วยกฎหมายหรือด้วยรู้เห็นเป็นใจว่าการโอนเงินได้ทำไปเพื่อ

1. ปกปิดเงินที่ได้มา (ปกปิดตัวบุคคลผู้เป็นเจ้าของเงินที่แท้จริง การควบคุมการเงิน ที่มาของเงิน ฯลฯ) หรือ

2. เพื่อหลีกเลี่ยงการรายงานเกี่ยวกับการโอนเงิน

วรรคสองของมาตรา 1956 ห้ามการเป็นเครื่องมือในการโอนเงินในทางการค้าต่างประเทศ โดยเจตนาหรือเจตจำนงเช่นเดียวกัน

จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบความผิดของมาตรานี้แบ่งได้สองส่วนคือส่วนรู้ (Knowledge) และส่วนของการกระทำ (Conduct) (ชัยนันต์ แสงปุตตะ, 2541 : 39 อ้างถึงในปิยะพันธ์ สารกรบริรักษ์, 2537 : 56 - 60) ซึ่งมาตรา 1956 มีการบ่งชี้กว้างขวางครอบคลุมการกระทำในเชิงพาณิชย์ซึ่งเกี่ยวข้องกับรายได้ของการกระทำที่มีชอบด้วยกฎหมายโดยไม่จำกัดจำนวน

จากการศึกษาความผิดมูลฐานของกฎหมายฟอกเงินของประเทศสหรัฐอเมริกาดังกล่าว จะเห็นได้ว่ามีกฎหมายที่สำคัญในการกำหนดความผิดมูลฐาน 3 ฉบับ แต่ Federal Crimes and Criminal Procedure นั้นอาจกล่าวได้ว่ามีลักษณะเป็นบทกำหนดโทษ ซึ่งไม่บ่งชี้ความผิดมูลฐานอย่างชัดเจน แต่สำหรับกฎหมาย Bank Secrecy Act (BSA) และกฎหมาย Money Laundering Control Act of 1986 (MLCA) ทั้งสองฉบับนี้ อาจกล่าวได้ว่ากำหนดความผิดมูลฐานไว้โดยเฉพาะ BSA ได้ออกกฎหมายโดยรัฐได้มีเจตจำนง (WILL) เพื่อพิสูจน์ทราบแหล่งที่มาของเงิน ปริมาณและความเคลื่อนไหวของกระแสการเงินที่นำเข้าหรือออกนอกประเทศ โดยความผิดมูลฐานของกฎหมายฉบับนี้คือ กฎหมายเกี่ยวกับความลับของธนาคาร โดยเฉพาะ

เจาะจงส่วน MLCA รัฐจะไม่ออกกฎหมายโดยเฉพาะเจาะจงเพื่อเน้นเรื่องหนึ่งเรื่องใด แต่จะกำหนดความผิดมูลฐานในลักษณะกว้างๆ เพื่อให้ครอบคลุมในเรื่องของการโอนเงินที่ได้มาจากการประกอบอาชญากรรม โดยผู้กระทำนั้นต้องมีเจตนาที่จะสนับสนุนการกระทำที่มีขอบด้วยกฎหมาย หรือรู้ว่าการโอนเงินได้กระทำโดยมีเจตนาที่จะปกปิดแหล่งที่มาหรือเจ้าของเงินหรือการควบคุมการเงินหรือหลบเลี่ยงการรายงานการโอนเงินตามที่ได้กล่าวมาแล้ว

อย่างไรก็ตาม MLCA ก็ได้มุ่งเน้นถึงเจตนาในใจของผู้กระทำความผิดและโดยเฉพาะตาม 18 U.S.C. มาตรา 1956 (a) (1) ต้องพิสูจน์ให้ได้มากกว่าเหตุอันควรสงสัยคือ

1. เจตนาที่จะสนับสนุนการดำเนินงานของการประกอบอาชญากรรม
2. รู้ว่าการโอนเงินนั้นมีเจตจำนงที่จะปกปิดบางส่วน หรือทั้งหมดของรายได้ซึ่งมีที่มาเกี่ยวข้องกับกระทำความผิดกฎหมาย
3. รู้ว่าการโอนนั้นเจตนาจะปกปิดหรือหลีกเลี่ยงการรายงานการโอนเงินตามกฎหมายสหรัฐอเมริกาหรือมลรัฐ

จะเห็นได้ว่า การกำหนดความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศสหรัฐอเมริกา นั้น มีพื้นฐานมาจากอาชญากรรมทางการเงินแทบทั้งสิ้น โดยเฉพาะกระบวนการในการสร้างรายได้จากอาชญากรรมที่สำคัญคือ ยาเสพติด การหลบเลี่ยงภาษี การก่อการร้าย รวมตลอดถึงการประกอบธุรกิจที่ผิดกฎหมายอื่นๆ การกระทำความผิดอาญาที่รัฐได้กำหนดไว้ รวมทั้งความผิดมูลฐานที่รัฐเห็นว่าเป็นภัยคุกคามและเกี่ยวข้องทางการเงิน ซึ่งความผิดที่รัฐกำหนดนั้นจะเห็นได้ชัดเจนว่า ส่วนใหญ่จะทำในรูปของขบวนการขนาดใหญ่ และมีลักษณะที่สลับซับซ้อนยากต่อการตรวจสอบ จึงได้ออกกฎหมายในลักษณะนั้นเพื่อรองรับการกระทำความผิดดังกล่าว

2. ประเทศออสเตรเลีย

ประเทศออสเตรเลียเป็นประเทศที่มีศูนย์กลางทางการเงินที่เจริญก้าวหน้าประเทศหนึ่งของโลก (ชัยนันต์ แสงบุตตะ, 2541 : 41 อ้างถึงในไชยยศ เหมะรัชตะ, 2540 : 50) โดยเฉพาะโครงสร้างขอบเขตทางการเงินและสภาพภูมิศาสตร์ที่เอื้ออำนวยต่อกิจการที่ผู้กระทำความผิดมักนำเงินที่ได้มาจากการกระทำความผิดดังกล่าวไปใช้จ่าย หรือทำการโอน หรือเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อปกปิดการกระทำความผิดและเพื่อหาผลประโยชน์อันมีลักษณะของการฟอกเงินเพิ่มขึ้น ด้วยเหตุนี้รัฐบาลออสเตรเลียจึงได้ออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินขึ้นเพื่อใช้บังคับกับการฟอกเงิน รวมทั้งให้มีอำนาจในการปราบปรามการค้าเฮโรอีน การค้าของเถื่อน องค์กรยาเสพติด ซึ่งมาจากจีนเข้าสู่ออสเตรเลียและสหรัฐอเมริกา (ชัยนันต์ แสงบุตตะ, 2541 อ้างถึงใน Fletcher N. Baldwin Jr. and Robert J. Munro, 1993 : 3) ทั้งนี้ได้มีการออกกฎหมาย Customs Act ขึ้นเป็นฉบับแรกเมื่อปี ค.ศ. 1901 และประเทศออสเตรเลียยังได้พัฒนาให้เป็นประเทศผู้นำเป็นตัวอย่างในการที่จะควบคุมการแพร่หลายของการฟอกเงินไปยังประเทศต่างๆ โดยการออกกฎหมายผ่านทั้งกฎหมายภายในประเทศและผ่านทางรัฐบาลออสเตรเลีย ทั้งนี้ ประเทศออสเตรเลียได้เข้าเป็นสมาชิกขององค์การ FATF และยังได้ให้สัตยาบันต่อการประชุมยาเสพติดขององค์การสหประชาชาติ (UN Narcotics Convention) ในปี ค.ศ. 1992 รวมทั้งได้ร่วมมือกับองค์กร

ระหว่างประเทศต่างๆ อีกหลายองค์การ ซึ่งในปี ค.ศ. 1987 ประเทศออสเตรเลียได้ผ่านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด (The Proceeds of Crime Act) เป็นประเทศแรกในเอเชียที่มีกฎหมายเกี่ยวกับการยึดทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดประกาศใช้และทำให้การกระทำที่เป็นความผิดฐานฟอกเงินเป็นความผิดทางอาญา โดยประเทศออสเตรเลียได้ออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินขึ้นเมื่ออยู่ด้วยกัน 4 ฉบับ โดยฉบับแรกได้แก่

1) Customs Act 1901

Customs Act 1901 ออกมาโดยมีวัตถุประสงค์ให้รัฐมีอำนาจยึดรายได้ที่มาจากการซื้อขายยาเสพติด ไม่ว่ารายได้นั้นจะเป็นเงินสด เช็ก หรือทรัพย์สินอื่นใดก็ตาม (ตามมาตรา 229 A) รวมทั้งให้อำนาจศาลในการสั่งปรับได้สูงเท่ากับผลประโยชน์ที่ได้รับจากการซื้อขายยาเสพติด (มาตรา 243) อย่างไรก็ตามกฎหมายฉบับนี้มิได้กำหนดไว้ชัดเจนถึงความผิดฐานที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดโดยตรง เพียงแต่ตรากฎหมายเพื่อรองรับในการป้องกันและปราบปรามการค้ายาเสพติด โดยมีวัตถุประสงค์ในด้านการให้อำนาจรัฐเพื่อป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดังกล่าว

2) Proceeds of Crime Act 1987

Proceeds of Crime Act 1987 ได้กำหนดหลักเกณฑ์คือ

(1) ให้อำนาจศาลสั่งยึดทรัพย์สินที่ใช้หรือเกี่ยวกับการกระทำความผิด

(2) ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถขออำนาจศาลสั่งให้สถาบันการเงินส่งข้อมูลของบุคคลใดให้แก่เจ้าหน้าที่ตำรวจเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยหรือเชื่อว่าข้อมูลซึ่งอยู่ที่สถาบันการเงินนั้นแสดงว่าบุคคลนั้นกระทำหรือกำลังจะกระทำ หรือเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดข้อหาชั้นรุนแรง (Serious offence) อันได้แก่การค้ายาเสพติด การร่วมกันฉ้อโกง (Organized fraud) การเล่ห์เหลี่ยม และการฟอกเงิน หรือแสดงว่าบุคคลนั้นได้รับหรือกำลังจะได้รับผลประโยชน์ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมจากการกระทำความผิด

(3) ให้สถาบันการเงินต้องทำการเก็บรักษาหลักฐานธุรกรรมทางการเงิน (Finance transaction document) ไว้อย่างน้อย 7 ปี

(4) ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถขอหมายค้นจากศาลได้ หรือให้ขอหมายค้นจากศาลโดยทางโทรศัพท์ได้ในกรณีเหตุเร่งด่วน หากเจ้าหน้าที่ตำรวจเชื่อว่าผู้ใดมีทรัพย์สินซึ่งได้มาจากการกระทำความผิด (Tainted Property) ไว้ในครอบครอง

(5) บทกำหนดโทษสำหรับผู้กระทำการฟอกเงิน ในการเบี๊ยมผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลธรรมดา ปรับไม่เกิน 200,000 เหรียญ หรือจำคุกไม่เกิน 20 ปีหรือทั้งจำทั้งปรับในการเบี๊ยมผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ปรับไม่เกิน 500,000 เหรียญ

จะเห็นได้ว่าตามกฎหมาย Proceeds of Crime Act 1987 มิได้กำหนดความผิดฐานไว้ในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน แต่ได้ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งได้แก่ ศาลกฤษฎีกาธรรม เจ้าหน้าที่ตำรวจ พร้อมทั้งได้กำหนดบทลงโทษแก่ผู้กระทำความผิด ไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล รวมทั้งกำหนดโทษแก่บุคคลที่พยายามจะช่วยเหลือ บุกยง จัดหา ยกย้ายถ่ายเททรัพย์สิน ช่วยผู้กระทำความผิดให้พ้นจากการถูกลงโทษด้วย

Proceeds of Crime Act 1987 นี้ได้มีการยกตัวอย่างการกระทำความผิดข้อหาชั้นรุนแรง (Serious offence) อันได้แก่ การค้ายาเสพติด การร่วมกันฉ้อโกงที่ทำเป็นระบบ การฟอกเงินและการเล่ห์เหลี่ยม

จึงอาจกล่าวได้ว่าความผิดมูลฐานของการฟอกเงินตามกฎหมายฉบับนี้ คือ **การกระทำความผิดข้อหาขั้นรุนแรง โดยเคลื่อนกลืนไปกับมาตรการใช้อำนาจของรัฐในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้น**

3) Financial Transaction Report Act 1988

Financial Transaction Report Act 1988 นี้เดิมเรียกว่า The Transaction Report Act 1988 มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน ค.ศ. 1988 โดยมีวัตถุประสงค์และหลักการครอบคลุมถึงธุรกรรมเกี่ยวกับการเงินทุกประเภท ไม่จำกัดเฉพาะทรัพย์สินในลักษณะที่เป็นเงินสดเท่านั้น (Austrac 1992 : 6) และมีเจตนาเพื่อเป็นเครื่องมือเจ้าหน้าที่ของรัฐในการสอบสวนการกระทำความผิดต่างๆ เช่น การหลีกเลี่ยงภาษี การกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยหุ้นส่วนบริษัท การฟอกเงินจากการค้ายาเสพติด และจากองค์การอาชญากรรม เป็นต้น และได้เปลี่ยนชื่อจาก (The Cash Transaction Report Act 1988 (CTT Act) มาเป็น The Finance Transaction Report Act 1988 (FTR Act) เนื่องจากมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติกฎหมาย โดยกำหนดให้องค์การหรือสถาบันการเงินมีหน้าที่รายงานคำสั่งการโอนเงินระหว่างประเทศ และเป็นหน้าที่ของหน่วยงานซึ่งเรียกว่า “Australian Transaction Reports and Analysis Centre (Austrac)”

Financial Transaction Report Act 1988 ได้กำหนดให้อำนาจรัฐในการสืบสวนเกี่ยวกับการทำธุรกรรมทางการเงินทั้งในและนอกประเทศทุกประเทศพร้อมกับช่วยรัฐในการสืบสวนสอบสวน โดยไม่มีการมุ่งเน้นหรือกำหนดความผิดมูลฐานในการกำหนดความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแต่อย่างใด

4) Telecommunications Act 1991

Telecommunications Act 1991 ได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถขอหมายศาลเพื่อดักฟังทางโทรศัพท์ได้เฉพาะในคดีที่สำคัญๆ เช่น คดีฆาตกรรม ยาเสพติด การลักพาตัว การหลบเลี่ยงภาษี Serious Fraud หรือ Serious Revenue เป็นต้น Telecommunications Act 1991 จึงเป็นกฎหมายที่สนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐในการปฏิบัติงานเพื่อตรวจสอบหาข้อมูลและป้องกัน พร้อมทั้งรับทราบข้อมูลที่จำเป็นในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเช่นกัน

จากการศึกษากฎหมายทั้ง 4 ฉบับของประเทศออสเตรเลียดังกล่าวจะเห็นได้ว่า กฎหมายของประเทศออสเตรเลียส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นไปในการป้องกันการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินโดยการออกกฎหมายที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นส่วนใหญ่ มิได้มุ่งเน้นถึงการกำหนดลักษณะหรือความผิดของอาชญากรรม แต่ก็ยังมีข้อสังเกตว่ากฎหมายของประเทศออสเตรเลียได้กำหนดถึงการกระทำความผิดที่เป็นข้อหารุนแรง (Serious offence) พร้อมกับการยกตัวอย่างฐานความผิด คือ การค้ายาเสพติด การเลี่ยงภาษี เป็นต้น จึงอาจกล่าวได้ว่า **ความผิดมูลฐานของประเทศออสเตรเลีย จึงหมายถึงความผิดที่เป็นลักษณะการกระทำความผิดข้อหาขั้นรุนแรง แต่ก็ไม่ได้กำหนดโดยเฉพาะเจาะจง เพียงแต่กำหนดในลักษณะครอบคลุมกว้างๆ** แต่ทั้งนี้ ก็ต้องดูความผิดในลักษณะที่เป็นข้อหารุนแรงตามที่กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้กำหนดไว้ด้วยเช่นกัน ซึ่งประเทศออสเตรเลียอาจถือได้ว่าได้ปฏิบัติตามแนวทางของการประชุมเวียนนา (Vienna Convention) นั้นเอง (AUSTRAC, paper 2 . 1994)

3. ประเทศไต้หวัน (สาธารณรัฐจีน)

ประเทศไต้หวันมีการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก ทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคมและกฎหมาย โดยกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนั้นได้มีพระราชบัญญัติควบคุมการฟอกเงิน คือ Money Laundering Control Act 1996 ประกาศเมื่อวันที่ 23 ตุลาคม 2539 และมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 23 เมษายน 2540 ได้บัญญัติไว้รวม 15 มาตรา โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะควบคุมการฟอกเงินและควบคุมปราบปรามอาชญากรรมร้ายแรง และได้กำหนดหรือให้นิยามเกี่ยวกับการฟอกเงิน อาชญากรรมร้ายแรง ทรัพย์สิน ฯลฯ พร้อมทั้งได้กำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดทั้งทางแพ่งและทางอาญา ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความผิดมูลฐานของการฟอกเงินจะเน้นอาชญากรรมที่ร้ายแรง ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการฟอกเงินซึ่งบัญญัติว่า

มาตรา 3 อาชญากรรมร้ายแรง ที่อ้างถึงตามพระราชบัญญัตินี้ได้แก่

1. อาชญากรรมซึ่งโทษจำคุกอย่างต่ำเป็นเวลา 5 ปี หรือมากกว่า
2. อาชญากรรมที่กำหนดในมาตรา 201 I ของประมวลกฎหมายอาญา
3. อาชญากรรมที่กำหนดในมาตรา 240 III, 241 II, และ 243 I ของประมวลกฎหมายอาญา
4. อาชญากรรมที่กำหนดในมาตรา 296 I, 297 I, 298 II และ 300 I ของประมวลกฎหมายอาญา
5. อาชญากรรมที่กำหนดในมาตรา 340 และมาตรา 345 ของประมวลกฎหมายอาญา
6. อาชญากรรมที่กำหนดในมาตรา 23 II, IV&V และ 27 II ของมาตรการเพื่อป้องกันการค้า

ทางเพศเด็กและวัยรุ่น

7. อาชญากรรมที่กำหนดในมาตรา 8 I & II, 10 I & II และ 11 I & II ของกฎหมายการควบคุมอาวุธปืน วัตถุระเบิดและอาวุธมีด

8. อาชญากรรมที่กำหนดในมาตรา 2 I & II และ 3 I & II ของกฎหมายเพื่อลงโทษการลักลอบสินค้าหนีภาษี

9. อาชญากรรมที่ขัดต่อ มาตรา 155 I & II ตามที่กำหนดในมาตรา 171 เช่นเดียวกับอาชญากรรมที่ขัดกับมาตรา 157 - 1 I ตามที่กำหนดในมาตรา 175 แห่งพระราชบัญญัติการควบคุมการซื้อขายหลักทรัพย์

10. อาชญากรรมที่กำหนดในมาตรา 125 I ของกฎหมายธนาคาร

11. อาชญากรรมที่กำหนดในมาตรา 154 และมาตรา 155 ของกฎหมายล้มละลาย

การผลิต ขนส่ง และการขายที่ผิดกฎหมายซึ่งยาเสพติดหรือวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ภายนอกดินแดนของสาธารณรัฐจีน ถือเป็นการประกอบอาชญากรรมที่ร้ายแรงตามที่กล่าวข้างต้น เว้นแต่การประกอบอาชญากรรมดังกล่าวจะไม่ถูกลงโทษตามกฎหมายของสถานที่ประกอบอาชญากรรม

การผลิต การขนส่ง และการขายที่ผิดกฎหมายซึ่งยาเสพติดหรือวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทในประเทศจีนแผ่นดินใหญ่ ถือเป็นการประกอบอาชญากรรมที่ร้ายแรงตามที่กล่าวถึงไว้ในวรรค 1

จากการศึกษาความผิดมูลฐานของประเทศไต้หวันมาตรา 3 จะเห็นได้ว่าประเทศไต้หวันได้กำหนดอาชญากรรมที่ร้ายแรงเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยใน (1) ได้มุ่งถึงอาชญากรรมที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างต่ำเป็นเวลา 5 ปีหรือมากกว่า และเน้นอาชญากรรมที่เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไต้หวัน โดยได้กำหนดไว้ใน (2) - (5) รวมทั้งกำหนดความผิดมูลฐานตามกฎหมายเกี่ยวกับควบคุมอาวุธปืน วัตถุระเบิด และอาวุธมีด นอกจากนี้ความผิด

มูลฐานยังครอบคลุมถึงกฎหมายเกี่ยวกับธนาคาร กฎหมายล้มละลาย และกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุม การซื้อขายหลักทรัพย์ รวมทั้งการผลิต การขนส่ง และขายที่ผิดกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดหรือวัตถุ ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาททั้งภายในและนอกดินแดนของสาธารณรัฐจีน

อย่างไรก็ตาม ความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ของประเทศไต้หวันนั้น จะเน้นการกำหนดความผิดมูลฐานแบบกว้างๆ ไม่เฉพาะเจาะจงเรื่องหนึ่งเรื่องใด โดยเฉพาะในเรื่องของยาเสพติดเหมือนกับที่ประเทศสหรัฐอเมริกาได้กำหนด จึงทำให้ความผิดมูลฐาน ของกฎหมายควบคุมการฟอกเงินของประเทศไต้หวันมีลักษณะครอบคลุมความผิดทุกประเภทที่มีอัตราโทษ ลงแก่ผู้กระทำความผิดโดยจำคุกขั้นต่ำตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป แต่ยังมีข้อสังเกตถึงวรรคท้ายของมาตรา 3 ที่ พระราชบัญญัติฉบับนี้มุ่งเน้นถึงการผลิต ขนส่ง และขายยาเสพติดหรือวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทในประเทศ จีนแผ่นดินใหญ่ให้ถือว่าเป็นการประกอบอาชญากรรมที่ร้ายแรงเช่นกัน ทั้งนี้เพราะมีพื้นฐานทางประวัติศาสตร์นั่นเอง

4. ประเทศมาเลเซีย

4.4.1 Anti-Money Laundering Act 2001

Anti-Money Laundering Act 2001 ถือว่าเป็นกฎหมายฟอกเงินภายใต้ระบบประมวล กฎหมายที่มีรายละเอียดมาก และได้กำหนดสิ่งที่เป็นฐานความผิดในการฟอกเงินไว้มากกว่า 100 ฐาน ความผิด มีบทลงโทษที่รุนแรงและสนับสนุนอำนาจการทำงานของเจ้าหน้าที่เพื่อปราบปรามการฟอกเงิน อย่างกว้างขวาง ถือว่าเป็นกฎหมายที่สามารถบังคับใช้กับการดำเนินคดีฟอกเงินได้อย่างครอบคลุม จดเด่นอีกประการหนึ่งของ Anti-Money Laundering Act 2001 ฉบับนี้ได้แก่การให้อำนาจ เจ้าหน้าที่ในการเข้าไปค้นหรือจับกุมดำเนินคดีในที่เกิดเหตุได้โดยไม่ต้องอาศัยหมายค้น และเจ้าหน้าที่ ยังสามารถฟังประจักษ์ของตำรวจหรือแพทย์เข้าไปหาพยานหลักฐานในการดำเนินคดีได้ถ้าจำเป็น ด้วยเหตุนี้ Anti-Money Laundering Act 2001 ของมาเลเซียจึงมีบทบังคับที่รุนแรงและส่งผลต่อการขัดต่อสิทธิเสรีภาพ ของประชาชนมาก แต่เพื่อประโยชน์ในการปราบปรามการฟอกเงินในประเทศมาเลเซียเอง (วิระพงษ์ บุญญานุสาสน์, 2546 : 47)

4.4.2 Anti Money Laundering Bill 2001

Anti Money Laundering Bill 2001 เป็นกฎหมายของประเทศมาเลเซียที่ใช้ใน การปราบปรามการฟอกเงิน รวมทั้งสถาบันการเงินนอกระบบที่อยู่ใน Labuan และได้กำหนดฐานความผิด ในการกระทำการฟอกเงินกว่า 119 ฐานความผิด เป็นกฎหมายที่ก่อตั้งหน่วยงานที่มาดูแลในเรื่อง การกำหนดแนวทางในการปราบปรามการฟอกเงิน FIU : Financial Intelligence Unit และกำหนด อำนาจในการสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ในความผิดฐานฟอกเงินทุกประเทศ

ในส่วนของคำจำกัดความของศัพท์ที่สำคัญบางคำจะอยู่ในมาตรา 3 ของกฎหมายฉบับนี้ เช่น

“unlawful activity” หมายถึง กิจกรรมใดที่เกี่ยวข้องโดยตรงหรือโดยอ้อมกับการกระทำ ที่ถือว่าเป็นความผิดฐานฟอกเงิน

“Bank Negara Malaysia” หมายถึง ธนาคารกลางแห่งประเทศมาเลเซียตามกฎหมาย The Central Bank of Malaysia Act 1958

“document” หมายถึงเอกสารที่ถือเป็นพยานหลักฐานตาม The Evidence Act 1950”

“proceeds of unlawful activity” หมายถึงทรัพย์สินใดที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมาไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมโดยบุคคลที่กระทำความผิด

“property” ได้แก่ทรัพย์สินที่เคลื่อนที่ได้และเคลื่อนที่ไม่ได้ ที่อยู่ในและนอกประเทศมาเลเซียไม่ว่าจะโอนได้หรือโอนไม่ได้และรวมถึงผลประโยชน์อันอาจเกี่ยวเนื่องจากทรัพย์สินเหล่านั้น

“financial institution” หมายถึง

(1) สถาบันการเงินภายใต้กฎหมาย Islamic Banking Act 1983, Bank and Financial Institution Act 1989, Insurance Act 1996 และ Money Changing Act 1998

(2) บุคคลผู้ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย Security Industry Act 1983, Security Commission Act 1993

(3) สถาบันการเงินนอกระบบภายใต้ Labuan Offshore Financial Service Authority Act 1996

“serious offence” หมายถึง

(1) การกระทำความผิดใดๆ ที่อยู่ภายใต้การกำหนดของ Second Schedule

(2) การพยายามกระทำความผิดเหล่านั้น หรือ

(3) การช่วยเหลือผู้กระทำความผิด

“foreign serious offence” หมายถึง

(1) การกระทำความผิดตามกฎหมายที่ออกโดยหรือเป็นผลมาจากบทบัญญัติของกฎหมายต่างประเทศ

(2) การกระทำความผิดใดๆ จากภายนอกประเทศที่อาจส่งผลให้เกิดการกระทำความผิดฐานฟอกเงินในประเทศมาเลเซีย

“money laundering” หมายถึงการกระทำความผิดต่อไปนี้

1. การจัดการโดยตรงหรือโดยอ้อม เพื่อให้มีการทำธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดหรือเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิด

2. การจัดหา การโอน การรับ การแปลงสภาพ การแลกเปลี่ยน การทำลาย การใช้ การเอาออกไปนอกหรือการนำเข้ามาในประเทศซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด

“premise” หมายถึง สถานที่ทั้งที่เคลื่อนที่ได้และเคลื่อนที่ไม่ได้ ที่สามารถจะเก็บรักษาทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดที่อยู่นอกประเทศหรือนำออกไปนอกประเทศได้ เช่น เติ้นท์ รถยนต์ เรือ หรืออากาศยาน

“relative” หรือ “ญาติ” ให้หมายถึง คู่สมรส พี่หรือน้องของบุคคลนั้นๆ และคู่สมรสรวมทั้งญาติสายตรงของบุคคลนั้น

“associate” หรือ “การกระทำการร่วมกัน” หมายถึง

1. ผู้ได้รับมอบหมายหรือผู้บังคับบัญชา

2. ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มอบหมายให้กระทำความผิด

3. บุคคลที่เกี่ยวข้องในเชิงธุรกิจและความสัมพันธ์ส่วนตัวอื่นๆ

4. บริษัท หรือนิติบุคคลภายใต้ The Company Act 1965 ที่อาจเกี่ยวข้องหรือมีผลประโยชน์

ใดๆ ร่วมกับผู้กระทำความผิด

5. ทรัสติ ที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 20

“dealing” หมายถึงการกระทำที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดอันได้แก่

1. การรับทรัพย์สิน
2. ปกปิดที่มาที่ไปของทรัพย์สิน
3. ทำลายหรือแปลงสภาพทรัพย์สิน
4. นำทรัพย์สินเข้ามาหรือออกนอกมาเลเซีย
5. ใช้ทรัพย์สินเพื่อแสวงหาประโยชน์ด้วยวิธีการอื่น

ในส่วนขององค์ประกอบความผิดเกี่ยวกับการกระทำการฟอกเงิน บัญญัติไว้ในมาตรา 4 อันได้แก่

1. บุคคลใด
 - 1.1 มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดหรือพยายามกระทำความผิด
 - 1.2 ให้ความช่วยเหลือในประการอื่น
2. บุคคลที่กระทำความผิดตามข้อ 1. และเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด Serious Offense

ตามบัญชีท้ายกฎหมายฉบับนี้

มาตรา 5 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้ที่เปิดเผยข้อมูลแก่รัฐอันเป็นประโยชน์ในการดำเนินคดี ฟอกเงิน จะไม่ต้องมีความรับผิดชอบทางกฎหมายทั้งทางแพ่งและทางอาญาและไม่ต้องรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอก ที่อาจได้รับความเสียหายจากการรายงานเหล่านั้น

มาตรา 6 ได้กำหนดว่าเมื่อรัฐบาลได้รับการรายงานข้อมูลการฟอกเงินจากหน่วยงานของรัฐ ที่เกี่ยวข้องแล้ว ห้ามมิให้มีการเปิดเผยข้อมูลเหล่านั้นสู่สาธารณะชนไม่ว่าจะโดยวิธีการใด ทั้งนี้มิให้ใช้บังคับ กฎเกณฑ์นี้เมื่อเป็นการที่คู่ความในคดีจะเปิดเผยข้อมูลเพื่อให้ศาลวินิจฉัยคดีเสร็จสิ้นได้ หรือเป็นการเปิดเผย ข้อมูลสู่สาธารณะชนโดยหน่วยงานของรัฐบาล

ส่วนหน่วยงานที่มีหน้าที่รับรายงานธุรกรรมทางการเงินหรือข้อมูลเกี่ยวกับการฟอกเงินหรือ Fiu (Financial Intelligence Unit) ได้แก่กระทรวงการคลัง โดยจะมีหน้าที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการ ฟอกเงิน และประสานงานแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยข้อมูลที่ได้รับรายงานจะถูกเก็บไว้ เป็นความลับระหว่างหน่วยงาน และผู้ใดมีหน้าที่เกี่ยวกับข้อมูลถ้ากระทำการเปิดเผยข้อมูลจะมีความผิด เว้นแต่จะเป็นการเปิดเผยข้อมูลเพื่อการดำเนินคดีในศาล

มาตรา 13 ได้กำหนดถึงหน้าที่ในการเก็บรักษารายงานธุรกรรมทางการเงิน ทั้งที่เป็นธุรกรรม ที่เกี่ยวกับเงินตรามาเลเซียหรือเงินต่างชาติ ถ้าธุรกรรมมีมูลค่ามากกว่าอัตราที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนด ซึ่งใน Anti Money Laundering Bill 2001 ฉบับนี้ไม่ได้กำหนดไว้ว่าเป็นเท่าใด ให้อยู่ในดุลพินิจของแต่ละ หน่วยงาน ให้ทำรายงานธุรกรรมทางการเงินแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามบัญญัติในมาตรา 14 และสถาบัน การเงินจะต้องเก็บข้อมูลเกี่ยวกับชื่อ ที่อยู่ของผู้ทำธุรกรรมหรือผู้ได้รับมอบอำนาจกระทำการแทน ประเภท ของธุรกรรมที่ทำ ตราสารทางการเงินต่างๆ ที่ใช้ในการทำธุรกรรม รวมทั้งวันเดือนปีทำธุรกรรมและมูลค่า ของการทำธุรกรรม และกรณีที่เป็นธุรกรรมเงินสดหลายครั้งในวันเดียวแต่มีมูลค่ารวมกันมากกว่าอัตรา ที่กฎหมายกำหนด ให้ทำรายงานธุรกรรมทางการเงินให้แก่หน่วยงานของรัฐเช่นเดียวกัน (มาตรา 13(4))

มาตรา 17 กำหนดให้มีการเก็บรักษารายงานธุรกรรมทางการเงินที่สถาบันการเงินได้บันทึกไว้เป็นเวลาอย่างน้อย 6 ปี หลังจากวันที่ทำธุรกรรม วันที่ถูกปฏิเสธการทำธุรกรรมหรือวันที่สถาบันการเงินยกเลิกการทำธุรกรรมกับลูกค้ารายนั้นแล้ว แต่บทบัญญัติในข้อนี้จะไม่นำมาใช้เมื่อสถาบันการเงินได้ส่งรายงานธุรกรรมเงินเหล่านั้นให้แก่หน่วยงานปราบปรามการฟอกเงินของรัฐไปแล้ว

มาตรา 18 บัญญัติเกี่ยวกับบุคคลที่ทำธุรกรรมกับสถาบันการเงิน โดยการเปิดบัญชีโดยใช้ชื่อที่อยู่ที่เป็นเท็จ หรือการที่บุคคลคนเดียวที่ใช้ชื่อมากกว่าสองชื่อในการทำธุรกรรม หรือเป็นการที่เปิดบัญชีโดยใช้ชื่อบุคคลคนหนึ่ง แต่กลับลงนามในการทำธุรกรรมโดยใช้ชื่อบุคคลอีกคนหนึ่งนอกจากเจ้าของบัญชี หรือการใช้ชื่อบุคคลเป็นเจ้าของบัญชี แต่บุคคลเหล่านั้นไม่มีความเกี่ยวข้องทางเศรษฐกิจกับบัญชีนั้นเลย และ Anti Money Laundering Bill 2001 นี้สามารถใช้บังคับย้อนหลังไปถึงการใช้ชื่อในบัญชีที่เป็นเท็จที่กระทำก่อนวันที่กฎหมายฉบับนี้จะใช้บังคับด้วย

ในมาตรา 19 ได้กำหนดให้หน่วยงานที่รับผิดชอบมีการควบคุมการทำงานในสถาบันการเงินให้มีความโปร่งใสและเสริมสร้างให้มีความรู้ความเข้าใจในหลัก Know Your Customer พร้อมทั้งให้มีการตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องทุกปี

มาตรา 23 ได้กำหนดในเรื่องการรายงานการซื้อขายแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศภายใต้การกำหนดของ The Exchange Control Act 1953, The Central Bank of Malaysia Act 1958 และ The Custom Act 1967 ว่าเมื่อมีมูลค่าของการทำธุรกรรมเกี่ยวกับการซื้อขายและเปลี่ยนเงินเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด ให้มีการทำรายงานซื้อขายและเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเสนอต่อ โดยหน่วยงานที่มีอำนาจตามมาตรา 21 ให้เป็นไปตามที่กำหนดใน Gazette ซึ่งอาจรวมถึงธนาคารกลางของมาเลเซียและกรมศุลกากรมาเลเซียด้วย

ในส่วนของอำนาจการสืบสวนสอบสวน ซึ่งเป็นส่วนที่สามของ Anti Money Laundering Bill 2001 ฉบับนี้ เป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของมาเลเซีย กล่าวคือ ได้ให้อำนาจอย่างกว้างขวางแก่เจ้าหน้าที่ในการค้นหรือเข้าไปแสวงหาพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินคดีโดยไม่ต้องใช้หมายค้นโดยมาตรา 30 ได้กำหนดว่า เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจสอบสวนได้ อาจเป็นเจ้าหน้าที่โดยตำแหน่งหรือผู้ที่ไม่ใช่เจ้าหน้าที่แต่ได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ให้กระทำการนั้น

และในมาตรา 91 ได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในสถานที่ที่อาจเป็นที่เก็บรักษาทรัพย์สินหรือพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด (Premise) โดยไม่ต้องใช้หมายเพื่อทำการค้นหาสิ่งของเช่นนั้นหรือทำสำเนาเอกสารที่เกี่ยวข้อง และเมื่อมีความจำเป็นเจ้าหน้าที่สามารถทำลายประตูเข้าไปในสถานที่เช่นนั้นได้

และมาตรา 34 บัญญัติเกี่ยวกับผู้ที่ขัดขวางการทำงานของเจ้าหน้าที่ ไม่ว่าจะเป็นการทำร้ายร่างกายเจ้าหน้าที่ การปฏิเสธที่จะให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลหรือการสอบสวน การปกปิดข้อมูลหรือแจ้งข้อมูลอันเป็นเท็จ หรือการทำลายหลักฐานก่อนที่เจ้าหน้าที่จะค้นพบ ผู้ที่มีความผิดและต้องโทษปรับถึงหนึ่งล้านริงกิต หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี และมาตรา 35 บัญญัติเกี่ยวกับการเปิดเผยความลับในการดำเนินคดีของเจ้าหน้าที่ให้บุคคลภายนอกทราบ ไม่ว่าจะเป็นด้วยวิธีการใดต้องรับโทษเท่าเทียมกับที่บัญญัติไว้ในมาตรา 34

ในส่วนที่ 6 ของกฎหมายฉบับนี้ เป็นเรื่องของกระบวนการบังคับทางแพ่งกับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด

Labuan Offshore Financial Services Authority (LOFSA)

หน่วยงาน LOFSA เป็นหน่วยงานรับผิดชอบดูแลการทำงานของสถาบันการเงินนอกระบบที่มีเครือข่ายอยู่ทั่วโลก เป็นหน่วยงานที่ให้บริการแบบครบวงจร กล่าวคือเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายควบคุมการดำเนินงานในสถาบันการเงิน และมาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เป็นหน่วยงานรับผิดชอบธุรกิจสถาบันการเงินที่จะเกิดขึ้นใหม่ เป็นหน่วยงานใช้บังคับกฎหมาย และเป็นหน่วยงานส่งเสริมการลงทุนด้วย

ส่วนมาตรการที่ใช้ในการปราบปรามการฟอกเงินของ LOFSA ประการแรกได้แก่ Know Your Customer Policy ตามแนวทางของ Basle Committee โดยกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการเก็บข้อมูลส่วนบุคคลของลูกค้าสถาบันการเงิน การรายงานเกี่ยวกับแหล่งที่มาของเงินทุน การรายงาน ธุรกรรมที่น่าสงสัยว่าจะเป็นการฟอกเงิน กระบวนการเก็บรักษาและกฎเกณฑ์ในการเผยแพร่เอกสารนี้สู่สาธารณะ

ในส่วนของกฎเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาการเปิดสถาบันการเงินใหม่ หรือการอนุมัติเงินสนับสนุนให้พิจารณาว่าสถาบันการเงินหรือทีมงานของสถาบันการเงินเหล่านั้นมีความพร้อมและประวัติการประกอบกิจการที่ดีหรือไม่ ถ้าหน่วยธุรกิจนั้นมีประวัติการประกอบกิจการที่ไม่ดีทางการอาจไม่อนุญาตให้เกิดสาขาเพิ่มหรือให้เงินสนับสนุน นอกจากนั้นจะต้องตรวจสอบด้วยว่าสถาบันการเงินนั้นจะต้องไม่มีความเกี่ยวข้องกับแหล่งเงินทุนที่ผิดกฎหมายทั้งจากภายในและนอกประเทศ

จากการเปรียบเทียบการบังคับใช้มาตรการปราบปรามการฟอกเงินมาเลเซียว่าสอดคล้องกับแนวทางของ FATF 40 Recommendations หรือไม่ ผลปรากฏว่าความเสี่ยงที่จะเกิดการฟอกเงินในประเทศที่อยู่ในความควบคุมของ LOFSA อยู่ในเกณฑ์ต่ำ แม้ว่าจะไม่มียกเว้นว่าด้วยการปราบปรามการฟอกเงินใช้บังคับโดยเฉพาะ และพบว่าโอกาสที่จะเกิดการฟอกเงินในสถาบันการเงินแบบ Offshore Company ของ Labuan จะเกิดขึ้นน้อยมาก

กล่าวโดยสรุปแล้วกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศมาเลเซีย (Anti Money Laundering Bill 2001) เป็นกฎหมายที่กำหนดฐานความผิดไว้มากมาย กำหนดแนวทางในการทำงานของเจ้าหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวน และดำเนินคดีเกี่ยวกับการฟอกเงินไว้อย่างละเอียดมาก และมีบทลงโทษการฝ่าฝืนบทบัญญัติที่รุนแรง จึงทำให้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศมาเลเซียสามารถนำมาเป็นแบบอย่างของประเทศอื่น ในการนำมาใช้เป็นแนวทางในการร่างกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศนั้นได้เป็นอย่างดี (วิระพงษ์ บุญโญภาส, 2546 : 47 - 53)

5. ประเทศฟิลิปปินส์

Anti-money laundering Act of 2001 มีขึ้นเพื่อขึ้นเพื่อจุดประสงค์ในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในกิจการที่ผิดกฎหมายทุกชนิด และป้องกันมิให้มีการฟอกเงินในสถาบันการเงินในฟิลิปปินส์ แต่จุดประสงค์ที่สองดูเหมือนว่าจะสำคัญกว่า ได้แก่ การที่ไม่ให้ประเทศฟิลิปปินส์ได้ชื่อว่าเป็นแหล่งสวรรค์ของการฟอกเงินในภูมิภาคนี้ ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลฟิลิปปินส์จึงได้เร่งออกกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินอย่างเร่งด่วน **กฎหมายฉบับนี้กำหนดฐานความผิดไว้ 14 ฐานความผิด** คือ 1) ความผิดเกี่ยวกับการลักพาตัว 2) ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด 3) ความผิดเกี่ยวกับการรับสินบน 4) ความผิดเกี่ยวกับการเรียกค่าไถ่ 5) ความผิดเกี่ยวกับการลักทรัพย์ 6) ความผิดเกี่ยวกับการพนัน 7) ความผิด

เกี่ยวกับการกระทำความผิดเป็นโจรสลัด 8) ความผิดเกี่ยวกับ Qualified Theft 9) ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชน 10) ความผิดเกี่ยวกับการลักลอบขนของผิดกฎหมาย 11) ความผิดเกี่ยวกับการทุจริตภายใต้กฎหมายว่าด้วยพยานย์อิเล็กทรอนิกส์ 12) ความผิดเกี่ยวกับสลัดอากาศ การวางเพลิง การฆาตกรรม 13) ความผิดเกี่ยวกับหลักทรัพย์ 14) ความผิดรุนแรงที่มีบทลงโทษตามกฎหมายของต่างประเทศ

สรุปแล้วตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศฟิลิปปินส์ ความผิดส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาของฟิลิปปินส์และอาชญากรรมทางการเงิน แต่มีฐานความผิดหนึ่งที่น่าจะเป็นความเกี่ยวข้องกับการฟอกเงินที่ได้จากการก่อการร้ายข้ามชาติ ได้แก่ Section (I) Unlawful Activities ข้อ 12 ที่เกี่ยวกับสลัดอากาศและการก่อการร้ายที่ถือว่าเงินที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายดังกล่าวถือว่าเป็นการฟอกเงิน แต่ในส่วนที่เกี่ยวกับองค์การอาชญากรรมข้ามชาติโดยเฉพาะยังไม่ปรากฏในกฎหมายฉบับนี้ เนื่องจากกฎหมายการฟอกเงินของฟิลิปปินส์นี้ออกมาได้ด้วยความยากลำบากในเรื่องความเห็นที่ไม่ลงรอยกัน และการยกร่างกฎหมายฉบับนี้อย่างเร่งด่วนให้ทันเวลาแห่งการบังคับใช้กฎหมาย กฎหมายฉบับนี้จึงมีข้อบกพร่องอยู่บางประการ (วิระพงษ์ บุญญภาส, 2541 : 57)

6. อ่องกง

เมื่อวันที่ 1 กันยายน 1989 อ่องกงได้ออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเรียกว่า กฎหมายว่าด้วยการลักลอบค้ายาเสพติด ค.ศ. 1989 เพื่อให้อำนาจรัฐในการติดตามและริบทรัพย์สินที่ได้มาจากการลักลอบค้ายาเสพติด และเพื่อกำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับการสนับสนุนผู้อื่นในการปกปิดทรัพย์สินที่ได้มาจากการลักลอบค้ายาเสพติด หรือเป็นความผิดที่เกี่ยวกับการฟอกเงิน จึงถือได้ว่าความผิดเกี่ยวกับการลักลอบค้ายาเสพติดเป็นความผิดมูลฐานของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ซึ่งตามกฎหมายของอ่องกงฉบับนี้มีความผิดมูลฐานเพียงฐานเดียว แต่ก็เป็นการสอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการลักลอบค้ายาเสพติดและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ค.ศ. 1988 (Vienna Convention) ที่มีหลักการให้ประเทศสมาชิกออกกฎหมายต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติด โดยกำหนดให้การฟอกเงินที่ได้มาจากการค้ายาเสพติดมีความผิดทางอาญา นอกจากนี้การออกกฎหมายของอ่องกงฉบับนี้ ยังสอดคล้องกับ UN Model Law ที่กำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับการค้ายาเสพติดเป็นความผิดมูลฐานที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และต่อมาอ่องกงได้ออกกฎหมายที่เรียกว่า กฎหมายว่าด้วยองค์การอาชญากรรมและอาชญากรรมร้ายแรง ค.ศ. 1995 (Organization and Serious Crimes Ordinance 1995) มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มอำนาจสืบสวนสอบสวนการกระทำความผิดเป็นองค์การอาชญากรรมและความผิดอื่นที่ร้ายแรง ให้อำนาจริบทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดอาญา เพื่อกำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับการกระทำการช่วยเหลือผู้อื่นในการปกปิดทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดอาญา ซึ่งก็คือการกระทำความผิดเกี่ยวกับการฟอกเงินที่ได้มาจากการกระทำความผิดอาญา โดยความผิดเกี่ยวกับการฟอกเงินบัญญัติไว้ในมาตรา 25 โดยกำหนดไว้ว่า “การกระทำเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินซึ่งตนรู้หรือมีเหตุอันควรเชื่อว่าเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดก็จะมีฐานความผิดฟอกเงิน มีโทษทั้งจำคุกและปรับ โดยการกระทำที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินหมายความว่าความถึงการรับหรือได้มาซึ่งทรัพย์สิน การปกปิดหรืออำพรางทรัพย์สิน โดยการซ่อนเร้น อำพรางลักษณะที่แท้จริง การจำหน่าย การยกย้าย หรือ

การได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์หรือสิทธิใด ๆ ที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน รวมทั้งการจำหน่ายหรือแปรสภาพทรัพย์สินเป็นต้น”

กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดความผิดฐานของการฟอกเงินไว้อย่างกว้างๆ คือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด โดยไม่ได้ระบุความผิดฐานต่างๆ ที่ชัดเจน เพียงแต่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดก็มีความผิดฐานฟอกเงินแล้ว ทั้งนี้ เพราะฮ่องกงเป็นเกาะที่มีระบบการค้าเสรีจึงมีอาชญากรรมเกิดขึ้นจำนวนมาก การกำหนดความผิดฐานจึงต้องกำหนดไว้ให้ครอบคลุมความผิดจำนวนมาก จึงต้องกำหนดความผิดฐานว่าเป็นทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพครอบคลุมอาชญากรรมทุกประเภทนั่นเอง (ชัยนันต์ แสงปุตตะ, 2541 : 58 - 59)

7. ประเทศอิตาลี

ประเทศอิตาลีไม่ได้แยกบัญญัติกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไว้เป็นการเฉพาะเหมือนกับประเทศทั้งหลาย แต่บัญญัติมาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ประมวลกฎหมายอาญา โดยแยกการกระทำความผิดฐานฟอกเงินไว้ในมาตรา 64 bis และ 648 ter ซึ่งมีการแก้ไขในปี 1997 ส่วน Mafia Type Criminal Activities ได้บัญญัติไว้ใน Decree-Law เมื่อปี 1992 ในมาตรา 92 Quarter และ 12 sexies ประเทศอิตาลีมีลักษณะของการปราบปรามการฟอกเงินที่แตกต่างจากประเทศอื่นคือเริ่มต้นจากกฎหมายปราบปรามองค์กรอาชญากรรมในรูปแบบของมาเฟียโดยตรง ได้แก่ Law no. 575 ซึ่งใช้บังคับตั้งแตปี 1965 ซึ่งรวมมาตรการดำเนินการยึดทรัพย์สินไปด้วย (การฟอกเงิน) นอกจากนี้ยังมีกระบวนการพิเศษที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อดำเนินการคือ Interception of Communications การติดตามการกระทำความผิดจากการสื่อสารของผู้กระทำความผิด และกระบวนการที่เรียกว่า National Anti-Mafia Prosecution เพื่อดำเนินการกับการกระทำทุกรูปแบบที่เกี่ยวข้องกับมาเฟีย ซึ่งรวมไปถึงการฟอกเงินที่ได้มาจากการประกอบอาชญากรรมด้วย ซึ่งแนวความคิดในการบัญญัติหลักเกณฑ์การปราบปรามการฟอกเงินไว้ในประมวลกฎหมายอาญานี้ได้รับการปฏิเสธจากคณะอนุกรรมการร่างกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของไทยมาแล้ว (วีระพงษ์ บุญโญภาส, 2546 : 65 - 66) ๕

บทที่ 5 ผลการศึกษา

1. วิเคราะห์เปรียบเทียบความผิดมูลฐานของต่างประเทศกับประเทศไทย

จากการศึกษากฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศ สหรัฐอเมริกา ประเทศออสเตรเลีย ไต้หวัน ประเทศมาเลเซีย ประเทศฟิลิปปินส์ ฮ่องกง ประเทศอิตาลี และประเทศอื่นๆ พอสรุปลักษณะความผิดมูลฐานและเปรียบเทียบกับของประเทศไทยได้ดังนี้

ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้แก่งกฎหมายควบคุมการฟอกเงินที่ใช้บังคับในปัจจุบันคือ Money Laundering Control Act 1986 (MLCA) ซึ่งบัญญัติไว้ใน 18 U.S.C (18 United States Code) ซึ่งได้กำหนดห้ามการเกี่ยวข้องกับการฟอกเงินในลักษณะกว้างๆ ของการโอนเงินที่ได้มาจากการประกอบอาชญากรรมโดยผู้กระทำนั้นต้องมีเจตนาที่จะสนับสนุนการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมาย (Specified Unlawful Activity) หรือรู้ว่าการโอนเงินนั้นได้กระทำไปโดยมีเจตนาที่จะปกปิดแหล่งที่มา หรือเจ้าของเงิน หรือการควบคุมเงิน หรือหลบเลี่ยงรายการโอนเงิน จึงเห็นได้ว่าผู้ที่จะกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของสหรัฐอเมริกจะต้องมีการกระทำตามที่บัญญัติไว้ใน 18 U.S.C มาตรา 1956 เช่นการกระทำการโอนเงิน โดยรู้ว่าเป็นเงินที่ได้มาจากการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมาย และการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายนี้ ถือได้ว่าเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของสหรัฐอเมริกา ซึ่งได้บัญญัติไว้กว้างๆ และมีมาตรา 1956 (c)(7) ได้ให้คำจำกัดความไว้พร้อมกับระบุฐานความผิดต่างๆ ไว้ ซึ่งถือได้ว่าเป็นความผิดมูลฐาน เช่น ความผิดตามมาตรา 152 เป็นความผิดเกี่ยวกับการซ่อนเร้นทรัพย์สิน การอ้างสิทธิเรียกร้องและสาบานตัวที่เป็นเท็จ การให้สินบน มาตรา 543 ความผิดเกี่ยวกับการนำสินค้าหนีภาษีเข้าไปในสหรัฐอเมริกา และมาตรา 656 เป็นความผิดเกี่ยวกับการลักทรัพย์ ยกยอก การกระทำที่ผิดวัตถุประสงค์โดยพนักงานธนาคารหรือลูกจ้าง เป็นต้น

จากการศึกษาพบว่า สหรัฐอเมริกาได้กำหนด**ฐานความผิดที่เกี่ยวกับการกระทำอันมิชอบด้วยกฎหมายไว้เป็นจำนวนมากกว่า 150 ฐานความผิด โดยพิจารณาจากความผิดที่เงินเป็นปัจจัยสำคัญ** คือ ความผิดทางเศรษฐกิจ และผลร้ายของความผิดดังกล่าวจะมีส่วนทำลายสังคม เศรษฐกิจ ตลอดจนมนุษยชน จึงอาจกล่าวได้ว่ากฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของสหรัฐอเมริกามีความผิดมูลฐานมากกว่าประเทศอื่น ทั้งนี้ เนื่องมาจากความเป็นประเทศที่มีอิสระเสรีภาพทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ที่ผลักดันให้รัฐบาลต้องออกกฎหมายมาเพื่อครอบคลุมการกระทำความผิดให้มากที่สุด เพื่อวัตถุประสงค์ในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินให้มีประสิทธิภาพนั่นเอง

ประเทศออสเตรเลีย มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินอยู่ 4 ฉบับคือ Customs Act 1901, Proceeds of Crime 1987 Act, Cash Transaction Reports Act 1988 และ Telecommunications Act 1991 แต่กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเงินมากที่สุดได้แก่ คือ Customs Act 1901 ที่กำหนดให้รัฐบาลสามารถยึดทรัพย์สิน (รายได้) ที่ได้มาจากการซื้อขายยาเสพติดและให้ศาลมีอำนาจสั่งปรับผู้กระทำความผิดได้เป็นจำนวนที่สูงเท่ากับผลประโยชน์ที่ได้จากการซื้อขายยาเสพติด ความผิดเกี่ยวกับ

การค้ายาเสพติดแม้จะไม่ใช่ความผิดมูลฐานโดยตรงของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน แต่อาจถือได้ว่าเป็นความผิดมูลฐานโดยอ้อม ทั้งนี้ เพราะกฎหมายฉบับนี้ไม่ได้ลงโทษผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินที่ได้มาจากการค้ายาเสพติด เพียงแต่ให้อำนาจรัฐยึดทรัพย์สินและให้อำนาจศาลสั่งปรับเท่านั้น และตาม Proceeds of Crime Act 1987 เป็นกฎหมายที่ให้อำนาจรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งศาลยุติธรรม ขอให้สถาบันการเงินส่งข้อมูลของผู้กระทำหรือกำลังจะกระทำเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่เป็นข้อหาชั้นรุนแรง ซึ่งได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับการค้ายาเสพติด การฉ้อโกงเป็นขบวนการ การฟอกเงิน และการเลียงภาชี หรือผู้ที่ได้รับหรือกำลังได้รับผลประโยชน์ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมจากการกระทำความผิดดังกล่าว กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดบทลงโทษการฟอกเงิน การตรวจสอบความผิดที่เป็นข้อหาชั้นรุนแรง จึงถือได้ว่า ความผิดข้อหาชั้นรุนแรงเป็นความผิดมูลฐาน ซึ่งได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับการค้ายาเสพติด การฉ้อโกงเป็นขบวนการ การฟอกเงิน และการเลียงภาชี ตามลักษณะของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

จากการศึกษาพบว่า ความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของออสเตรเลียไม่ได้กำหนดความผิดมูลฐานไว้โดยตรงและชัดเจน ซึ่งแตกต่างกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศสหรัฐอเมริกาที่กำหนดความผิดมูลฐานไว้ชัดเจนและเป็นจำนวนมาก

ไต้หวัน ได้กำหนดความผิดมูลฐานไว้แบบกว้างๆ แต่กำหนดอัตราโทษขั้นต่ำของฐานความผิดทางอาญาไว้ว่า ความผิดทุกประเทศที่มีอัตราโทษจำคุกตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป พร้อมกับได้ระบุความผิดฐานอื่นไว้ด้วย

ดังนั้น ลักษณะของความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของไต้หวันจึงแตกต่างกับของสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย มาเลเซีย ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว นอกจากนี้ยังแตกต่างกับกฎหมายของประเทศไทยที่กำหนดความผิดมูลฐานไว้เฉพาะเจาะจงจำนวน 8 มูลฐานความผิด ทั้งนี้ ก็เนื่องจากนโยบายของรัฐบาลของประเทศไทยกำหนดให้กฎหมายฟอกเงินนำไปใช้ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมประเภทอาชญากรรมที่อัตราโทษสูง เพราะอาชญากรรมดังกล่าวกระทบกระเทือนต่อสังคม เศรษฐกิจของประเทศ อีกประการหนึ่ง ไต้หวันมีลักษณะเป็นเกาะและมีอาชญากรรมเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก การกำหนดความผิดมูลฐานจึงต้องกำหนดไว้แบบกว้างๆ เพื่อให้ครอบคลุมความผิดที่เกิดขึ้นเพื่อประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

ประเทศมาเลเซีย Anti-Money Laundering Act 2001 ได้ให้อำนาจในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไว้อย่างกว้างขวาง ได้กำหนดความผิดมูลฐานไว้กว่า 119 ความผิดมูลฐาน ลักษณะเด่นอีกประการหนึ่งของ Anti-Money Laundering Act 2001 ของมาเลเซียก็คือ การให้ LOFSA (สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของมาเลเซีย) มีอำนาจในการพัฒนาการเปิดสถาบันการเงินใหม่ ตรวจสอบความพร้อม และประวัติการประกอบกิจการที่ไม่ดี รวมไปถึงอำนาจในการตรวจสอบว่าสถาบันการเงินนั้นจะต้องไม่มีความเกี่ยวข้องกับแหล่งเงินทุนที่ผิดกฎหมายทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ

ประเทศฟิลิปปินส์ กฎหมาย Anti-money Laundering Act of 2001 มีเพื่อจุดประสงค์ในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในกิจการที่ผิดกฎหมายทุกชนิด และป้องกันมิให้มีการฟอกเงินในสถาบันการเงินในฟิลิปปินส์ กฎหมายฉบับนี้กำหนดฐานความผิดไว้ 14 ฐานความผิด เช่นความผิดเกี่ยวกับการลักพาตัว

ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ความผิดเกี่ยวกับการรับสินบน ฯลฯ

ฮ่องกง ได้ออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเรียกว่ากฎหมายว่าด้วยการลักลอบค้ายาเสพติด ค.ศ. 1989 เมื่อวันที่ 1 กันยายน 1989 และต่อมาฮ่องกงได้ออกกฎหมายที่เรียกว่ากฎหมายว่าด้วยองค์กรอาชญากรรมและอาชญากรรมที่ร้ายแรง ค.ศ. 1995 (Organization and Serious Crimes Ordinance 1995) มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มอำนาจสืบสวนสอบสวนการกระทำอันเป็นองค์กรอาชญากรรมและความผิดอื่นที่ร้ายแรง

กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดความผิดฐานของการฟอกเงินไว้กว้างๆ คือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด โดยไม่ได้ระบุความผิดฐานต่างๆ ที่ชัดเจน เพียงแต่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดที่มีความผิดฐานฟอกเงินแล้ว ซึ่งแตกต่างจากกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของ สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และไต้หวัน

ประเทศอิตาลี ไม่ได้แยกบัญญัติกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไว้เป็นการเฉพาะเหมือนกับประเทศทั้งหลาย แต่บัญญัติมาตรการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไว้ในประมวลกฎหมายอาญา โดยแยกการกระทำความผิดฐานฟอกเงินไว้ในมาตรา 64 bis และ 648 ter ซึ่งมีการแก้ไขในปี 1997 ส่วน Mafia Type Criminal Activities ได้บัญญัติไว้ใน Decree-Law เมื่อปี 1992 ในมาตรา 92 Quarter และ 12 sexies มีการขบวนการพิเศษที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อดำเนินการคือ Interception of Communications การติดตามการกระทำความผิดจากการสื่อสารของผู้กระทำความผิดและกระบวนการที่เรียกว่า National Anti-Mafia Prosecution เพื่อดำเนินการกับการกระทำทุกรูปแบบที่เกี่ยวข้องมาเฟีย ซึ่งรวมไปถึงการฟอกเงินที่ได้มาจากการประกอบอาชญากรรมด้วย

ประเทศอินโดนีเซีย มีความผิดฐานมากกว่า 25 ฐานความผิด

ประเทศเบลเยียม มีความผิดฐานมากกว่า 17 ฐานความผิด

ประเทศโปรตุเกส มีความผิดฐานมากกว่า 23 ฐานความผิด

ประเทศฮ่องกง ได้กำหนดความผิดฐานของการฟอกเงินไว้กว้างๆ คือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดโดยไม่ได้ระบุความผิดฐานต่างๆ ที่ชัดเจน เพียงแต่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดที่มีความผิดฐานฟอกเงินแล้ว เป็นการกำหนดความผิดฐานที่ครอบคลุมความผิดจำนวนมาก ทั้งนี้ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพครอบคลุมอาชญากรรมทุกประเภทนั่นเอง

ประเทศสวีเดนแลนด์ ประเทศฟินแลนด์ ประเทศอังกฤษ และประเทศเดนมาร์ก ไม่ได้ระบุความผิดฐานต่างๆ ไว้โดยชัดเจน เป็นการกำหนดความผิดฐานไว้ครอบคลุมกว้างๆ โดยให้หมายถึงอาชญากรรมทุกประเภท (ALL CRIMES)

ประเทศเกาหลี มีความผิดฐานกว่า 18 ฐานความผิด

ประเทศฝรั่งเศส ประเทศสเปน และประเทศแคนาดา ไม่ได้แยกความผิดฐานไว้อย่างชัดเจนเป็นการกำหนดความผิดฐานไว้ครอบคลุมกว้างๆ โดยให้หมายถึงอาชญากรรมที่รุนแรงทุกประเภท (All Serious Crimes)

ประเทศสิงคโปร์ มีความผิดฐานกว่า 182 ฐานความผิด

ประเทศเนเธอร์แลนด์ ไม่ได้กำหนดฐานความผิดไว้โดยชัดเจน เป็นการกำหนดความผิดฐานไว้กว้างๆ โดยให้หมายถึง All Predicate Offences

ประเทศไทย สำหรับประเทศไทยได้มีการประกาศใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินโดยมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2542 มีความผิดมูลฐานทั้งสิ้น 8 มูลฐานความผิด คือความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชน ความผิดเกี่ยวกับการยักยอก ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิด ความผิดเกี่ยวกับการลักลอบหนีศุลกากร และความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย

สรุปได้ว่าประเทศต่างๆ ดังกล่าวมาแล้วข้างต้นต่างได้กำหนดความผิดมูลฐานไว้ในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของตนเองไว้เป็นจำนวนมาก ซึ่งในการกำหนดความผิดมูลฐานแบ่งออกได้เป็นสองประเภท

ประเภทแรก คือ ระบุฐานความผิดจำนวนมากลงไปในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเลยทีเดียวเช่น สหรัฐอเมริกา มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ เป็นต้น

ประเภทที่สอง คือ ไม่ระบุฐานความผิดแต่จะระบุไว้กว้างๆ ครอบคลุมความผิดหลายประเภทและหลายประเทศก็ครอบคลุมความผิดเกือบทั้งหมด เช่น ออสเตรเลีย ฮองกง อิตาลี ไต้หวัน เป็นต้น

ในส่วนของประเทศไทยได้มีการกำหนดความผิดมูลฐานไว้ชัดเจนมี 8 ประเภท

2. วรรณกรรมบางส่วนที่เกี่ยวข้อง ข้อมูล แนวคิด ความเห็นของหน่วยงานตลอดจนนักวิชาการเกี่ยวกับความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกับมาตรการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพล

เกี่ยวกับวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ข้อมูล แนวคิด ความเห็นของหน่วยงานตลอดจนนักวิชาการเกี่ยวกับความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกับมาตรการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพลในประเทศไทยนี้ เพื่อความชัดเจนจึงขอแยกอธิบายเป็นสองส่วน ส่วนแรกว่าด้วยความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และส่วนที่สองจะว่าด้วยมาตรการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพลในประเทศไทย ดังนี้

2.1 ความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ความผิดมูลฐานของประเทศไทยซึ่งมี 8 ฐานความผิดเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ แล้วจะเห็นว่ายังมีจำนวนน้อยมาก ไม่ครอบคลุมการกระทำความผิดของอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพล เมื่อเทียบกับนานาอารยประเทศแล้วจะเห็นได้ว่าประเทศต่างๆ ได้กำหนดความผิดมูลฐานไว้เป็นจำนวนมาก บางประเทศระบุไว้อย่างกว้างๆ โดยให้ครอบคลุมถึงการกระทำความผิดของอาชญากรรมทุกประเภท ทุกความผิด ครอบคลุมถึงการกระทำความผิดทุกประเภท ทำให้มีประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

ด้วยเหตุที่ประเทศไทยมีการกำหนดฐานความผิดไว้เพียง 8 ฐานความผิด จึงทำให้การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมขาดประสิทธิภาพ มาตรการบังคับใช้ไม่มีผลอย่างจริงจัง ทั้งนี้เพราะอาชญากรรมที่กระทำความผิดนอกเหนือจาก 8 มูลฐานความผิดแล้วจะไม่สามารถนำตัวมาลงโทษได้ และทรัพย์สินที่กระทำความผิดก็ไม่สามารถริบได้ ด้วยเหตุดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ ทั้งแก่หน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เช่น สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กรมศุลกากร กรมสรรพสามิต สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง หลายๆ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว เห็นว่ามูลฐานความผิด 8 มูลฐานที่มีอยู่นั้นไม่สามารถนำมาใช้บังคับได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย ในการตรวจพิจารณาประกอบอาชญากรรมให้ลดน้อยลงหรือหมดสิ้นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมุ่งเน้นเฉพาะการตรวจพิจารณาอาชญากรรมในความผิดอาญา 8 มูลฐานเท่านั้น ทำให้การบังคับใช้กฎหมายที่ผ่านมาไม่อาจช่วยให้การประกอบอาชญากรรมลดน้อยลงหรือหมดไปได้อย่างแท้จริง อันเนื่องมาจากยังมีเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดมูลฐานอื่นอีกเป็นจำนวนมาก และยังสามารถนำเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าวมาสนับสนุนการกระทำความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้อีก

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องเพิ่มมาตรการในการตรวจพิจารณาประกอบอาชญากรรมในความผิดมูลฐานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายที่เห็นว่า กฎหมายที่เกี่ยวข้องยังไม่มีสภาพใช้บังคับอย่างแท้จริง จึงได้มีการเสนอขอเพิ่มเติมฐานความผิดเข้ามามากมาย เช่น กรมสรรพสามิตขอเพิ่มการกระทำความผิดเกี่ยวกับกฎหมายสรรพสามิตที่มีลักษณะการกระทำในทางธุรกิจ หรือมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ เป็นความผิดมูลฐานตามมาตรา 3 ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ซึ่งที่ประชุมคณะอนุกรรมการที่ปรึกษากฎหมายได้เห็นชอบในหลักการแล้ว โดยปรับถ้อยคำที่กำหนดในความผิดมูลฐานเป็น “ความผิดเกี่ยวกับกฎหมายสรรพสามิตที่มีลักษณะการกระทำที่เป็นกระบวนการการค้าหรือธุรกิจที่มีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ”

ด้วยเหตุที่ผู้บังคับใช้กฎหมายได้มีโอกาสไปสัมผัส ได้มีโอกาสนำกฎหมายไปบังคับใช้ จึงมองเห็นถึงผลกระทบในการบังคับใช้กฎหมาย โดยเห็นว่าความผิดมูลฐานทั้ง 8 ฐานความผิดเป็นมาตรการในการป้องกันและปราบปรามองค์การอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพลอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ยังมีข้อบกพร่องอีกมากมายที่จะต้องนำมาพิจารณาแก้ไข และสิ่งที่สำคัญที่สุดที่จะต้องแก้ไขเป็นอันดับแรกคือเพิ่มฐานความผิดให้มากขึ้นเพื่อให้ครอบคลุมการกระทำความผิดขององค์การอาชญากรรมให้ครบทุกประเภทความผิด

ด้วยเหตุนี้ จึงเป็นแรงผลักดันให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดำเนินการยกร่างกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินให้ฝ่ายบริหารทำการพิจารณา สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้ทำการรวบรวมความคิดเห็นจากหน่วยงานต่างๆ นักวิชาการ ประชาชน ผู้บังคับใช้กฎหมายทุกกระทรวง ทบวง กรม ในที่สุดได้เสนอให้มีการเพิ่มเติมความผิดมูลฐานขึ้นอีก 8 มูลฐานความผิด คือ

1. ความผิดเกี่ยวกับการใช้ ยึดถือ หรือครอบครองทรัพย์สินอาชญากรรมชาติ และกระบวนการแสวงหาประโยชน์จากทรัพย์สินอาชญากรรมชาติโดยมิชอบ ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ กฎหมายว่าด้วยป่าไม้ กฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม กฎหมายว่าด้วยอุทยาน หรือกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า
2. ความผิดเกี่ยวกับการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน
3. ความผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
4. ความผิดเกี่ยวกับการพนัน ตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน

5. ความผิดเกี่ยวกับการค้าอาวุธ ตามกฎหมายว่าด้วยอาวุธ เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน

6. ความผิดเกี่ยวกับการสมยอมในการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ และการกีดกันการแข่งขันราคาอย่างไม่เป็นธรรม ตามกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ

7. ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงแรงงานตามประมวลกฎหมายอาญา

8. ความผิดเกี่ยวกับสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา ความผิดเกี่ยวกับยาสูบ ตามกฎหมายว่าด้วยยาสูบ ความผิดเกี่ยวกับภาษีสรรพสามิต ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต

ความผิดทั้ง 8 ฐานที่ขอเสนอเพิ่มเติมเข้ามานี้เป็นความผิดที่มีความสำคัญมาก เนื่องจากในปัจจุบันนี้มีการกระทำความผิดใน 8 มูลฐานนี้มากขึ้น หลังจากนั้นก็จะนำเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดนั้นไปทำการฟอกเพื่อให้เป็นเงินที่สะอาด แต่กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไม่สามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ และไม่สามารถริบทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดนั้นได้เช่นกัน เพราะไม่ใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามความหมายของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เนื่องจากความผิดดังกล่าวไม่ใช่ความผิดมูลฐาน

2.2 มาตรการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพลในประเทศไทย

ตามนโยบายของรัฐบาลที่ประกาศสงครามกับผู้มีอิทธิพลโดยมอบหมายให้ศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติมีแนวทางการดำเนินการปราบปรามผู้มีอิทธิพลเพื่อให้ทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการ รวม 4 ประการดังนี้

1. ให้นำหลักการพลังแผ่นดินมาใช้เพื่อเอาชนะผู้มีอิทธิพล ให้ความรู้และปลูกฝังความตระหนักถึงพิษภัยอันเกิดจากการกระทำของแก๊งผู้มีอิทธิพล และให้ประชาชนทุกหมู่เหล่าเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาลงสำเร็จโดยเร็ว

2. ให้กลุ่มราชการที่เกี่ยวข้องทั้งในทางตรงและทางอ้อม ยุติบทบาทเล็กคบหา มั่วสุมหรือสนับสนุนแก๊งผู้มีอิทธิพลในทันที และให้ผู้บังคับบัญชาแต่ละระดับของทุกหน่วยงานดูแลบังคับบัญชา ติดตามพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยให้เป็นความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้น และให้ถือหลักการเลือกกระหว่างผลประโยชน์โดยมิชอบกับการหมดอนาคตในการรับราชการ และหากยังไม่ยอมเลิกพฤติกรรมดังกล่าวให้ดำเนินการทางการปกครอง ทางวินัย ทางอาญาอย่างเฉียบขาด และให้แจ้งให้สำนักงาน ป.ป.ช. ตรวจสอบด้วย

3. ให้แก๊งผู้มีอิทธิพลที่เป็นกำลัง เครื่องมือ เครือข่าย รวมทั้งมือปืนรับจ้าง นักเลง และผู้ประสานงานการกระทำความผิดเลิกพฤติกรรมดังกล่าว และเข้าแสดงตนแจ้งเจตจำนงที่จะเลิกต่อเจ้าหน้าที่รัฐ ถ้าเป็นบุคคลตามหมายจับ ให้เข้ามอบตัว สำหรับผู้ที่ยังคงดำรงตนเป็นผู้มีอิทธิพลอีก จะใช้มาตรการปราบปรามด้วยการบูรณาการการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง

4. ให้แก๊งผู้มีอิทธิพลที่เป็นตัวการหรือแกนนำ เลิกพฤติกรรมที่ผิดกฎหมายหรืออยู่เหนือกฎหมาย พร้อมทั้งแสดงความตั้งใจจริงด้วยการแสดงตนเพื่อแจ้งเจตจำนงที่จะเลิกต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ ถ้าเป็นบุคคลตามหมายจับให้เข้ามอบตัว สำหรับผู้ที่ยังคงดำรงตนเป็นผู้มีอิทธิพลอีกจะใช้มาตรการปราบปรามด้วยการบูรณาการการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง

ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการป้องกันและปราบปรามองค์การอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพลในประเทศไทย

ในการป้องกันและปราบปรามองค์การอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพลในประเทศไทยมีปัจจัยสำคัญที่จะขาดเสียมิได้ซึ่งส่งผลให้เกิดความสำเร็จได้รวม 5 ประการดังนี้

1. มีเจตจำนงทางการเมือง ความจริงจัง และต่อเนื่องในเชิงนโยบาย การยกระดับปัญหาผู้มีอิทธิพลเป็นวาระแห่งชาติซึ่งมีความเชื่อมโยงกับการประกาศสงครามกับยาเสพติดของรัฐบาลได้ดำเนินการอยู่อย่างต่อเนื่อง

2. การทำให้ประชาชนเข้าใจปัญหาและเกิดความตระหนักถึงภัยของผู้มีอิทธิพลที่ป้อนทำลายประเทศ เป็นแรงผลักดันสำคัญของสังคมไทยมาอย่างช้านานและเกิดการตื่นตัวเข้ามาร่วมแก้ไขปัญหามีสื่อมวลชน

3. การจัดกระบวนการบริหารจัดการด้วยการบูรณาการการบังคับใช้กฎหมายจากหน่วยราชการต่างๆ ที่รับผิดชอบอย่างจริงจังและสอดประสานกันภายใต้การอำนวยการ การปฏิบัติการ และการประเมินผลที่เป็นเอกภาพ

4. การระดมสรรพกำลังของหน่วยราชการที่มีอำนาจหน้าที่แต่ละด้านเข้าตรวจสอบ กดดัน กวาดล้าง ทำลายอย่างจริงจังต่อเนื่อง

5. การปกป้องคุ้มครองความมั่นคงปลอดภัยและเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้สรรพกำลัง ผู้ร่วมปฏิบัติของรัฐ และประชาชนผู้ช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ในการปราบปราม

จากนโยบายดังกล่าวเป็นแนวคิดของรัฐบาลนำไปสู่การจับกุมและดำเนินการผู้มีอิทธิพลภายใน 1 เดือน “สวนดุสิตโพล” สถาบันราชภัฏสวนดุสิตได้สำรวจความความคิดเห็นของประชาชนในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล จำนวน 1,251 คน (ชาย 546 คน 43.65% หญิง 705 คน 56.35%) สัปดาห์ระหว่างวันที่ 5-6 พฤษภาคม 2546 สรุปผลได้ดังนี้

(อ้างอิงจาก http://dusitpoll.dusit.ac.th/2546/2546_229.html)

1. “ประชาชน” เห็นด้วยหรือไม่ กับการประกาศล้างบาง “ผู้มีอิทธิพล” “ผู้หากินนอกกฎหมาย” ของรัฐบาล

ประชาชนเห็นด้วยหรือไม่		ชาย	หญิง	ภาพรวม
อันดับที่ 1	เห็นด้วย	91.76%	92.18%	91.97%
เพราะ ประเทศชาติจะได้เจริญและมีความปลอดภัยมากขึ้น, ช่วยลดการเอาเปรียบประชาชนคนอื่น ๆ จะได้ไม่ต้องตกอยู่ภายใต้อำนาจหรืออิทธิพลของใคร ฯลฯ				
อันดับที่ 2	เฉยๆ	4.95%	5.76%	5.35%
เพราะ ไม่ได้สนใจเรื่องนี้, เป็นเพียงกระแสช่วงหนึ่งเท่านั้น, น่าจะเอาเวลาไปพัฒนาด้านอื่นที่ดีกว่า ฯลฯ				
อันดับที่ 3	ไม่เห็นด้วย	3.29%	2.06%	2.68%
เพราะ มีกฎหมายอยู่แล้วควรใช้กฎหมายเป็นสิ่งตัดสิน, เป็นการกระทำที่ท้าทายฝ่ายตรงข้าม อาจเป็นอันตรายได้				

2. “ประชาชน” เชื่อมั่นต่อ “การปราบปรามผู้มีอิทธิพล” ภายใน 1 เดือนนี้หรือไม่

ประชาชนเห็นด้วยหรือไม่		ชาย	หญิง	ภาพรวม
อันดับที่ 1	ไม่ค่อยเชื่อมั่น	61.74%	66.27%	64.01%
เพราะ ทำได้ยากผู้มีอิทธิพลมีจำนวนมากทุกวงการ, ไม่มีมาตรการที่เด็ดขาดในการปราบปราม, ผู้มีอิทธิพลกับผู้ปราบปรามเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกัน ฯลฯ				
อันดับที่ 2	เฉยๆ	24.05%	19.45%	21.75%
เพราะ ระยะเวลาสั้นเกินไป, ผู้มีอิทธิพลมีจำนวนมากปราบปรามยากน่าจะให้เวลามากกว่านี้ ฯลฯ				
อันดับที่ 3	ไม่เห็นด้วย	14.21%	14.28%	14.24%
เพราะ นายกา พุดจริงทำจริง, มีผลงานที่น่าเชื่อถือได้, มีการทำงานที่เด็ดขาดดีน่าจะทำได้เหมือนการปราบปรามยาเสพติด ฯลฯ				

3. “ประชาชน” คิดว่าวิธีที่ดีที่สุดในการปราบปรามผู้มีอิทธิพล “ผู้กำกับและกฎหมาย” คือ

	วิธีที่ดีที่สุด	ชาย	หญิง	ภาพรวม
อันดับที่ 1	มีบทลงโทษ/มาตรการลงโทษให้เกิดขาดทุนแรง/ไม่เลือกปฏิบัติ	45.60%	35.08%	40.34%
อันดับที่ 2	จำคุกตลอดชีวิตหรือประหารชีวิตเพื่อจะได้เกรงกลัวบ้าง	15.03%	19.43%	17.23%
อันดับที่ 3	มีการปราบปรามอย่างต่อเนื่องจริงจัง/พยายามสืบสวนข้อเท็จจริงให้แน่ชัด	17.10%	16.11%	16.60%
อันดับที่ 4	ปราบปรามให้ถึงต้นคอของสาเหตุ/ผู้มีอิทธิพลหัวแถว	9.32%	9.95%	9.64%
อันดับที่ 5	ทุกคนในสังคมต้องร่วมมือกันอย่างจริงจัง	5.70%	13.27%	9.48%
อื่นๆ	เช่น บิดทรพย์สิน, เนรเทศออกนอกประเทศ ฯลฯ	7.25%	6.16%	6.71%

จากตารางจะเห็นว่า ประชาชนไทยได้ให้ความสนใจและตื่นตัวต่อนโยบายดังกล่าว แต่เนื่องจากยังไม่มีเชื่อมั่นในระบบกลไกของรัฐที่จะดำเนินการปราบปรามผู้กระทำความผิดอย่างชัดเจน จึงมีผลให้ประชาชนเพียงแต่คอยฟังผลการดำเนินงานต่อไป ดังนั้นรัฐจะต้องแสดงให้เห็นถึงความจริงจังและความชัดเจนในการดำเนินการกับผู้กระทำความผิด ซึ่งจากผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน รัฐควรจะมีบทลงโทษผู้กระทำความผิดให้เกิดขาดและไม่เลือกปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินงานของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในการที่จะพยายามพัฒนาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินให้มีความทันสมัย และทันทั่วถึงต่อเหตุการณ์ในการกระทำความผิดของอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพล โดยขยายหรือกำหนดฐานความผิดมูลฐานให้ครอบคลุมการกระทำความผิดไว้มากขึ้นโดยอาศัยหลักการปราบปรามในรูปแบบบูรณาการ

มาตรการส่งเสริม สนับสนุนการปราบปรามผู้มีอิทธิพลของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ด้วยในการดำเนินการต่อสู้เพื่อเอาชนะขบวนการอาชญากรรมในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ปราบกฏว่ามีแก๊งผู้มีอิทธิพล รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐบางส่วนใช้อำนาจในทางมิชอบด้วยกฎหมาย ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน ไม่

จ้างวาน และดำเนินการโดยวิธีอื่นใด เพื่อให้กระบวนการค้าและการเสพยาเสพติดดำรงอยู่ต่อไป ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ ศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ จึงได้จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2546 ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้ศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติรับผิดชอบการปราบปรามผู้มีอิทธิพลอีกภารกิจหนึ่ง ซึ่งศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ ได้มีคำสั่งที่ 30/2546 ลงวันที่ 22 พฤษภาคม 2546 กำหนดกรอบแนวทางการปราบปรามผู้มีอิทธิพลไว้แล้ว

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (สำนักงาน ปปง.) เป็นองค์กรหนึ่งที่มีความสำคัญมีบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุนการปราบปรามผู้มีอิทธิพลตามนโยบายรัฐบาล ทั้งนี้ เนื่องจากสำนักงาน ปปง. มีหน้าที่ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินด้วยวิธีต่างๆ รวมทั้งดำเนินการกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ได้กระทำความผิดมูลฐาน นอกจากนั้น สำนักงาน ปปง. ยังมีบทบาทสำคัญในด้านการสนับสนุนแก่หน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงยุติธรรม กระทรวงมหาดไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ฯลฯ ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร วิเคราะห์ธุรกรรมโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อหาความเชื่อมโยงหรือความสัมพันธ์ในการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับผู้มีอิทธิพลที่ได้กระทำความผิดมูลฐาน เพื่อนำไปสู่การสืบสวน ตรวจสอบ ยึดและอายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวข้อง ซึ่งถือว่าเป็นกลไกสำคัญที่มีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนการปราบปรามผู้มีอิทธิพล

ดังนั้น เพื่อให้การปราบปรามผู้มีอิทธิพลมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรมตามแนวนโยบายของรัฐบาล สำนักงาน ปปง. ในฐานะเป็นหน่วยงานที่ส่งเสริมสนับสนุนการปราบปรามผู้มีอิทธิพล จึงกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการปราบปรามผู้มีอิทธิพล ดังนี้

1. วัตถุประสงค์

- 1.1 บังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ ค้ำครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- 1.2 ส่งเสริม สนับสนุนมาตรการด้านต่างๆ ในการปราบปรามผู้มีอิทธิพล เพื่อให้ผู้มีอิทธิพลยุติบทบาท
- 1.3 สนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปราบปรามผู้มีอิทธิพล โดยเข้าร่วมปฏิบัติการ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ซึ่งจะนำไปสู่การจับกุม ตรวจสอบ รวมทั้งยึดและอายัดทรัพย์สินที่ผิดกฎหมาย
- 1.4 ประชาสัมพันธ์ ให้องค์กรต่างๆ ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการปราบปรามผู้มีอิทธิพล โดยใช้สื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งการรับแจ้งข้อมูลเบาะแสและโครงการสายลับ ปปง.

2. เป้าหมาย

- 2.1 ดำเนินการตรวจสอบเพื่อยึดและอายัดทรัพย์สินของผู้มีอิทธิพล ซึ่งได้กระทำความผิดมูลฐาน ซึ่งจะส่งผลให้ผู้มีอิทธิพลลดบทบาทและยุติบทบาทในที่สุด
- 2.2 สนับสนุนการปฏิบัติงานด้านการปราบปรามผู้มีอิทธิพลของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 2.3 ส่งเสริม สนับสนุนองค์การภาคเอกชนและประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการปราบปรามผู้มีอิทธิพล

3. วิธีการดำเนินการ

ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนการปราบปรามผู้มีอิทธิพล โดยใช้มาตรการต่างๆ เพื่อปราบปรามผู้มีอิทธิพล โดยกระทำอย่างต่อเนื่องดังนี้

3.1 ด้านการส่งเสริม สนับสนุนการปราบปรามผู้มีอิทธิพล

(1) จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมและสนับสนุนการปราบปรามผู้มีอิทธิพลขึ้นที่สำนักงาน ป.ป.ง. เพื่อทำหน้าที่สนับสนุน ติดตาม ตรวจสอบการปราบปรามผู้มีอิทธิพล โดยใช้เทคโนโลยีและวิธีการสมัยใหม่ในการสืบสวน สอบสวน ตลอดจนใช้มาตรการทางกฎหมายต่างๆ ที่มีอยู่มาใช้อย่างจริงจัง

(2) ทำการสืบสวนหาข่าวเกี่ยวกับแก๊งผู้มีอิทธิพล พร้อมทั้งจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแก๊งผู้มีอิทธิพล

(3) ทำการตรวจสอบ (X-Ray) ทุกหน่วยงานในสังกัด ไม่ให้เจ้าหน้าที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับหรือมีความสัมพันธ์กับผู้มีอิทธิพล หากพบการกระทำความผิดจะดำเนินการทางการปกครอง ทางวินัยและทางอาญาอย่างเฉียบขาด

(4) จัดระบบควบคุมความประพฤติและเสริมสร้างวินัยให้แก่ทุกหน่วยในสังกัด โดยออกคำสั่งมอบหมายให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับรับผิดชอบในการปกครอง หรือควบคุมความประพฤติกับดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นไว้อย่างชัดเจน หากเพิกเฉยหรือปล่อยปละละเลยผู้บังคับบัญชาใกล้ชิดจะต้องรับผิดชอบ

(5) ปรับปรุงขั้นตอนหรือกระบวนการปฏิบัติงาน ไม่ว่าจะเป็นระเบียบข้อบังคับและวิธีปฏิบัติต่างๆ ให้มีมาตรฐาน เกิดความโปร่งใส ทั้งนี้เพื่อตัดโอกาสการใช้อำนาจโดยมิชอบของผู้มีอิทธิพล

3.2 ด้านการสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(1) สร้างระบบเครือข่ายของภาครัฐ โดยระดมความร่วมมือจากเอกชน สื่อมวลชน รวมทั้งประชาชน ให้เกิดการประสานความร่วมมืออย่างจริงจังในการปราบปรามผู้มีอิทธิพล โดยเปิดรับแจ้งข้อมูลเบาะแสของผู้มีอิทธิพลในรูปแบบต่างๆ เช่น ตู้ ป.ณ. เว็บไซต์ โครงการสายลับ ป.ป.ง. ฯลฯ

(2) สนับสนุนการปราบปรามผู้มีอิทธิพล แก่หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะการเข้าร่วมปฏิบัติการสืบสวน ตรวจสอบ การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การวิเคราะห์ธุรกรรมโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อหาความสัมพันธ์ หรือความเชื่อมโยงในการกระทำความผิด

3.3 สนับสนุนด้านมวลชนและประชาสัมพันธ์

(1) ส่งเสริม สนับสนุนองค์การภาครัฐและเอกชน รวมทั้งประชาชนเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกและพลังศรัทธาในการเป็นพลเมืองดีและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดี สร้างกระแสสังคมเพื่อต่อต้านผู้มีอิทธิพล

(2) สนับสนุนองค์กรหรือบุคคลที่มีความกล้าหาญ ในการปราบปรามผู้มีอิทธิพล

(3) เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมให้แก่เจ้าหน้าที่ในสำนักงาน ป.ป.ง.

3. ความมีคุณธรรม ความคิดเห็นตลอดจนแนวคิด และกฎหมายต่างประเทศจะสามารถนำมาใช้เป็นมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพลได้เพียงใด

โดยลักษณะความมีคุณธรรมของประเทศไทยซึ่งมีทั้งสิ้น 8 ฐานความผิด คือความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชน ความผิดเกี่ยวกับการชักจูงหรือฉ้อโกง ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดเกี่ยวกับการกรรโชกหรือรีดเอาทรัพย์สิน ความผิดเกี่ยวกับการลักลอบหนีศุลกากร และความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย เมื่อเทียบกับของประเทศต่างๆ แล้วจะเห็นได้ว่าประเทศไทยกำหนดฐานความผิดไว้น้อยกว่าประเทศอื่นๆ มาก อย่างเช่น รองประเทศสหรัฐมีฐานความผิดมากกว่า 150 ฐานความผิด ประเทศไต้หวันได้กำหนดความผิดมูลฐานแบบกว้างๆ ครอบคลุมความผิดทุกประเทศที่มีอัตราโทษจำคุกตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป ประเทศออสเตรเลียกำหนดให้ความผิดที่มีอัตราโทษจำคุก

เป็นความผิดมูลฐาน ได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับการค้ายาเสพติด การฉ้อโกงเป็นขบวนการ การฟอกเงิน และการเลี่ยงภาษี ความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศออสเตรเลียไม่ได้กำหนดความผิดมูลฐานไว้โดยตรงและชัดเจน ประเทศมาเลเซียกำหนดความผิดมูลฐานไว้ในกฎหมาย Anti Money Laundering Bill 2001 ถึง 119 มูลฐานความผิด นอกจากนี้จากการศึกษาพบว่า หน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เช่น สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กรมสรรพสามิต กรมศุลกากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ฯลฯ และหน่วยงานอื่นๆ อีกมากมาย ตลอดจนนักวิชาการจำนวนมากได้มีความเห็นไปในทำนองเดียวกันว่าความผิดมูลฐานของไทยเรานั้นมีน้อยเกินไปไม่เพียงพอที่จะเป็นมาตรการในการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพลได้อย่างเด็ดขาดและมีประสิทธิภาพ ความเห็นของหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายต่างๆ ตลอดจนนักวิชาการต่างมีความเห็นว่า ควรเพิ่มความผิดมูลฐานลงในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินให้เพียงพอต่อการนำไปบังคับใช้เพื่อป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรม และผู้มีอิทธิพลได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นคือควรที่จะกำหนดความผิดดังต่อไปนี้ลงในความผิดมูลฐานของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินคือ

1. ความผิดเกี่ยวกับการใช้ ยึดถือ หรือครอบครองทรัพย์สินอาชญากรรม และกระบวนการแสวงหาประโยชน์จากทรัพย์สินอาชญากรรมโดยมิชอบตามกฎหมายว่าด้วยแร่ กฎหมายว่าด้วยป่าไม้ กฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม กฎหมายว่าด้วยอุทยาน หรือกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า
2. ความผิดเกี่ยวกับการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตรา ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน
3. ความผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
4. ความผิดเกี่ยวกับการพนัน ตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน
5. ความผิดเกี่ยวกับการค้าอาวุธ ตามกฎหมายว่าด้วยอาวุธ เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน
6. ความผิดเกี่ยวกับการสมยอมในการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐและการกีดกันการแข่งขันราคาอย่างไม่เป็นธรรม ตามกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ
7. ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงแรงงาน ตามประมวลกฎหมายอาญา
8. ความผิดเกี่ยวกับการสุรา ตามกฎหมายว่าด้วยสุรา ความผิดเกี่ยวกับยาสูบ ตามกฎหมายว่าด้วยยาสูบ ความผิดเกี่ยวกับภาษีสรรพสามิตตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต

เนื่องจากความผิดทั้ง 8 ประการ ที่กล่าวมานี้มีการกระทำความผิดกันมากในปัจจุบัน มีการกระทำความผิดเป็นขบวนการ มีลักษณะเป็นองค์กรที่เรียกว่าองค์กรอาชญากรรม และองค์กรข้ามชาติ มีความรุนแรงทั้งในระดับประเทศและระดับชาติ สร้างความเสียหายแก่เศรษฐกิจจำนวนมากและเกิดผลร้ายแก่สังคม ตลอดจนมนุษยชนในวงกว้าง แต่กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไม่อาจเอื้อถึงไม่สามารถจะลงโทษผู้กระทำความผิดได้ แม้จะทราบว่ามีการกระทำความผิด และนำเงินที่ได้จากการกระทำความผิดไปทำการฟอก นอกจากไม่สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินได้แล้ว ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับ

การกระทำความผิดก็ไม่สามารถปิดได้เช่นกัน เนื่องจากไม่ใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามความหมายของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 3 จนเป็นเหตุให้ผู้กระทำความผิดหลุดพ้นจากการถูกลงโทษและทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำไม่ต้องถูกยึดตามกฎหมาย

ทั้งนี้ เป็นที่ทราบกันดีและเป็นที่ยอมรับกันว่า การที่จะลงโทษผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงิน หรือยึดทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดได้ จะต้องมีการระงับการกระทำความผิดตามที่กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินระบุไว้คือ อยู่ภายใต้ความผิดมูลฐานทั้ง 8 เท่านั้น ในขณะที่ปัจจุบันนี้ผู้กระทำความผิดหรือองค์กรอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพลได้ขยายขอบเขตการกระทำความผิดออกไปเรื่อยๆ อย่างไม่หยุดยั้ง มีรูปแบบลักษณะการกระทำความผิดที่พัฒนาไปอย่างต่อเนื่อง อาชญากรเป็นผู้ที่มีความรู้สูง มีความสามารถ มีตำแหน่งหน้าที่การงานใหญ่โต มีเงินเป็นจำนวนมาก มีฐานะใหญ่โต เป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงในสังคม มีเทคนิค ขั้นตอนและมีอิทธิพล มีบารมีเป็นผู้ที่กว้างขวาง ตลอดจนมีเครือข่ายการทำงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดตามไม่ทัน ทำได้ก็เพียงวิ่งไล่ล่าผู้กระทำความผิด ในขณะที่อาชญากรก็ตั้งหน้าตั้งตารอวิธีการกระทำความผิดไปเรื่อยๆ อย่างไม่หยุดยั้ง โดยกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไม่สามารถลงโทษ หรือนำตัวมาดำเนินคดีได้ เพราะไม่มีกฎหมายบัญญัติว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นความผิดฐานฟอกเงิน เป็นช่องว่างหรือช่องโหว่ของกฎหมายเลยทีเดียวว่าได้ เป็นการปล่อยคนผิดให้ลอยนวล แต่เมื่ออาชญากรกระทำความผิดไปได้สักระยะหนึ่ง รัฐจึงได้หันมาปรับปรุงกฎหมายเพื่อลงโทษการกระทำความผิดนั้นๆ เมื่อออกกฎหมายมาลงโทษผู้กระทำความผิดก็ต้องมาเจอกับปัญหาที่ว่ากฎหมายที่ออกมานั้นย้อนหลังไปลงโทษผู้กระทำความผิดได้หรือไม่ หรือทรัพย์สินนั้นเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามความหมายของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินหรือไม่ สามารถยึดทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดย้อนหลังได้หรือไม่ กฎหมายที่ออกมาเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิดนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือขัดต่อความรู้สึกของสังคม ประชาชน สอดคล้องกับเศรษฐกิจของประเทศและของโลกในปัจจุบันหรือไม่ ทุกอย่างล้วนเป็นปัญหาไปหมด ทำให้กฎหมายออกมาใช้บังคับได้บ้างไม่ได้บ้างหรือออกมาใช้บังคับได้บางส่วน สุดท้ายกฎหมายฉบับนี้จะไปสอดคล้องกับความเห็นหรือไปขัดแย้งกับความรู้สึกหรือผลประโยชน์ของใครหรือไม่ นี่คือความไม่ลงตัวหรือความพิกลพิการของการออกกฎหมายมาใช้บังคับกับอาชญากร ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้กระทำความผิดต้องหลุดพ้นจากการกระทำความผิดและทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดก็ไม่สามารถยึดได้

หน้าที่ที่ดีที่สุดของรัฐบาลคือ การพัฒนากฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินอย่างต่อเนื่องไม่หยุดยั้ง กล่าวคือ ปัจจุบันนี้แม้จะสามารถยึดทรัพย์สินที่ผู้กระทำความผิดทำการโอน เปลี่ยนสภาพทรัพย์สินได้ ตลอดจนสามารถยึดทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดได้ แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดได้ในขอบเขตที่จำกัดคือ ภายใต้ความผิดมูลฐาน 8 ฐานความผิดเท่านั้น ด้วยเหตุนี้จึงควรที่จะพัฒนากฎหมายให้ก้าวไกล และให้มีขอบเขตครอบคลุมการกระทำความผิดที่กว้างขวางขึ้นเพื่อป้องกันการกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดทั้งในปัจจุบันและอนาคตด้วย กฎหมายไทยจึงจะได้ชื่อว่าทัดเทียมกับนานาอารยประเทศ สามารถร่วมมือกับนานาอารยประเทศป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดได้ หากกฎหมายของไทยยังมีอำนาจบังคับใช้ในขอบเขตที่จำกัดอยู่เช่นนี้ แล้วจะเป็นมาตรการที่ใช้ป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพลได้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้อย่างไร

ทั้งนี้เป็นหน้าที่ของผู้บังคับใช้กฎหมายที่จะนำกฎหมายที่พัฒนาแล้วนั้นไปบังคับใช้ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดต่อไป ในปัจจุบันอาชญากรรมมีการพัฒนาไปเรื่อยๆ อย่างไม่หยุดยั้งค้นหาวิธีการกระทำความผิดอย่างไม่หยุดหย่อน ล้าหน้าผู้บังคับใช้กฎหมาย ตำรวจก็วิ่งไล่จับผู้ร้ายไปเรื่อยๆ ลักษณะการกระทำดังกล่าวนี้ถือได้ว่าเป็นการแก้ปัญหาการประกอบอาชญากรรมในเชิงรับ ซึ่งไม่สามารถนำมาใช้กับผู้กระทำความผิดในปัจจุบันนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เปรียบเสมือนวัวหายแล้วล้อมคอก ดังนั้นยุทธวิธีที่ดีที่สุดที่จะนำมาปราบปรามผู้กระทำความผิดก็คือยุทธวิธีในเชิงรุก เพราะยุทธวิธีในเชิงรุกเท่านั้นที่จะสามารถหยุดยั้งการกระทำความผิดของอาชญากรรม เครือข่ายแก๊งผู้มีอิทธิพล องค์การอาชญากรรม หรือแม้กระทั่งองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติได้ การกระทำในเชิงรุกคือการที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย รัฐบาล หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายต้องทราบว่า กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่มีประสิทธิภาพที่จะลงโทษผู้กระทำความผิดได้หรือไม่ กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ครอบคลุมถึงการกระทำของผู้กระทำความผิดหรือไม่ เช่นตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินในปัจจุบัน อาชญากรรมพัฒนาไปถึงไหนแล้ว เราสามารถที่จะป้องกันไม่ให้เกิดการฟอกเงินได้อย่างไร ความผิดมูลฐานที่มีอยู่นี้เพียงพอแล้วหรือไม่กับการกระทำความผิดของอาชญากรในปัจจุบัน ถ้าความผิดยังไม่เพียงพอเราก็ต้องรับหาทางแก้ไขกฎหมายเพื่อให้สามารถใช้บังคับให้ครอบคลุมถึงการกระทำความผิดนั้นได้ เช่นในปัจจุบันผู้กระทำความผิดนิยมกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้ ตัดไม้ทำลายป่า นำไม้ออกมาขาย กระทำความผิดเกี่ยวกับการพนัน ความผิดเหล่านี้เราเห็นกันมานานแล้ว ต่อไปผู้กระทำความผิดก็ต้องนำเงินที่ได้จากการกระทำความผิดประเภทนี้ไปฟอกเพื่อให้เป็นเงินที่สะอาด เมื่อเรารู้เช่นนั้นเราก็ควรเพิ่มเติมความผิดมูลฐานตามกฎหมายฟอกเงินให้ครอบคลุมถึงการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้ ความผิดที่เกี่ยวกับการพนัน ยิ่งทำได้เร็วเท่าใดก็สามารถสกัดกั้นการกระทำความผิด การทำลายทรัพยากรได้มากขึ้นเท่านั้น สิ่งนี้เป็นการบริหารในเชิงรุก ในรูปแบบของการป้องกันไม่ใช่เชิงรับในแง่ของการไล่ล่าหรือปราบปรามผู้กระทำความผิด

กลับมาถึงกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของไทย เดิมมี อยู่ 7 ฐานความผิด และต่อมาเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2546 รัฐบาลได้เพิ่มฐานความผิดเข้ามาอีก 1 ฐานความผิดรวมเป็น 8 มูลฐานความผิด ทั้งนี้ เป็นเพราะรัฐบาลได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ให้มีความสำคัญที่ว่ากฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเป็นมาตรการที่ดีที่สุดที่สามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดได้อย่างสมบูรณ์แบบ ทั้งมาตรการลงโทษทางอาญาและมาตรการริบทรัพย์สินในทางแพ่ง แต่ความผิดมูลฐานที่เพิ่มเข้ามาอีก 1 ฐานความผิดคือ ความผิดฐานก่อการร้าย ตามประมวลกฎหมายอาญานั้นก็ยังคงไม่เพียงพอที่จะเป็นมาตรการในการป้องกันและปราบปรามองค์การอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพลได้ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว เพราะรูปแบบการกระทำความผิดนั้นได้ขยายขอบเขตการกระทำความผิดไปมาก หากว่ากันจริงๆ แล้วความผิดที่องค์การอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพลได้ทำไปนั้นก็เป็นความผิดเดิมๆ ที่กระทำกันมานานแล้ว และมีกฎหมายลงโทษในการกระทำความผิดนั้นๆ แล้วด้วย เช่นความผิดเกี่ยวกับการใช้ ยึดถือ หรือครอบครองทรัพยากรธรรมชาติ และกระบวนการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติโดยมิชอบตามกฎหมายว่าด้วยแร่ กฎหมายว่าด้วยป่าไม้ กฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม กฎหมายว่าด้วยอุทยาน หรือกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ความผิดเกี่ยวกับการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน ความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์

และตลาดหลักทรัพย์ ความผิดเกี่ยวกับการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน ความผิดเกี่ยวกับการค้าอาวุธ ตามกฎหมายว่าด้วยอาวุธ เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน ความผิดเกี่ยวกับการสมยอมในการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐและการกีดกันการแข่งขันราคาอย่างไม่เป็นธรรม ตามกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงแรงงาน ตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดเกี่ยวกับการสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา ความผิดเกี่ยวกับยาสูบ ตามกฎหมายว่าด้วยยาสูบ ความผิดเกี่ยวกับภาษีสรรพสามิตตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต ความผิดพวกนี้กระทำกันมานานแล้ว แต่กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไม่ครอบคลุมถึงการกระทำความผิดประเภทนี้ เพราะกฎหมายจำกัดวงอยู่ที่ 8 ฐานความผิดเท่านั้น ถ้ากระทำความผิดใน 8 ฐานความผิดนี้ แล้วนำเงินหรือทรัพย์สินไปทำการฟอกเงิน จึงจะถูกลงโทษหรือถูกริบทรัพย์สินได้

หากเราจะดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินในความผิดที่ได้กระทำลงนอกเหนือจาก 8 ฐานความผิดนั้นก็ไม่ใช่ยาก เพียงแต่กำหนดฐานความผิดเพิ่มเติมเข้ามาในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินให้ครอบคลุมถึงการกระทำความผิดดังกล่าว ซึ่งในต่างประเทศก็ได้มีการกำหนดความผิดมูลฐานไว้จำนวนมากเช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา กำหนดฐานความผิดไว้ถึง 150 ฐานความผิด ประเทศฟิลิปปินส์มี 14 ฐานความผิด ประเทศมาเลเซียมี 119 ฐานความผิด ทั้งนี้เพื่อให้ครอบคลุมการกระทำความผิดของอาชญากรไม่ว่าอาชญากรจะกระทำความผิดประเภทไหน ในลักษณะอย่างไร แล้วกระทำการโอน หรือเปลี่ยนสภาพทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดเพื่อชุกซ่อนหรือปกปิดแหล่งที่มาของทรัพย์สินนั้น อันเข้าข่ายการฟอกเงินก็就会被ลงโทษตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดนั้นก็จะต้องถูกริบตามไปด้วย

บางประเทศจะไม่กำหนดความผิดมูลฐานแต่จะใช้วิธีกำหนดโทษสูงสุดไว้ หากนำทรัพย์สินไปฟอก จะต้องถูกดำเนินคดีฐานฟอกเงิน และทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดนั้นจะต้องถูกริบ เป็นการกำหนดฐานความผิดที่กว้างขวาง ซึ่งความจริงแล้วก็ควรจะเป็นเช่นนั้น กล่าวคือควรกำหนดฐานความผิดให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ หรือกำหนดแบบกว้างโดยดูที่โทษ เป็นการกำหนดฐานความผิดไว้คั่นหน้าการกระทำความผิด ไม่ใช่กำหนดความผิดตามการกระทำความผิด

ทั้งนี้ เป็นที่ยอมรับกันว่าการกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินจะเป็นมาตรการที่มีประสิทธิภาพสามารถลงโทษผู้กระทำความผิด ไม่ว่าจะเป็นอาชญากรธรรมดา องค์การอาชญากรรมหรืออาชญากรรมข้ามชาติ ได้มากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบดังนี้

1. ฐานความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินครอบคลุมการกระทำความผิดมากน้อยเพียงใด เป็นการพิจารณาที่จำนวนฐานความผิด
2. ลักษณะของความผิดมูลฐานเป็นการพิจารณาที่ลักษณะการกระทำความผิด เช่น ความรุนแรงในการกระทำความผิด ผลกระทบหรือความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อเศรษฐกิจ สังคม ประเทศชาติ เช่น ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
3. การบังคับใช้กฎหมายเป็นการพิจารณาถึงผู้บังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับความพร้อม ความมีประสิทธิภาพที่สามารถนำกฎหมายที่มีอยู่ไปบังคับใช้ให้มีประสิทธิภาพ ได้มากน้อยเพียงใด

อีก 1 ส่วนที่มีความสำคัญไม่แพ้ไปกว่าสามส่วนแรกคือประชาชน ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมให้ความร่วมมือกับรัฐบาล ช่วยกันป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดให้หมดไปจากสังคม ตามแนวทาง

ที่รัฐบาลไทยได้เริ่มดำเนินโครงการพลังแผ่นดิน ในการปราบปรามผู้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน หรือความผิดในฐานะเครือข่ายผู้มีอิทธิพล

ดังนั้นแล้ว หากกฎหมายที่ใช้บังคับในปัจจุบันไม่สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดได้ก็มีความจำเป็นอยู่เองที่จะต้องปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับการกระทำความผิดเพื่อที่จะใช้เป็นมาตรการในการลงโทษผู้กระทำความผิดได้

เห็นได้ว่า ตลอดเวลาที่ผ่านมานับแต่ที่มีการนำกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน มาใช้บังคับมีเสียงตอบรับจากประชาชน นักวิชาการ สื่อแขนงต่างๆ ว่ากฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินเป็นกฎหมายที่มีประสิทธิภาพสามารถลงโทษผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงิน และดำเนินการยึดอายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานเพื่อให้ทรัพย์สินดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดินได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ทุกคนก็มีความเห็นตรงกันว่า แม้กฎหมายดังกล่าวจะดีและมีประสิทธิภาพเพียงใด แต่ก็ไม่สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดได้เพียงบางส่วน คือลงโทษได้เฉพาะการกระทำความผิดที่กำหนดไว้ 8 ฐานความผิดเท่านั้น ซึ่งเป็นเพียงส่วนหนึ่งของความผิดที่ได้กระทำลง แต่ยังมีอีกมากมายที่กฎหมายก้าวเข้าไปไม่ถึงและเป็นจำนวนมากเสียด้วย ดังนั้นในส่วนที่กฎหมายครอบคลุมไปไม่ถึงนี้ จึงควรจะมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินให้สามารถลงโทษและดำเนินการกับทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดอื่นนอกจากความผิดมูลฐานที่กำหนดไว้ในปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อเป็นการตัดวงจรการประกอบอาชญากรรมให้ลดน้อยลงหรือหมดสิ้นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพสมดังเจตนารมณ์ของกฎหมายต่อไป ๕

บทที่ 6 บทสังเคราะห์

1. บทสังเคราะห์

การประกอบอาชญากรรมในปัจจุบันได้พัฒนารูปแบบ ทั้งในด้านของความรุนแรง ความสลับซับซ้อน และวัตถุประสงค์ของการประกอบอาชญากรรม จากเดิมประกอบอาชญากรรมเพียงคนเดียวหรือสองคน ซึ่งเรียกว่าอาชญากรรมตามท้องถนน (Street Crime) ก็เปลี่ยนแปลงมาเป็นรูปแบบที่เป็นขบวนการเรียกว่า “องค์กรอาชญากรรม” (Organized Crime) มีโครงสร้างที่สลับซับซ้อน และได้มีการพัฒนาจากการประกอบอาชญากรรมที่มีขอบเขตภายในประเทศเป็นอาชญากรรมระหว่างประเทศ หรือเรียกว่าอาชญากรรมข้ามชาติ มีลำดับขั้นตอนในการทำงานแบ่งความรับผิดชอบโดยเฉพาะอาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดและอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ รวมทั้งอาชญากรรมที่ก่อให้เกิดปัญหาทั้งภายในและนอกประเทศ ได้แก่การค้าโสเภณี และการค้าเด็ก การค้าอาวุธสงคราม เป็นต้น ส่วนวัตถุประสงค์ในการประกอบอาชญากรรมนั้น แต่เดิมการประกอบอาชญากรรมจะประสงค์ต่อทรัพย์สินที่มีจำนวนไม่มากนัก แต่ปัจจุบันมุ่งประสงค์ต่อทรัพย์สินที่มีจำนวนมูลค่ามหาศาล ทั้งนี้ เพื่อนำไปใช้จ่ายในองค์กรอาชญากรรมให้สามารถอยู่ได้ และใช้เป็นทุนในการประกอบอาชญากรรมต่อไป โดยผู้กระทำความผิดเมื่อประกอบอาชญากรรมแล้วได้ทรัพย์สินมากจะนำทรัพย์สินเหล่านั้นมาเปลี่ยนแปลงให้ดูเหมือนว่าเป็นทรัพย์สินที่ได้มาโดยชอบด้วยกฎหมายด้วยวิธีการที่เรียกว่า “การฟอกเงิน” (ชัยนันต์ แสงปุตตะ, 2541 : 130 - 133)

มาตรการทางกฎหมายที่จะทำลายเศรษฐกิจของอาชญากร จึงได้ถูกนำมาใช้ในหลายประเทศ โดยมีหลักเกณฑ์ว่า อาชญากรรมเกี่ยวกับยาเสพติดหรืออาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่กระทำโดยอาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่ ล้วนแต่มีจุดประสงค์เพื่อที่จะได้รับเงินจำนวนมหาศาล และนำเงินที่ได้มาฟอกให้เป็นเงินที่ถูกต้องตามกฎหมายและไปเป็นต้นทุนในการประกอบอาชญากรรม ทำให้ยากต่อการปราบปรามการประกอบอาชญากรรมจึงได้ขยายตัวกลายเป็นองค์กรอาชญากรรม มาตรการทางกฎหมายที่กำหนดขึ้นมาจึงมุ่งหวังที่จะทำลายวงจรทางเศรษฐกิจของอาชญากร โดยกำหนดให้มีมาตรการยึดหรืออายัดและริบทรัพย์สินทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ไม่ว่าทรัพย์สินนั้นจะมีการโอนต่อกับไปที่ทอดก็ตาม หรือทรัพย์สินนั้นจะถูกแปรสภาพไปแล้วก็สามารถริบทรัพย์สินให้ตกเป็นของแผ่นดินได้ ในส่วนของประเทศไทยนั้น มีประมวลกฎหมายอาญาที่เกี่ยวกับการริบทรัพย์สิน แต่ประมวลกฎหมายอาญามีขอบเขตการบังคับใช้ที่จำกัด แม้ต่อมาจะได้มีการออกพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 ที่กำหนดให้ศาลสามารถริบทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด แม้ว่าทรัพย์สินเหล่านั้นจะมีการเปลี่ยนสภาพไปจากเดิมแล้วก็ตาม แต่กฎหมายดังกล่าวยังไม่สามารถใช้บังคับได้ผลเท่าที่ควร เพราะบังคับใช้เฉพาะทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเท่านั้น ไม่รวมการกระทำความผิดฐานอื่นๆ ด้วย นอกจากนี้ ไม่มีบทกำหนดที่จะลงแก่ผู้กระทำการเปลี่ยนแปลงสภาพทรัพย์สิน หรือที่เรียกว่า “ผู้ฟอกเงิน” ซึ่งทำให้การปราบปรามขาดประสิทธิภาพ ทำให้ผู้กระทำความผิดหลุดพ้นจากการถูกดำเนินคดีไปเป็นจำนวนมาก ดังนั้นจึงได้มีการบัญญัติกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม

การฟอกเงินขึ้น มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2542 เพื่อใช้ในการปราบปรามอาชญากรรมที่เกี่ยวกับยาเสพติดและความผิดอื่นๆ ด้วย รวม 8 มูลฐานความผิด ในกฎหมายใหม่นี้จะมีทั้งมาตรการตรวจสอบของสถาบันการเงิน มาตรการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน มาตรการริบทรัพย์สินซึ่งเป็นมาตรการในทางแพ่ง รวมทั้งมาตรการทางอาญาคือ ลงโทษผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินซึ่งมีโทษจำคุกและปรับ

ในการบัญญัติกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นมาตรการทางกฎหมายในการทำลายเศรษฐกิจของอาชญากร เนื่องจากผู้ประกอบอาชญากรรมหรืออาชญากรซึ่งกระทำความผิดกฎหมายบางประเภทได้นำเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดนั้นมากระทำให้เป็นรูปต่างๆ อันเป็นการฟอกเงินเพื่อนำเงินหรือทรัพย์สินนั้นไปใช้ประโยชน์ในการกระทำความผิดต่อไปได้อีก ทำให้ยากแก่การปราบปรามการกระทำความผิดเหล่านั้น เพื่อเป็นการตัดวงจรการประกอบอาชญากรรมดังกล่าว จึงได้นำมาตรการทางกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมาใช้ดำเนินการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม โดยมาตรการดังกล่าวมีการลงโทษผู้ที่ทำการฟอกเงินซึ่งจะมีโทษจำคุกหรือปรับรวมทั้งนำมาตรการริบทรัพย์สินมาใช้ ดังนั้น กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดฐานความผิดทางอาญาไว้ในกฎหมายดังกล่าวซึ่งฐานความผิดทางอาญา ที่กำหนดไว้ในกฎหมายฟอกเงินนั้น ผู้ที่กระทำความผิดตามฐานความผิดทางอาญาที่กำหนดไว้ ยังไม่มีความผิดฐานฟอกเงิน แต่ถ้ามีการนำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิดตามฐานความผิดทางอาญาที่กำหนดไว้ไปกระทำการฟอกเงิน ผู้กระทำความผิดดังกล่าวจึงมีความผิดฐานฟอกเงินซึ่งจะต้องมีโทษจำคุกหรือปรับและทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดจะต้องถูกริบ ฐานความผิดทางอาญาดังกล่าวเรียกว่า “ความผิดมูลฐาน” ซึ่งมีทั้งสิ้น 8 ฐานความผิดคือ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชน ความผิดเกี่ยวกับการยักยอกหรือฉ้อโกงตามกฎหมายการธนาคารพาณิชย์ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดเกี่ยวกับการกรรโชกหรือรีดเอาทรัพย์สิน ความผิดเกี่ยวกับการลักลอบหนีศุลกากร และความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นจึงได้ทำการศึกษาว่า ความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินทั้ง 8 มูลฐานความผิดนั้น มีความสมบูรณ์เพียงพอหรือไม่ที่จะนำมาใช้เป็นมาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมหรือผู้มีอิทธิพล หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า มาตรการทางกฎหมายตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ภายใต้อาณัติความผิดมูลฐานทั้ง 8 ฐานความผิดนั้นนำมาใช้ป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมหรือผู้มีอิทธิพลได้มากน้อยเพียงใด ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์รวม 5 ข้อคือ

1. เพื่อศึกษาถึงลักษณะของความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
2. เพื่อรวบรวมวรรณกรรมบางส่วนที่เกี่ยวข้อง ข้อมูล แนวคิด ความเห็นของหน่วยงาน ตลอดจนนักวิชาการ เกี่ยวกับความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกับมาตรการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพล
3. เพื่อศึกษาว่าความผิดมูลฐาน และความคิดเห็นตลอดจนแนวคิดของหน่วยงานต่างๆ ตลอดจนนักวิชาการ จะสามารถนำมาใช้เป็นมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพลได้เพียงใด

4. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการกำหนดความผิดมูลฐานในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของไทย และต่างประเทศบางประเทศ

5. เพื่อกำหนดแนวทางและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพล โดยการกำหนดความผิดมูลฐานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สรุปผลจากการศึกษา

จากการศึกษาความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทย ของต่างประเทศ และความเห็นจากหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย ตลอดจนนักวิชาการ แล้วเห็นว่า ความผิดมูลฐานของประเทศไทย ส่วนมากจะกำหนดฐานความผิดไว้เป็นจำนวนมากเพื่อให้เพียงพอและครอบคลุมต่อการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิด เช่น สหรัฐอเมริกามีฐานความผิดประมาณ 150 ฐานความผิด ประเทศมาเลเซียมีทั้งสิ้น 119 ความผิดมูลฐาน ประเทศฟิลิปปินส์มีมากกว่า 14 ความผิดมูลฐาน และประเทศอื่นๆ ต่างมีความผิดมูลฐานเป็นจำนวนมากอาจจะไม่ได้กำหนดความผิดมูลฐานไว้ แต่ก็ได้มีการกำหนดไว้อย่างกว้างๆ เพื่อให้ครอบคลุมความผิดต่างๆ แต่ความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินของประเทศไทยปัจจุบันมีอยู่ทั้งสิ้น 8 ฐานความผิด เห็นว่ายังไม่เพียงพอในการที่จะใช้เป็นมาตรการในการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพลดังจะเห็นได้ว่าอาชญากรรมที่กระทำความผิดในปัจจุบันได้กระทำความผิดนอกเหนือไปจากความผิดที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินทั้ง 8 ฐาน ซึ่งความผิด 8 มูลฐานที่มีอยู่นั้นไม่สามารถนำมาใช้บังคับได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายในการดัดวงจรการประกอบอาชญากรรมให้ลดน้อยลงหรือหมดสิ้นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมุ่งเน้นเฉพาะการดัดวงจรอาชญากรรมในความผิดอาญา 8 มูลฐานเท่านั้น ทำให้การบังคับใช้กฎหมายที่ผ่านมาไม่อาจช่วยให้การประกอบอาชญากรรมลดน้อยลงหรือหมดไปได้อย่างแท้จริง อันเนื่องมาจากยังมีเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดฐานอื่นอีกเป็นจำนวนมาก และยังสามารถนำเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าวมาสนับสนุนการกระทำความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้อีก

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องเพิ่มมาตรการในการดัดวงจรการประกอบอาชญากรรมในความผิดมูลฐานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ความผิดที่พบเห็นบ่อยๆ และมีลักษณะรุนแรงในปัจจุบันนี้คือ

1. ความผิดเกี่ยวกับการใช้ ยึดถือ หรือครอบครองทรัพย์สินอาชญากรรมชาติ และกระบวนการแสวงหาประโยชน์จากทรัพย์สินอาชญากรรมชาติโดยมิชอบ ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ กฎหมายว่าด้วยป่าไม้ กฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม กฎหมายว่าด้วยอุทยาน หรือกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า

2. ความผิดเกี่ยวกับการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตรา ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

3. ความผิดเกี่ยวกับการกระทำความผิดอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

4. ความผิดเกี่ยวกับการพนัน ตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน

5. ความผิดเกี่ยวกับการค้าอาวุธ ตามกฎหมายว่าด้วยอาวุธ เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน

6. ความผิดเกี่ยวกับการสมยอมในการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐและการกีดกันการแข่งขันราคาอย่างไม่เป็นธรรม ตามกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ

7. ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงแรงงาน ตามประมวลกฎหมายอาญา

8. ความผิดเกี่ยวกับการสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา ความผิดเกี่ยวกับยาสูบ ตามกฎหมายว่าด้วยยาสูบ ความผิดเกี่ยวกับภาษีสรรพสามิต ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต

ความผิดทั้ง 8 ประเภทที่กล่าวมานี้มีการกระทำกันมากในปัจจุบัน อาชญากรรมได้มีการกระทำกันเป็นขบวนการ มีลักษณะเป็นองค์กรที่เรียกว่า องค์กรอาชญากรรม และองค์กรข้ามชาติ มีความรุนแรงทั้งในระดับประเทศและระดับชาติ สร้างความเสียหายแก่เศรษฐกิจจำนวนมาก และเกิดผลร้ายแก่สังคม ตลอดจนมนุษยชนในวงกว้าง แต่กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไม่อาจเอื้อมถึงไม่สามารถจะลงโทษผู้กระทำความผิดได้ แม้จะทราบว่ามีผู้กระทำความผิด และนำเงินที่ได้จากการกระทำความผิดไปทำการฟอกเพื่อให้เป็นเงินที่สะอาด นอกจากไม่สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินได้แล้ว ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดก็ไม่สามารถยึดได้เช่นกัน เนื่องจากไม่ใช่ทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามความหมายของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 3 จนเป็นเหตุให้ผู้กระทำความผิดหลุดพ้นจากการถูกลงโทษ และทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดก็ไม่ต้องถูกยึดตามกฎหมาย

จึงสรุปได้ว่า ความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินยังไม่เพียงพอที่จะเป็นมาตรการในการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมหรือผู้มีอิทธิพลได้ ควรที่จะกำหนดความผิดดังกล่าวข้างต้น ทั้ง 8 ฐานความผิดเป็นความผิดมูลฐานเพิ่มเติมในกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ทั้งนี้ หากได้มีการกำหนดให้ความผิดดังกล่าวเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินแล้ว จะทำให้การป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรม และผู้มีอิทธิพลในประเทศไทยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดสัมฤทธิ์ผลได้ ๕

บทที่ 7 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

ตามที่กระทรวงยุติธรรมโดยสำนักงานกิจการยุติธรรมได้ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) จัดการประชุมทางวิชาการระดับชาติว่าด้วยงานยุติธรรม ครั้งที่ 2 “มาตรการป้องกันและปราบปรามองค์การอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพล” ในระหว่างวันที่ 6 - 7 กันยายน 2547 นั้น พบว่าจากการประชุมดังกล่าวได้มีการประชุมกลุ่มย่อยเกี่ยวกับรายงานผลการศึกษาความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกับมาตรการป้องกันและปราบปรามองค์การอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพลในประเทศไทย โดยมีสาระสำคัญในการประชุมดังนี้

1. นิยามของคำว่าผู้มีอิทธิพล

คำว่า “อิทธิพล” ตามความหมาย ของพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 หมายถึง กำลังที่ยังผลให้สำเร็จ อำนาจซึ่งแฝงอยู่ในตัวบุคคลหรือรัฐ ซึ่งสามารถบันดาลให้เป็นไปตามความประสงค์ อำนาจที่สามารถบันดาลให้ผู้อื่นต้องคล้อยตามหรือทำตาม อำนาจที่สามารถบันดาลให้เป็นไปได้ต่างๆ อำนาจนอกเหนือหน้าที่ เช่น ใช้อิทธิพลบังคับให้ยอม

กล่าวโดยสรุปแล้ว “ผู้มีอิทธิพล” จึงหมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ดำรงตนอยู่ด้วยการกระทำการด้วยตนเอง หรือใช้ จ้างวาน สนับสนุนการกระทำใดๆ ที่ผิดกฎหมายหรืออยู่เหนือกฎหมาย โดยผลของการกระทำนั้นเป็นการบ่อนทำลายเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เป็นอุปสรรคขัดขวางการดำเนินการตามเจตนารมณ์ของประชาชนหรือทำลายคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยส่วนรวม ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐจะต้องดำเนินการดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน รวมทั้งจัดระบบงานการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และเท่าเทียมกัน

2. ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงแรงงานตามประมวลกฎหมายอาญา แก้ไขปรับปรุงเป็นดังนี้

“ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงแรงงานตามกฎหมายว่าด้วยการจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน”

3. ข้อเสนอประเด็นการอภิปรายและข้อเสนอแนะ

1. เห็นควรเพิ่มเติมความผิดมูลฐานอีก 8 มูลฐาน แต่ยังไม่เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการปราบปรามผู้มีอิทธิพล เพราะ 8 มูลฐานที่เพิ่มยังมีความเกี่ยวข้องกับผู้มีอิทธิพลไม่มากพอ และมีผลกระทบค่อนข้างรุนแรงของประเทศ

2. ความผิดที่ไม่จำเป็นต้องกำหนดเป็นความผิดมูลฐาน

2.1 ความผิดอาญาที่มีลักษณะไม่ซับซ้อน

2.2 ไม่เป็นองค์กรอาชญากรรม

2.3 พิสูจน์ความผิดไม่ยาก

2.4 ไม่อ้างอิงอำนาจอิทธิพล

2.5 ไม่ใช่เงินทุนสูง

2.6 ไม่ทำลายระบบเศรษฐกิจ

3. นโยบายในการปราบปรามผู้มีอิทธิพลจะเป็นไปในแง่ทางรัฐศาสตร์มากกว่าเป็นนโยบายทางกฎหมาย ทำให้ออกมาในรูปของการปฏิบัติมากกว่ามาตรการทางกฎหมายซึ่งทำได้ยาก

4. ความผิดมูลฐานตามที่เสนอมีความละเอียดพอสมควรเมื่อศึกษาจากการเปรียบเทียบกับต่างประเทศ

5. ควรผลักดันให้มีร่างพระราชบัญญัติองค์กรอาชญากรรมโดยเฉพาะและแก้ไขความผิดมูลฐานที่ 6 ให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวในการบังคับใช้กฎหมายกับองค์กรอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพล

6. บทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการฟอกเงินต้องมีการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหาย

4. บทสังเคราะห์ที่เกิดขึ้นต่อเนื่องกับนโยบายรัฐบาลเกี่ยวกับการปราบปรามผู้มีอิทธิพล

จากการดำเนินการของรัฐบาลไทยในการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดที่ผ่านมา พบว่ามีกลุ่มบุคคลหรือขบวนการผู้มีอิทธิพล (องค์กร) อยู่เบื้องหลัง โดยใช้อำนาจทางมิชอบด้วยกฎหมายให้ความช่วยเหลือสนับสนุน จ้างวาน ขับเคลื่อนวงจรการดำเนินการผิดกฎหมายอยู่ตลอดเวลา อันเป็นการสร้างความทุกข์ยากเดือดร้อนให้แก่ประชาชน ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย และเป็นอุปสรรคขัดขวางความเจริญก้าวหน้าของประเทศอย่างยิ่ง รัฐบาลจึงได้มีนโยบายเร่งรัดการดำเนินงานปราบปรามผู้มีอิทธิพลโดยมีวัตถุประสงค์ “ที่จะปกป้องผู้อ่อนแอ ผู้ด้อยโอกาส คนจน คนไทยทั่วไปมิให้ถูกกดขี่ข่มเหงรังแก ถูกเอารัดเอาเปรียบ ให้มีศักยภาพในการทำมาหากิน ซึ่งเป็นการปฏิรูปสังคมให้เป็นสังคมที่ดี โดยอาศัยข้าราชการทำหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพด้วยศักดิ์ศรีของข้าราชการและทำให้ประเทศไทยเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง โดยไม่ผ่านอิทธิพลใดๆ”

รัฐบาลได้ประกาศเชิงกร้าวเกี่ยวกับการ “ล้างบางผู้มีอิทธิพล” “มือปืนรับจ้าง” “ผู้หากินนอกกฎหมาย” ประกาศกำหนดเส้นตายถอนรากถอนโคนกลุ่มก่อการร้าย เพื่อเป็นแนวคิมนำไปสู่การจับกุมและดำเนินการภายใน 1 เดือน “สวนดุสิตโพล” สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ได้สำรวจความคิดเห็นของประชาชนในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล จำนวน 1,251 คน (ชาย 546 คน 43.65 % หญิง 705 คน 56.35%) สสำรวจระหว่างวันที่ 5 - 6 พฤษภาคม 2546 สรุปผลได้ดังนี้

1. ประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการที่นายกรัฐมนตรีประกาศล้างบางผู้มีอิทธิพล และผู้หากินนอกกฎหมาย เพราะจะทำให้ประเทศชาติเจริญและมีความปลอดภัยมากขึ้น ช่วยลดการเอาเปรียบประชาชนคนอื่น ๆ จะได้ไม่ต้องตกอยู่ภายใต้อำนาจหรืออิทธิพลของใคร

2. แต่ถ้าถามถึงความเชื่อมั่นต่อการปราบปรามผู้มีอิทธิพลแล้ว ประชาชนไม่ค่อยเชื่อมั่นเนื่องจากทำได้ยาก ผู้มีอิทธิพลมีจำนวนมากทุกวงการ ไม่มีมาตรการที่เด็ดขาดในการปราบปรามผู้มีอิทธิพลกับผู้ปราบปรามเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกัน

3. ประชาชนมีความคิดว่าวิธีที่ดีที่สุดในการปราบปรามผู้มีอิทธิพล และผู้หากินนอกกฎหมาย คือ
มีบทลงโทษ/มาตรการลงโทษให้เกิดขาดรุนแรง/ไม่เลือกปฏิบัติ ๘

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- จรัส ภักดีธนากุล. บันทึกการประชุมคณะกรรมการวิชาการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ... สภาผู้แทนราษฎรครั้งที่ 10 วันที่ 13 พฤศจิกายน, 2540.
- ชัยนันต์ แสงบุตตะ. กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน : ศึกษาเฉพาะกรณีความผิดมูลฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทนิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- ไชยยศ เหมะรัชตะ. มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน รุ่นที่ 9. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2540.
- นิกร เกตุกุล. การฟอกเงิน. กรุงเทพมหานคร : Translators-at-law.com, 2543.
- ปิยะพันธ์ สารากรบริรักษ์. การกำหนดความผิดอาญาเกี่ยวกับการฟอกเงิน. วิทยานิพนธ์หลักสูตรนิติศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2534.
- พิเชียร คุระทอง. 108 วิธีฟอกเงินโจรเลียนอก. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มติชน, 2542.
- เมธี กุศลสร้าง. กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินกับบทบาทและภาระหน้าที่ของสถาบันการเงิน, 2539.
- วัชรพล ประสารราชกิจ. อาชญากรรมข้ามชาติในประเทศไทย : รูปแบบ ขอบเขต ความรุนแรงและแนวทางแก้ไขปัญหา. เอกสารวิจัยหลักสูตรผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง วิทยาลัยยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม, 2541.
- วาทิน คำทรงศรี. การฟอกเงิน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2539.
- วิระพงษ์ บุญโญภาส. การพัฒนานกฎหมายป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติที่มีการจัดตั้งในลักษณะองค์กร (ระยะที่ 2) หัวข้อการกำหนดความผิดฐานฟอกเงินที่ผู้กระทำเป็นองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติและมาตรการรวมทั้งความร่วมมือระหว่างประเทศในการปราบปรามการฟอกเงินและมาตรการยึดอายัดและริบทรัพย์สิน, รายงานการวิจัย,

สถาบันกฎหมายอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด, 2546.

สุทธิชัย จิตรวาณิช. กฎหมายเกี่ยวกับการฟอกเงินของประเทศสหรัฐอเมริกา. ดุลพาท เล่ม 4 ปีที่ 42 (ตุลาคม - ธันวาคม 2538)

สีหนาท ประยูรรัตน์. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 กรุงเทพมหานคร : ส.เอเชีย เพลส, 2542.

สีหนาท ประยูรรัตน์. คำอธิบายกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร : วินเนอร์ เอเชีย เทรด , 2544.

สุรพล ไตรเวทย์. คำอธิบายกฎหมายฟอกเงิน. กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, 2543.

สุรพล ไตรเวทย์. กฎหมายฟอกเงิน. กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, 2543.

อรรณพ ลิขิตจิตตะ. เอกสารถาม-ตอบประกอบการบรรยายกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน, 2542 “ประเทศไทยได้เอะใจจากกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน” เอกสารประกอบการสัมมนาการเตรียมการปฏิบัติเพื่อรองรับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, 2542.

เอกสาร

เอกสารเผยแพร่การป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ศูนย์บริการข้อมูลและกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2537.

ศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดแห่งชาติ. เอกสารประกอบการประชุมคณะอนุกรรมการอำนวยการปราบปรามผู้มีอิทธิพล. กรุงเทพมหานคร, 2547.

กระทรวงมหาดไทย. เอกสารประกอบการประชุมคณะอนุกรรมการดำเนินการตรวจสอบกำกับดูแลการปราบปรามผู้มีอิทธิพล. กรุงเทพมหานคร, 2546.

สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. รายงานสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อนโยบายรัฐบาลการจับกุมและดำเนินการผู้มีอิทธิพลภายใน 1 เดือน. กรุงเทพมหานคร, 2547.

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. มาตรการส่งเสริมสนับสนุนการปราบปรามผู้มีอิทธิพล. กรุงเทพมหานคร, 2547.

ภาษาอังกฤษ

U.S. Department of Justice, Investigation and Prosecution of Illegal Money Laundering : A Guide to the Bank Secrecy Act (Drug Enforcement Administration, 1983). pp. 34 -58)

U.S. Department of Justice, Investigation and Prosecution of Illegal Money Laundering : A Guide to the Bank Secrecy Act (Drug Enforcement Administration, 1983). pp.1-2)

Richard Card, Criminal Law, Twelfth edition (London:Butterworths, 1992) p.49.

Wayne R. Lafave and Austin W. Scott, Jr., Handbook on Criminal Law (St. Paul, Minn : West Publishing Co., 1972), p. 60 and Edward Eldefonso and Alanr Coffey, Criminal Law (New York : Harper & Raw Publishers Inc., 1981). 9.9.

*The Second
National
Symposium
on Justice
Administration*

การคุ้มครองพยานกับการป้องกันและปราบปราม องค์การอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพล

ประธานการประชุม

นายทองเกียรติ ฤทธิวัฒน์

รองอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

ผู้วิพากษ์

พล.ต.ท.วันชัย ศรีวัฒนดี

ผู้อำนวยการประจำสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

นายบัญชากร ปัทมสิงห์ ณ อยุธยา

อธิการพิเศษ สำนักสืบสวนอาชญากรรม สำนักงานอัยการสูงสุด

ผู้นำเสนอ

นางระวีพรรัตน์ อภิธรรมกร

เจ้าหน้าที่สอบสวน สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐบาล

หลักการและเหตุผล

พยานหลักฐานนับถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการค้นหาความจริง นำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษและพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของผู้ถูกกล่าวหา การคุ้มครองพยานเป็นมาตรการหนึ่งในกระบวนการยุติธรรมที่จะส่งเสริมให้การค้นหาความจริงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาได้เปรียบเทียบแนวทางการดำเนินการของไทยกับต่างประเทศ และเสนอแนวทางการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ

ผลสรุปจากการประชุม

ในการศึกษาและการพิจารณาของที่ประชุมได้มีการร่วมกันแสดงความคิดเห็นในหลายประเด็น โดยต่างเล็งเห็นถึงความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาระบบและกระบวนการในการที่จะให้การรักษาหรือคุ้มครองพยานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ เนื่องจากการคุ้มครองพยานนั้นเป็นมาตรการหรือเครื่องมือที่จะนำมาใช้เสริมประสิทธิภาพในการดำเนินคดี มิให้พยานบุคคลต้องมีความเสี่ยงต่อความปลอดภัยทั้งในชีวิต ร่างกาย และเสรีภาพจากการกระทำของผู้กระทำผิด ในเรื่องที่จะให้การเป็นพยาน อย่างไรก็ตามกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองพยานของประเทศไทยนั้นยังมิได้มีการนำมาใช้อย่างจริงจัง เนื่องจากยังไม่มีกฎหมายรองรับ

ในการดำเนินการ

นอกจากการคุ้มครองพยานให้อยู่ในความปลอดภัยแล้ว จะต้องมีการจ่ายค่าตอบแทนที่ดี เพียงพอต่อการที่จะสร้างแรงจูงใจให้แก่พยานที่จะให้ความร่วมมือกับรัฐเข้าร่วมเป็นพยานอีกด้วย การรักษาความลับของพยานนั้นเป็นเรื่องสำคัญ ดังนั้นผู้ที่ทำการเปิดเผยความลับของพยานนั้นจะต้องถูกลงโทษด้วยมาตรการที่เข้มงวดและจริงจัง เพื่อให้พยานเกิดความมั่นใจในกระบวนการคุ้มครอง นอกจากนี้แล้ว จะต้อง

1. ศึกษาวิเคราะห์เพื่อนำตัวอย่างจากแนวทางและจุดเด่นในการปฏิบัติงานคุ้มครองพยานที่ผ่านมาของต่างประเทศ มาวิเคราะห์ความเป็นไปได้และความเหมาะสม เพื่อปรับใช้กับการปฏิบัติงานคุ้มครองพยานในประเทศไทย

2. ให้มีการพิจารณานำตัวบทกฎหมายที่มีใช้บังคับอยู่แล้ว ไม่ว่าจะเป็นประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือกฎหมายอื่นๆ มาใช้ประโยชน์ให้เต็มประสิทธิภาพ รวมทั้งให้มีการแสวงหามาตรการอื่นใดที่เดิมไม่ได้นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์

3. ให้มีการแบ่งเบาภาระของพยานบุคคล โดยให้ความสำคัญและสร้างความน่าเชื่อถือให้กับพยาน เอกสาร หรือพยานวัตถุให้มากขึ้น โดยเฉพาะพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่ปัจจุบันเข้ามามีบทบาทสำคัญในการดำเนินคดีมากขึ้น

4. การให้ความสำคัญต่อระบบงานคุ้มครองพยาน ถือว่าเป็นความรับผิดชอบโดยตรงของรัฐ ซึ่งต้องยอมสิ้นเปลืองงบประมาณ กำลังคน และระยะเวลา รวมถึงการคัดสรรบุคคลผู้ปฏิบัติงานในทุกระดับ ให้เป็นผู้ที่มีจิตสำนึกในการรักษาความปลอดภัยและใส่ใจกับภาระหน้าที่อยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นก่อนหรือหลังการเบิกความของพยาน

5. ความเชื่อมโยงในทางกฎหมายและแนวทางปฏิบัติเพื่อให้มาตรการคุ้มครองพยานกับคดีที่ผู้เสียหายเป็นโจทก์ฟ้องคดีเอง หรือพยานในการสอบสวนทางวินัย หรือในการร้องเรียนที่อาจส่งผลหรือขยายผลเป็นคดีอาญาต่อไปได้ในองค์กรต่างๆ

6. ความสุจริตของพยานที่ให้การคุ้มครองนั้น หากเกิดกรณีสร้างภาระหนี้สินขึ้นภายหลังได้รับการคุ้มครองด้วยการเปลี่ยนชื่อ สกุล และเมื่อสิ้นสุดการคุ้มครองแล้ว ภาระหนี้สินที่ถูกสร้างขึ้นมานั้น จะดำเนินการอย่างไรซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องทบทวนเพื่อพิจารณาหามาตรการรองรับ ๕

การคุ้มครองพยานกับการป้องกันและปราบปราม องค์การอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพล

จัดทำโดย

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม

เรียบเรียงโดย

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์วิระพงษ์ บุญญากาศ

ผู้อำนวยการศูนย์ข้อมูลอาชญากรรมทางธุรกิจและการฟอกเงิน คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นายแพทย์วิสัย พงทะวัน

ผู้ตรวจราชการกระทรวงยุติธรรม

คณะผู้ศึกษา

นายศล บุญาค

ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ประจำสำนักประธานศาลฎีกา

นางชนิษฐนันท์ อภิหรรษากร

เจ้าหน้าที่สอบสวน สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

บทคัดย่อ

ด้วยเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า แนวโน้มของการประกอบอาชญากรรมในปัจจุบันจะมีลักษณะซับซ้อน และใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยขึ้น โดยเฉพาะในรูปแบบของการสมคบหรือร่วมมือกันเป็นองค์กรอาชญากรรม และผู้มีอิทธิพล ทำให้รัฐซึ่งมีหน้าที่ในการควบคุมและคุ้มครองความสงบสุขของสังคมต้องพิจารณา มาตรการและกำหนดกฎเกณฑ์ทางกฎหมายในอันที่จะป้องกันและปราบปรามกลุ่มอาชญากรเหล่านี้ ซึ่งมาตรการสำคัญประการหนึ่งที่รัฐนำมาเป็นเครื่องมือเสริมสร้างประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปราม องค์กรอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพลให้สอดคล้องไปกับการรับรองสิทธิของบุคคลที่เป็นพยานในคดีอาญา ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2542 มาตรา 244 ซึ่งบัญญัติให้รัฐ จะต้องให้ความคุ้มครองการปฏิบัติที่เหมาะสม และค่าตอบแทนที่จำเป็นและสมควรแก่พยาน ก็คือการออก พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 มาใช้ โดยมีเป้าหมายสำคัญอีกประการหนึ่งคือเพื่อให้ การแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดเป็นไปได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งมีการคาดการณ์ ว่ามาตรการคุ้มครองพยานจะส่งผลต่อความสามารถในการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้มากขึ้นกว่าเดิม อย่างแน่นอน นับได้ว่าเป็นปฐมบทของการวางหลักเกณฑ์การคุ้มครองพยานโดยกฎหมายอย่างเต็มรูปแบบ ของประเทศไทย

แนวทางดำเนินการให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองพยานบุคคลในคดีอาญาของแต่ละประเทศ นั้นเป็นผลสืบเนื่องมาจากแนวคิดในการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ตามปฏิญญาสากลว่าด้วย สิทธิมนุษยชน ค.ศ. 1948 (พ.ศ. 2491) และการประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยพิเศษ ว่าด้วยยาเสพติด ที่กำหนดให้การคุ้มครองพยานบุคคลเป็นมาตรการเสริมในการต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติดและวัตถุ ออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท รวมทั้งแนวทางการคุ้มครองพยานและตัวอย่างบทบัญญัติที่ออกมาเพื่อใช้ ในคดียาเสพติดของ UNCDP Model Witness Protection Bill 1988 และ 2000 ทำให้นานาประเทศ ตระหนักถึงบทบาทและความสำคัญของพยานบุคคล ตลอดจนความจำเป็นที่จะต้องให้การคุ้มครองพยาน จึงได้มีการบัญญัติรัฐธรรมนูญและกฎหมายภายในต่างๆ ขึ้นมารองรับแนวทางอันเป็นสากลนี้โดยมีรูปแบบ รายละเอียดและผู้รับผิดชอบแตกต่างกันไปตามระบบกฎหมายและวิถีทางของกระบวนการยุติธรรมในแต่ละประเทศ ตลอดจนความเหมาะสมด้านอื่น แต่อย่างไรก็ตาม การคุ้มครองพยานบุคคลในคดีอาญาของทุกประเทศ ต่างก็มีวัตถุประสงค์ร่วมกันในการมุ่งป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมเป็นสำคัญเช่นกัน

สำหรับประเทศไทย พระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546 ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 120 ตอนที่ 58 ก ลงวันที่ 20 มิถุนายน 2546 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2546 เป็นต้นมา ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในองค์กรของกระบวนการยุติธรรมบางแห่ง โดยเริ่มมีความเคลื่อนไหว ในการปรับกลยุทธทางการบริหารงานให้สอดคล้องกับแนวทางการคุ้มครองพยานตามพระราชบัญญัตินี้กันบ้างแล้ว

จากการวิเคราะห์หลักและแนวคิดของการวางรูปแบบการคุ้มครองพยานในประเทศไทยเปรียบเทียบกับ มาตรการคุ้มครองพยานที่ได้ดำเนินการผ่านมาแล้วในต่างประเทศ ประกอบกับความเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ

ในกระบวนการยุติธรรมและนักวิชาการ ทำให้เกิดข้อสังเกตหลายประการที่อาจเป็นปัญหาอุปสรรคและส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย ดังนี้

1. ปัญหาอุปสรรคในการตีความพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546
2. ปัญหาอุปสรรคด้านสภาพภูมิศาสตร์ ทัศนคติ และแนวทางดำเนินชีวิตในสังคมไทย
3. ปัญหาอุปสรรคด้านการงบประมาณ
4. ปัญหาอุปสรรคด้านกฎหมายและระเบียบปฏิบัติที่จะนำมารองรับหรือสนับสนุนการคุ้มครองพยาน
5. ปัญหาอุปสรรคด้านการประสานงาน ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานหลักตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546

ทั้งนี้ ได้มีการนำเสนอแนวทางเพื่อการพัฒนาการคุ้มครองพยานของประเทศไทยให้สอดคล้องกับการแก้ไขปัญหาอุปสรรค โดยให้เร่งรัดดำเนินการเตรียมความพร้อมในหน่วยงานหรือในองค์กรที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงสาธารณชน ทั้งในรูปแบบของการจัดประชุมสัมมนา การประชาสัมพันธ์ การกำหนดแผนการประสานงาน การสนับสนุนให้มีการแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมกฎระเบียบ และการเตรียมมาตรการตรวจสอบอย่างเป็นระบบนับแต่เริ่มปฏิบัติงานจริง อันจะยังผลให้การป้องกันและปราบปรามองค์การอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพล บังเกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป ๕

ABSTRACT

Thailand has passed a witness protection Bill in 2003, effective from December 2003.

The objective of this research is to:

- gather information from existing studies and interviews of legal academai on witness protection programs
- analyze the strengths and weaknesses of such programs
- assess the possibility, impact and consequences of using a witness protection program as a tool to improve efficiency in apprehension of organized crime and “mafia” suspects.

Comparision of the witness protection program of Thailand with witness protection programs abroad, and consideration of the opinions of various legal academics, has identified problems and obstacles which may affect the efficiency of applying this law in Thailand, as follow :

1. problems related to interpretation of the witness protection bill in crime cases of 2003
2. problems related to geography, social attitudes and life style of Thai people.
3. problems related to program budgeting
4. problems related to Laws and operating procedures in support of the witness protection program.
5. problems in cooperation between the related departments and main department in accordance with the witness protection bill in criminal cases of 2003

Procedures for application of the witness protection program were proposed to support the problem solving.

In order to achieve efficiency in apprehension of organized crime and “mafia” suspects, preparations for implementing the program have been made including:

- arrangement of seminars
- public relations exercises
- setting of action plans
- updating of laws
- systemized auditing from the effective date

บทที่ 1

ความสัมพันธ์และความสำคัญของการคุ้มครองพยาน กับการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพล

ในบทนี้จะแสดงให้เห็นว่าพยานบุคคลมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมอย่างไร โดยเฉพาะในสถานการณ์ปัจจุบันที่ปัญหาองค์กรอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพลกลายเป็นปัญหาสำคัญ และทวีความรุนแรงขึ้นทุกขณะ รวมทั้งเหตุผลที่ต้องนำแนวคิดการคุ้มครองพยานมาใช้เพื่อป้องกันและปราบปรามกลุ่มอาชญากรรมดังกล่าว

1. สถานการณ์และปัญหาองค์กรอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพล

ปัจจุบันรูปแบบและสถิติของการประกอบอาชญากรรมมีการพัฒนาไปจากเดิม คือ จากการประกอบอาชญากรรมโดยทั่วไป (Street Crime) อันหมายถึง การกระทำความผิดโดยลำพังของบุคคล ไปสู่การสมคบหรือร่วมมือดำเนินการเป็นขบวนการหรือองค์กร (Organized Crime) ที่มีความสลับซับซ้อน มีเทคโนโลยีทันสมัย มีการแบ่งหน้าที่เป็นสัดส่วน มีเครือข่ายโยงใยอย่างกว้างขวางตั้งแต่ระดับชุมชนไปจนถึงระดับชาติ หรือระหว่างชาติ ที่เราเรียกกันว่า อาชญากรรมข้ามชาตินั้นเอง ส่วนผู้มีอิทธิพล นั้น แม้ว่าจะไม่ปรากฏความหมายอย่างเป็นทางการ แต่นักวิชาการท่านหนึ่งกล่าวเปรียบเทียบไว้ว่า หมายถึง ผู้ที่สามารถกระทำความผิดได้โดยที่ไม่ถูกลงโทษตามกฎหมาย

เบื้องหลังขององค์กรอาชญากรรม มักจะหนีไม่พ้นผู้มีอิทธิพลในรูปแบบต่างๆ โดยองค์กรอาชญากรรมจะมีลักษณะพิเศษ คือ มีประสิทธิภาพสูง สามารถหลบเลี่ยงกฎหมายได้อย่างง่ายดาย มีการขยายเครือข่ายหรือขยายอิทธิพลได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากผลประโยชน์หรือรายได้อันมากมายมหาศาลที่ได้รับนั้นสามารถนำไปสร้างอำนาจการมีเพิ่มให้แก่กลุ่มอาชญากร และนำไปสู่การครอบงำชุมชน การครอบงำข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตลอดจนระบบการเมืองการปกครอง ทำให้กระบวนการพิสูจน์ความผิดในกระบวนการยุติธรรมทำได้ยากขึ้น โดยเฉพาะในสังคมไทยที่มีโครงสร้างในเชิงระบบอุปถัมภ์ (Patron Client System) มีผู้ให้การอุปถัมภ์ และมีผู้รับการอุปถัมภ์จนเกิดเป็นความสัมพันธ์ทางใจในระบบบุญคุณ ซึ่งก็จะมีคำตอบแทนด้วยความจงรักภักดี (Royalty)¹ ผลของระบบอุปถัมภ์ทำให้ประชาชน หรือพลเมืองดีที่พบเห็นการกระทำความผิด รวมทั้งผู้ที่เคยมีส่วนร่วมในการกระทำความผิด มักจะไม่ยอมให้ความร่วมมือกับรัฐในการเป็นพยานพิสูจน์ความผิดกับองค์กรอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพลที่เคยให้การอุปถัมภ์ค้าชูกันมา

ไม่เพียงเท่านั้น ระบบเครือข่ายขององค์กรอาชญากรรมยังส่งผลกระทบต่อความเสียหายของพยานผู้ซึ่งไม่อาจปกป้องตนเองและครอบครัวจากการมุ่งร้ายหมายขวัญโดยลำพังได้ พยานส่วนใหญ่จึงไม่ต้องการเสี่ยงที่จะให้ข้อเท็จจริงที่เป็นประโยชน์แก่รูปคดีอีกด้วย

¹ พล.ต.ต.นพดล สมบูรณ์ทรัพย์, ปัญหาการปราบปรามผู้มีอิทธิพลในระบบสังคมไทย หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน รุ่นที่ 4 ประจำปีการศึกษา 2534 - 2535 หน้า 8

นี่คือสถานการณ์และปัญหาองค์กรอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพลซึ่งประเทศไทยและนานาชาติได้ประสบกันอยู่ โดยที่ทุกประเทศต่างก็ให้ความสำคัญกับการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพล ด้วยการเพิ่มหรือเสริมสร้างประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมในรูปแบบต่างๆ โดยเฉพาะในด้านความสมบูรณ์ของพยานหลักฐานที่มีผลสำคัญในการพิสูจน์ความผิด อันเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินคดีต่อไป

2. แนวคิดและความจำเป็นในการนำมาตรการคุ้มครองพยานมาใช้สนับสนุนการป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพล

การดำเนินคดีอาญาเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการบังคับใช้กฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นของการนำคดีเข้าสู่กระบวนการ ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กล่าวคือ เมื่อมีการกระทำความผิดเกิดขึ้น การดำเนินคดีอาญาก็จะเริ่มต้นควบคู่กันไปในพื้นที่ เริ่มตั้งแต่การสืบสวน จับกุม สอบสวน ฟ้องร้อง และดำเนินคดีในชั้นศาล จึงอาจกล่าวได้ว่าการดำเนินการของระบบงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญามีความสอดคล้องและสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด และสิ่งที่ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยในการพิสูจน์ความจริงแห่งคดีก็คือพยานหลักฐาน อันหมายถึงสิ่งที่สามารถนำมาพิสูจน์ความจริงตามที่ได้มีการกล่าวอ้างในข้อเท็จจริงแห่งคดี โดยศาลจะนำข้อมูลที่ได้จากการสืบพยานที่คู่ความนำสืบให้ศาลเห็นมาพิจารณาซึ่งน้ำหนักความน่าเชื่อถือเพื่อตัดสินคดีความนั้นต่อไป

เพราะฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่าพยานหลักฐานเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงแห่งคดี ถ้าหากขาดปัจจัยดังกล่าวแล้วการพิจารณาคดีเพื่ออำนวยความยุติธรรมคงไม่สามารถดำเนินไปได้เนื่องจากศาลจะขาดเครื่องมือในการวินิจฉัยข้อเท็จจริงแห่งคดี ²

ประเภทของพยานหลักฐาน ³

ปัจจุบันพยานหลักฐานที่ศาลใช้ในการพิจารณาประกอบการใช้ดุลพินิจสามารถแบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ คือ

1. พยานบุคคล

พยานบุคคล หมายถึง บุคคลที่มาให้การด้วยวาจา เพื่อที่จะเปิดเผยถึงการรับรู้ของตนเกี่ยวกับข้อเท็จจริงโดยการให้ถ้อยคำ ซึ่งการรับรู้นี้หมายถึง การรับรู้จากการได้เห็น ได้ฟัง ได้กลิ่น ได้รส และได้รู้สึก⁴ พยานบุคคลจะเป็นผู้ให้ถ้อยคำแก่ศาล ดังนั้น คุณสมบัติของพยานบุคคลจึงเป็นสาระสำคัญโดยพยานบุคคลจะต้องเป็นผู้ที่สามารถเข้าใจและตอบคำถามได้และเป็นผู้ที่ได้เห็น ได้ยิน หรือทราบข้อความนั้นมาด้วยตนเองโดยตรง ทั้งนี้พยานบุคคลอาจจำแนกออกเป็น

² เข็มชัย ชูติวงศ์, คำอธิบายกฎหมายลักษณะพยาน, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติบรรณการ พิมพ์ครั้งที่ 3, ธันวาคม 2529, หน้า 1

³ รองศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญญะภาส และคณะ, โครงการศึกษารวบรวมเรื่องการบริหารจัดการระบบงานคุ้มครองพยานของสำนักงานคุ้มครองพยาน กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546, ศูนย์ข้อมูลอาชญากรรมทางธุรกิจและการฟอกเงิน คณะนิติศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หน้า 8

⁴ คณิศ ณ นคร, กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2528 หน้า 54

1.1 ประจักษ์พยาน หมายถึง ผู้ที่ได้เห็น ได้ยิน หรือทราบข้อความในเรื่องที่จะให้การมาเป็นพยาน นั้นด้วยตนเองโดยตรง

1.2 พยานเดี่ยวและพยานคู่ พยานประเภทนี้ก็คือ ประจักษ์พยานนั่นเอง แต่ในบางคดีมีประจักษ์ พยานคนเดียว บางคดีมีประจักษ์พยานหลายคน ซึ่งบุคคลดังกล่าวได้รู้เห็นเหตุการณ์ในคดีพร้อมกัน ในสถานที่และเวลาเดียวกัน พยานดังกล่าวเรียกว่าพยานคู่ ตามปกติการให้การของพยานคู่ถือว่ามีความน่าเชื่อถือมากกว่าพยานเดี่ยว เนื่องจากพยานคู่จะต้องให้คำให้การที่สอดคล้องต้องกัน แต่ถ้าเมื่อใดก็ตามที่พยานคู่ ให้การขัดแย้งหรือไม่สอดคล้องกัน ก็ถือว่าพยานนั้นรู้เห็นเหตุการณ์ไม่ตรงกัน หรืออาจมีพยานคนใดให้การ ไม่ตรงกับความเป็นจริงหรือพยานทั้งคู่ให้การไม่ตรงกับความเป็นจริง ก็ถือว่าพยานนั้นขาดความน่าเชื่อถือ

1.3 พยานผู้เชี่ยวชาญพิเศษ พยานประเภทนี้คือพยานที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในศาสตร์สาขาใด สาขาหนึ่ง ซึ่งพยานดังกล่าวคือเป็นพยานบุคคลที่มาจากความในลักษณะแสดงความเห็น เช่น แพทย์ผู้ตรวจ บาดแผลมาให้การเป็นพยานผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ความเห็น ว่า บาดแผลเกิดจากอะไร ดังนั้นการเบิกความของพยาน ผู้เชี่ยวชาญ จึงไม่ใช่การให้ถ้อยคำต่อศาลจากการที่ตนประสบพบเห็นข้อเท็จจริงในคดี ทั้งนี้การรับฟังพยาน ผู้เชี่ยวชาญจะอยู่ภายใต้เงื่อนไขว่า ในกรณีเกิดประเด็นข้อพิพาทที่เป็นปัญหาซึ่งคนธรรมดาไม่อาจตัดสินได้ โดยใช้ความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์ในชีวิตประจำวันของวิญญูชน เพราะประเด็นนั้นเกี่ยวข้องกับ ความรู้ทางวิทยาศาสตร์หรือวิทยาการเฉพาะสาขา ซึ่งการนำเสนอข้อเท็จจริงนั้นจะต้องอาศัยความรู้ความ เชี่ยวชาญจากบุคคลที่มีประสบการณ์หรือความรู้ในเรื่องนั้นๆ ดังนั้นหากเป็นกรณีข้อเท็จจริงที่วิญญูชน โดยทั่วไปสามารถเข้าใจและรู้ได้ ก็ถือว่าประเด็นดังกล่าวไม่ต้องอาศัยพยานผู้เชี่ยวชาญมาพิสูจน์ให้ศาลเห็น ทั้งนี้พยานผู้เชี่ยวชาญอาจเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญซึ่งได้มาจากการศึกษาเล่าเรียน หรืออาจได้จาก การทำงานในสาขานั้นมาเป็นระยะเวลาจนมีความชำนาญก็ได้

2. พยานเอกสาร

พยานเอกสาร หมายถึง ข้อความใดๆ ที่ศาลอาจอ่านได้จากลายลักษณ์อักษรหรือเครื่องหมายใดๆ เป็นการสื่อถึงความหมาย อันปรากฏอยู่บนกระดาษหรือวัตถุอื่นใดซึ่งคู่ความเสนอต่อศาล เพื่อใช้ข้อความ หรือเครื่องหมายนั้นๆ ในการแสดงความหมายที่จะสื่อต่อศาลเพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริง

3. พยานวัตถุ

พยานวัตถุ หมายถึง สิ่งของที่คู่ความอ้างเป็นพยาน ซึ่งได้แก่ สิ่งที่มีรูปร่างรวมทั้งคนที่มีชีวิต และซากศพ ทั้งนี้พยานวัตถุถือว่าเป็นพยานที่มีความสำคัญอย่างมากในคดีอาญาเพราะเป็นพยานที่ดีที่สุด ในการพิสูจน์ว่าข้อเท็จจริงบางประเด็นได้เกิดขึ้น เช่น อาวุธที่ใช้ในการกระทำความผิด บาดแผลที่ถูกทำร้าย หรือสถานที่เกิดเหตุ เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า พยานหลักฐานแต่ละประเภทต่างก็มีความสำคัญต่อการพิสูจน์ความจริงแห่งคดีด้วยกัน ทั้งสิ้น แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากพยานบางประเภทยังมีข้อจำกัดในการพิสูจน์ไม่ว่าจะเป็นข้อจำกัดในทาง วิทยาศาสตร์ หรือข้อจำกัดในความน่าเชื่อถือของวัตถุพยานหรือพยานเอกสาร ดังนั้น พยานบุคคลจึงเป็นพยาน ที่มีความสำคัญในการชี้แจงน้ำหนักพยานในคดีอาญา รวมทั้งมีความสำคัญต่อการพิสูจน์ความผิดเนื่องจากพยาน บุคคลโดยเฉพาะประจักษ์พยานที่เห็นเหตุการณ์โดยตลอดนั้นถือว่าเป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับการกระทำ ความผิดมากที่สุด พยานประเภทนี้จึงมีน้ำหนักในการให้ข้อเท็จจริงเพื่อพิสูจน์ความผิดในคดีที่น่าเชื่อถือมากที่สุด เช่นกัน ส่วนพยานเอกสารหรือพยานวัตถุเมื่อเข้าสู่ระบบการสืบสวนสอบสวนแล้วอาจทำลายหรือบิดเบือนได้ยาก

กว่าพยานบุคคล เพราะอาจมีการถ่ายภาพหรือบันทึกข้อมูลไว้อย่างชัดเจนแล้ว แต่การทำลายหรือบิดเบือนพยานบุคคล ซึ่งจะหมายถึงการเอาชีวิต หรือข่มขู่คุกคามจนพยานเกิดความเกรงกลัวไม่กล้าให้การในข้อเท็จจริงแห่งคดี น่าจะทำได้ง่าย เนื่องจากบุคคลมีความรู้สึกนึกคิด มีวิถีชีวิตที่ไม่อาจปิดบังซ่อนเร้น หรือทำสำเนาได้ เช่นเอกสาร หรือวัตถุพยาน

ดังนั้น ที่ผ่านมามีการพบปัญหาของพยานบุคคลรวมทั้งปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในคดีอาญาเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้บุคคลเหล่านี้ไม่กล้ามาเป็นพยานในศาล หรือปัญหาที่พยานบุคคลให้การบิดเบือนความจริงคือ ความหวาดกลัวภัยอันตรายต่อชีวิต ทรัพย์สินของตนและของบุคคลที่ใกล้ชิดกับพยานจากการถูกข่มขู่ คุกคามจากบุคคลที่มีส่วนได้เสียในคดีซึ่งอาจเป็นผู้มีอิทธิพล หรือญาติพี่น้องของผู้กระทำความผิด ทั้งนี้ เมื่อพยานบุคคลเกิดความหวาดกลัวก็จะมีผลต่อการให้การในชั้นศาลของพยานเองหรือพยานอาจเกิดความเกรงกลัวจนไม่กล้ามาเบิกความต่อศาล ผลที่เกิดขึ้นคือการบวนการยุติธรรมทางอาญาย่อมได้รับผลกระทบ ผู้กระทำความผิดยังลอยนวลและกลับเข้าสู่สังคมโดยไม่ถูกลงโทษแต่ประการใด

จากปัญหาดังกล่าวจึงมีแนวคิดในการคุ้มครองพยานบุคคลในคดีอาญาภายใต้วัตถุประสงค์ที่ว่า รัฐต้องการให้มีพยานบุคคลมาเบิกความเพื่อเป็นประโยชน์ในการพิจารณาคดีและพยานดังกล่าว ต้องเป็นพยานที่มีคุณค่าต่อการพิจารณาคดี กล่าวคือ พยานจะต้องปลอดจากความเกรงกลัวและมีความรู้สึกว่าได้ได้รับการคุ้มครองความปลอดภัยเป็นอย่างดี รวมทั้งบุคคลผู้ใกล้ชิดกับพยานบุคคล เช่น บิดา มารดา คู่สมรส บุตรญาติพี่น้องหรือบุคคลใดก็ตามที่พยานมีความใกล้ชิดผูกพันก็จะได้รับความคุ้มครองด้วยเช่นกัน ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า ความสำคัญของการคุ้มครองพยานบุคคลถือเป็นหน้าที่ของรัฐในการจัดการเพื่อให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐานที่ดีที่สุด (Best Evidence) หรือพยานสำคัญในคดี (Material Witness)⁵ ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพของการกระบวนการยุติธรรม และยังเป็นการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนพลเมืองอีกด้วย

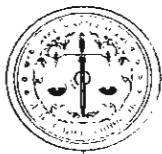
ดังนั้น จึงอาจสรุปถึงความสำคัญของการคุ้มครองพยานบุคคลในคดีอาญาโดยจำแนกเหตุผลที่จะต้องมีการคุ้มครองพยานบุคคลออกเป็นกรณีๆ ดังต่อไปนี้⁶

1. เนื่องจากคุณลักษณะของพยานบุคคลมีความแตกต่างจากพยานหลักฐานประเภทอื่น ซึ่งพยานเอกสารหรือพยานวัตถุถือว่าเป็นสิ่งของที่ไม่มีชีวิต ไม่มีเลือดเนื้อหรือจิตใจ โดยพยานประเภทนี้จะถูกเก็บรักษาเป็นอย่างดีตั้งแต่ชั้นสอบสวนแล้ว แต่พยานบุคคลดังกล่าวโดยสภาพทางกายภาพเป็นพยานที่ง่ายต่อการรบกวนความมั่นใจและความกล้าของพยานในการเบิกความต่อศาล

2. ปัจจุบันนานาอารยประเทศต่างสนับสนุนการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน สิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ที่ควรได้รับการคุ้มครองคือ สิทธิในการดำรงชีพอย่างผาสุกและปลอดภัยจากภัยอันตรายต่างๆ ที่มาคุกคาม ดังนั้น รัฐซึ่งมีหน้าที่ในการคุ้มครองและรักษาไว้ซึ่งความสงบสุขในสังคมจึงมีหน้าที่ในการคุ้มครองสวัสดิภาพและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

⁵ Henry Campbell, Black's Law Dictionary Fifth Edition (St Paul, Min West Publishing Co. 1968) หน้า 1438 ได้ให้ความหมายของพยานสำคัญในคดีอาญาว่า คำให้การของพยานในคดีอาญามีความสำคัญต่อกระบวนการพิจารณาคดีเป็นอย่างมากในแต่ละสมรรถนะจะให้ความสำคัญต่อการปรากฏตัวของพยานรวมทั้งคำนี้ถึงความปลอดภัยจนกระทั่งตนได้ให้การเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

⁶ รองศาสตราจารย์วิระพงษ์ บุญญะภาสและคณะ, โครงการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการระบบงานคุ้มครองพยานของสำนักงานคุ้มครองพยาน กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546, ศูนย์ข้อมูลอาชญากรรมทางธุรกิจและการฟอกเงิน คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หน้า 12

3. การคุ้มครองพยานบุคคลในคดีอาญาย่อมส่งผลต่อการคุ้มครองกระบวนการยุติธรรม กล่าวคือ พยานบุคคลเป็นกลไกหนึ่งที่จะนำไปสู่การค้นหาคำความจริงและสร้างความเป็นธรรมให้แก่สังคม ดังนั้นการทำลายพยานบุคคลจึงส่งผลกระทบต่อระบบกระบวนการยุติธรรม ทำให้กระบวนการยุติธรรมขาดไว้ซึ่งประสิทธิภาพ

4. การได้มาซึ่งพยานบุคคลที่ดีมีประสิทธิภาพย่อมส่งผลดีต่อกระบวนการยุติธรรม การจะได้มาซึ่งพยานดังกล่าวที่ว่านั้น รัฐจำเป็นต้องหามาตรการที่แข็งแกร่งพอที่จะทำให้ประชาชนเกิดความมั่นใจว่าตนจะได้รับการดูแลและคุ้มครองจากรัฐเมื่อตนได้เข้ามาเป็นพยานในคดีอาญา

5. การคุ้มครองพยานบุคคลเป็นเครื่องมือในการรักษาพยานที่ดีที่สุดในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรม เนื่องจากการกระทำความผิดในลักษณะขององค์กรอาชญากรรมมักจะมีการปกปิดหลักฐานและมีการดำเนินการที่ซับซ้อน ยากแก่การติดตามและหาพยานหลักฐาน ดังนั้น การได้มาซึ่งบุคคลผู้เป็นสมาชิกขององค์กรอาชญากรรมซึ่งรู้เรื่องภายในองค์กรดีมาเป็นพยาน จึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรมที่เป็นองค์กร แต่การได้มาซึ่งบุคคลดังกล่าวเป็นไปได้อย่างยากเนื่องจากสมาชิกที่กลับตัวกลับใจและจะออกจากองค์กรมักจะถูกฆ่าปิดปาก หรือเกิดความเกรงกลัวในการเป็นพยาน เพราะว่องค์กรอาชญากรรมเป็นที่รวบรวมของบรรดาผู้มีอิทธิพล หากตนออกมาจากองค์กรแล้วมาเป็นพยานให้แก่รัฐก็จะต้องถูกตามแก้แค้นจากสมาชิกคนอื่นขององค์กร ดังนั้น การให้ความคุ้มครองแก่พยานบุคคลประเภทนี้จึงต้องมีความรัดกุมและมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะทำให้บุคคลดังกล่าวมาเป็นพยานได้

6. การคุ้มครองพยานบุคคลย่อมสร้างความน่าเชื่อถือต่อความร่วมมือกันทางอาญาระหว่างประเทศ เนื่องจกปัจจุบันลักษณะของการกระทำความผิดข้ามชาติได้แพร่กระจายอย่างแพร่หลาย การกระทำผิดในรัฐหนึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อสวัสดิภาพของรัฐนั้น และหากผู้กระทำได้ไปกระทำอีกรัฐหนึ่งหรือการกระทำผิดมีความต่อเนื่องไปยังอีกรัฐหนึ่งและมีพยานรู้เห็นถึงการกระทำนั้น ก็อาจมีการขอความร่วมมือทางอาญาระหว่างประเทศเพื่อขอให้ส่งพยานบุคคลมาเบิกความต่อศาลของรัฐผู้เสียหาย แต่ถ้าหากการคุ้มครองพยานบุคคลของรัฐนั้นไม่ดีพอรัฐเจ้าของสัญชาติของพยานก็ไม่อาจส่งคนชาติของเขามาได้ เนื่องจากรัฐแต่ละรัฐก็ต้องคุ้มครองความปลอดภัยของสมาชิกนั่นเอง ดังนั้น การคุ้มครองพยานบุคคลจึงมีความจำเป็นเพื่อให้เกิดการยอมรับและร่วมมือกันทางอาญาระหว่างประเทศต่อไป

ปัญหาการคุกคามข่มขู่พยาน เป็นสิ่งที่พบว่าเกิดขึ้นมานานแล้ว ทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศ โดยเฉพาะในประเทศไทยอย่างสหรัฐอเมริกา หรือออสเตรเลียและปัญหายังชัดเจนขึ้นเมื่อการดำเนินการของผู้กระทำผิดมีลักษณะของการทำงานเป็นทีม มีการวางแผนแบ่งแยกหน้าที่อย่างดีและเป็นระบบ มีความต่อเนื่องของการกระทำผิดหลายครั้ง ซึ่งลักษณะดังกล่าวเป็นลักษณะขององค์กรอาชญากรรมและเป็นสิ่งยืนยันว่าได้มีการพัฒนาการประกอบอาชญากรรมมาอยู่ในรูปขององค์กรอาชญากรรมจริง โดยที่สมาชิกขององค์กรอาชญากรรมมักจะประกอบไปด้วยผู้มีอิทธิพลเสมอ จึงอาจกล่าวได้ว่าความยากลำบากในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพล เพื่อที่จะเอาตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษตามกระบวนการยุติธรรม คือการหาพยานบุคคลมาให้การตั้งแต่ในชั้นสอบสวนจนถึงในชั้นศาล เพื่อชี้ความผิดของผู้ต้องหาหรือจำเลย ทั้งนี้เนื่องมาจากการดำเนินงานขององค์กรอาชญากรรมเป็นการแบ่งงานกันทำอย่างเป็นระบบ มีเครือข่ายเมื่อผู้กระทำผิดรายหนึ่งถูกจับกุมก็จะมีสมาชิกอื่นดำเนินการต่อไปในลักษณะของตัวตายตัวแทน แม้กระทั่งหากตัวหัวหน้าเองถูกจับกุม ก็กิจการขององค์กรยังคงดำเนินต่อไปโดยมีบุคคลอื่นขึ้นมาดำรงตำแหน่งต่อเมื่อประกอบกับทรัพย์สินมหาศาลที่ได้จากการประกอบอาชญากรรม การติดสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐและการใช้

ความรุนแรงอันเป็นวิธีการพื้นฐานขององค์กรอาชญากรรม ทำให้ศักยภาพในการข่มขู่พยานเป็นไปอย่างไร้ขีดจำกัด เพราะหากสามารถข่มขู่ให้พยานเกรงกลัวจนไม่ไปให้การต่อเจ้าหน้าที่หรือเบิกความในศาล โอกาสที่พรรคพวกจะถูกลงโทษ หรือโอกาสที่จะดำเนินคดีเอาผิดกับผู้อยู่เบื้องหลังขององค์กรย่อมมีน้อย จึงเกิดการข่มขู่พยานว่าจะถูกแก้แค้นโดยการฆ่าหรือทำร้ายตัวพยานเองรวมถึงบุคคลในครอบครัวและคนใกล้ชิด พยานก็จะเกิดความหวาดกลัวและจะไม่กล้าให้การเป็นพยานเพื่อให้มีการลงโทษผู้กระทำความผิด เพราะฉะนั้นวัตถุประสงค์หลักขององค์กรอาชญากรรมเมื่อมีบุคคลในกลุ่มถูกดำเนินคดี การกำจัดบุคคลผู้ที่จะมาเป็นพยานหรือข่มขู่เพื่อให้พยานกลัวว่าจะได้รับอันตรายรวมทั้งบุคคลในครอบครัว หรือคนใกล้ชิดของพยานด้วย และหากไม่สามารถขัดขวางไม่ให้พยานเบิกความในศาลได้ก็จะฆ่าพยานหรือบุคคลในครอบครัวภายหลังเพื่อเป็นการแก้แค้น และการแสดงให้เห็นถึงผลของการที่พยานไม่ยอมฟังคำขู่ของพวกตนจึงเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องนำมาตราการที่เหมาะสมมาใช้ในการคุ้มครองพยานเพื่อให้เกิดผลในทางป้องกันและปราบปรามองค์กรอาชญากรรมและผู้มีอิทธิพลอย่างมีประสิทธิภาพ⁷

และจากการที่นานาประเทศได้คำนึงถึงความสำคัญของพยานในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรม โดยเฉพาะอาชญากรรมข้ามชาติ ทำให้การประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยพิเศษว่าด้วยยาเสพติดได้มีการกำหนดการคุ้มครองพยานบุคคลเป็นมาตรการเสริม (Complementary Measures) ในการส่งเสริมอนุวัติอนุสัญญาว่าด้วยการลักลอบการค้ายาเสพติดและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท ค.ศ. 1988 เมื่อวันที่ 8 - 10 มิถุนายน 2541 ณ นครนิวยอร์กประเทศสหรัฐอเมริกา⁸

ใน UNDCP MODEL LAW WITNESS PROTECTION BILL 1988 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่แบบสำหรับในแต่ละประเทศนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับเงื่อนไขภายในประเทศของตนมีหลักการว่า “พยานบุคคลจะไม่ให้การโดยปราศจากการคุ้มครองจากภัยอันตรายหรือการตอบแทนที่เกี่ยวกับการกระทำทางอาญา” นอกจากนั้นยังมีการศึกษาความผิดมูลฐานที่นำไปสู่การนำมาตราการคุ้มครองพยานมาใช้ คำจำกัดความของพยานบุคคล กำหนดระยะเวลาคุ้มครอง การสิ้นสุดระยะเวลาการคุ้มครอง โดยจะต้องพิจารณาถึงเงื่อนไขในเรื่องดังต่อไปนี้ด้วย

- 1) ความรุนแรงของการกระทำความผิด ซึ่งพยานหลักฐานที่พยานบุคคลเกี่ยวข้อง
- 2) คุณลักษณะและความสำคัญของพยาน
- 3) ภัยอันตรายที่พยานอาจได้รับ
- 4) ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับพยานบุคคลที่คาดหมายว่าจะเข้าร่วมโครงการ
- 5) ผลการประเมินทางด้านจิตวิทยาถึงความเหมาะสมในการเข้ารับโครงการของพยาน
- 6) วิธีการอื่นในการให้ความคุ้มครองพยานนอกเหนือจากการเข้าร่วมโครงการ
- 7) ประวัติอาชญากรรมของพยาน โดยเฉพาะคดีที่มีการใช้ความรุนแรงยังอาจก่อให้เกิดอันตราย

ต่อส่วนรวม หากพยานเข้าร่วมโครงการ ทั้งนี้จำเป็นต้องได้รับความยินยอมจากพยาน หรือบุคคลที่มีอำนาจให้ความยินยอมตามกฎหมาย

⁷ วินัย รุ่งวงศ์, “มาตรการคุ้มครองพยานบุคคล”, วารสารอัยการ, ปีที่ 17 ฉบับที่ 201 (พ.ย. 2537) หน้า 101

⁸ ประยุทธ์ แก้วกิติ, การคุ้มครองความปลอดภัยของบุคคลในคดีอาญา, วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หน้า 58.

ทั้งนี้ในการประชุมระหว่างประเทศที่กรุงเวียนนาเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในรูปขององค์กร (Revised draft of United Nation Convention against Transnational Organized Crime) ระหว่างวันที่ 8 - 12 มีนาคม 1999 ได้มีการกล่าวถึงการคุ้มครองพยานไว้ในหัวข้อที่ 18 Protection of witness and victims ดังนี้

1. กำหนดให้แต่ละรัฐจัดทำมาตรการเพื่อให้มีการคุ้มครองพยานที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมจากการคุกคาม หรือการแกแค้นที่อาจเกิดได้ต่อพยานบุคคลในคดีอาญา ซึ่งตกลงจะให้การเกี่ยวกับการกระทำ ความผิด ทั้งนี้ให้การคุ้มครองรวมไปถึงบุคคลอื่นๆ ที่มีความใกล้ชิด หรือมีความสัมพันธ์กับพยาน โดยการคุ้มครองดำเนินการทั้งก่อน ระหว่าง และภายหลังการให้การด้วย

2. มาตรการที่กำหนดขึ้นจะต้องไม่กระทบกับสิทธิของจำเลย หรือผู้ต้องหาในการดำเนินกระบวนการพิจารณา เช่น

2.1 การจัดกระบวนการเพื่อให้ความคุ้มครองทางร่างกาย (Physical Protection) ของบุคคล ซึ่งมีความจำเป็นและต้องมีความยืดหยุ่นได้ เช่น การย้ายที่อยู่ การปกปิดความลับของข้อมูลเกี่ยวกับตัวบุคคล

2.2 การปรับปรุงกฎหมายที่อนุญาตให้พยานสามารถให้การในลักษณะที่ทำให้พยานมั่นใจต่อความปลอดภัย เช่น การอนุญาตที่จะให้การโดยการใช้อุปกรณ์สื่อสารโดยเทคโนโลยี (Communication Technology)

2.3 การพิจารณาข้อตกลงระหว่างรัฐเกี่ยวกับการย้ายที่อยู่ของพยาน

2.4 รัฐจะต้องจัดทำมาตรการเพื่อช่วยเหลือเหยื่ออาชญากรรม เช่น การที่จะต้องเผชิญหน้ากับจำเลย แต่ต้องไม่เป็นการกระทบต่อสิทธิของจำเลย และการสร้างกระบวนการให้การตอบแทนกับเหยื่ออาชญากรรม

นอกจากนั้นสหประชาชาติได้กำหนดหลักเกณฑ์ล่าสุดเกี่ยวกับการคุ้มครองพยานไว้ใน UNDCP Model Witness Protection Bill 2000 โดยมีเนื้อหาของมาตรการคุ้มครองพยานดังต่อไปนี้⁹ ๑

⁹ รองศาสตราจารย์วีระพงษ์ บุญญะนาท และคณะ, โครงการศึกษารวบรวม เรื่องการบริหารจัดการระบบงานคุ้มครองพยานของสำนักงานคุ้มครองพยาน กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. 2546, ศูนย์ข้อมูลอาชญากรรมทางธุรกิจและการฟอกเงิน คณะนิติศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หน้า 89

กฎหมายแบบอย่างของ UNDCP ในเรื่องการคุ้มครองพยาน ค.ศ. 2000

ส่วนที่ 1

บทนำ

1. ข้อความเบื้องต้น, ขอบเขตการใช้บังคับ, และระยะเวลาการใช้บังคับ

- (1) พระราชบัญญัติฉบับนี้ เรียกว่า “พระราชบัญญัติคุ้มครองพยาน ค.ศ. 2000”
- (2) พระราชบัญญัติฉบับนี้จะถูกประกาศใช้ในประเทศ.....(ชื่อของประเทศ).....
- (3) พระราชบัญญัตินี้จะมีผลบังคับทันทีที่มีการประกาศใช้

2. นิยามความหมายของคำที่ใช้ในพระราชบัญญัตินี้

- (a) “ต่างประเทศ” หมายความว่า

- (i) ประเทศใดๆ(ระบุชื่อประเทศ)

(ii) ประเทศดังกล่าวหมายความว่ารวมถึงทุกประเทศที่มีระบบการปกครองแบบรัฐสภาและอาณานิคมซึ่งมีความเป็นเอกราช มีอำนาจในการป้องกันตนเอง ปกครองโดยระบบกฎหมายของตนเอง ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับความร่วมมือระหว่างประเทศด้วย

- (b) “อาชญากรรมร้ายแรง” หมายถึงการกระทำความผิดที่เข้าตามลักษณะดังนี้

(i) กฎหมายของประเทศ.....(ระบุชื่อประเทศ)..... โดยได้กำหนดโทษสูงสุดคือ โทษประหารชีวิตหรือโทษจำคุกเสรีภาพอย่างอื่น ซึ่งมีกำหนดระยะเวลาไม่น้อยกว่า 12 เดือน

(ii) กฎหมายของรัฐต่างประเทศ ซึ่งเกี่ยวกับการกระทำหรือดเว้นการกระทำที่เกิดขึ้นในประเทศ....(ระบุชื่อประเทศ).... และได้กระทำความผิดซึ่งมีโทษสูงสุดคือ โทษประหารชีวิต โทษจำคุก หรือโทษจำคุกเสรีภาพอย่างอื่น ซึ่งมีกำหนดระยะเวลาไม่น้อยกว่า 12 เดือน

- (c) “พยาน” หมายถึงบุคคลซึ่งเข้ากรณีดังต่อไปนี้

(i) ได้ให้การ หรือตกลงจำให้การเป็นพยานเกี่ยวกับการกระทำ หรือการกระทำที่พึงคาดหมายได้ในคดีความผิดร้ายแรง

(ii) เพราะความสัมพันธ์ของเขา หรือเธอมีส่วนเกี่ยวกับบุคคลที่อ้างถึงในข้อย่อยข้อ (i) ซึ่งต้องการความคุ้มครองหรือความช่วยเหลืออื่นภายใต้พระราชบัญญัติฉบับนี้

(iii) หรือด้วยเหตุผลอื่นใด ซึ่งต้องการความคุ้มครอง หรือความช่วยเหลือภายใต้พระราชบัญญัติฉบับนี้

- (d) “กระบวนการ” หมายถึงวิธีดำเนินการภายใต้การควบคุมของผู้พิพากษา หรือเจ้าพนักงาน

ยุติธรรม อย่างไรก็ตามจะต้องเป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีการกล่าวหา หรือเพื่อพิสูจน์ความผิด หรือทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ซึ่งรวมไปถึงการสืบสวนสอบสวน หรือข้อเท็จจริงตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดของกรณี

(e) “ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด” หมายความว่าทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องทั้งโดยตรงและโดยอ้อมจากการกระทำความผิดร้ายแรง และให้รวมไปถึงที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการกระทำความผิด และต่อมา มีการเปลี่ยนแปลงสภาพในภายหลัง ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพอย่างสิ้นเชิง หรือมีการนำมารวมกับทรัพย์สินอื่น และให้รวมไปถึงรายได้ที่เกิดจากทรัพย์สินนั้น หรือกำไรทางเศรษฐกิจซึ่งเกิดขึ้นมาจากทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด

3. โครงการคุ้มครองพยาน

(1) (ผู้บัญชาการตำรวจ) โดยอาศัยการจัดตั้งโครงการคุ้มครองพยาน จะต้องเข้ามารับผิดชอบในส่วนของความจำเป็นและเหตุผลที่สำคัญ เพื่อคุ้มครองความปลอดภัยและสวัสดิภาพของพยานเพื่อให้มีการดำเนินการใดๆ ตามพระราชบัญญัตินี้

(2) ภายใต้อนุมาตราข้อ (3) การดำเนินการคุ้มครองพยานจะต้องครอบคลุมกรณีดังต่อไปนี้

(a) จัดการในกรณีที่เป็นเพื่อ

(i) อนุญาตให้พยานเปลี่ยนแปลงหลักฐานข้อมูลส่วนตัวใหม่

(ii) การดำเนินการอื่นใด เพื่อคุ้มครองพยาน

(b) การเปลี่ยนแปลงที่อยู่ให้กับพยาน

(c) จัดหาที่พักให้แก่พยาน

(d) ดำเนินการเพื่อจัดการทรัพย์สินให้แก่พยาน

(e) จัดการให้ความช่วยเหลือทางการเงินตามสมควรแก่พยาน

(f) อนุญาตให้ใครก็ตามที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการคุ้มครองพยานที่จะใช้ชื่อแฝงในการทำหน้าที่ของพยาน (ทั้งหญิงและชาย) โดยมีเอกสารสนับสนุนสำหรับชื่อแฝง ดังกล่าว

(g) กระทำด้วยประการใดๆ ที่ (ผู้บัญชาการตำรวจ) พิจารณาเห็นว่าจำเป็นเพื่อเป็นหลักประกันความปลอดภัยของพยาน

(h) ดำเนินการใดๆ ตามที่กำหนดไว้ใน อนุมาตรา (a) ถึง (b) กรณีจัดให้มีการคุ้มครองพยานในรัฐต่างประเทศ (ชื่อของประเทศ.....) ตามข้อตกลงที่ได้ดำเนินการกับรัฐต่างประเทศ (ชื่อประเทศ.....) เกี่ยวกับการดำเนินการคุ้มครองพยาน

(3) (ผู้บัญชาการตำรวจ) มีสิทธิที่จะปฏิเสธไม่รับเอกสารใดๆ ของพยานตามโครงการคุ้มครองพยานถ้าพยาน (หญิง หรือ ชาย) ไม่มีคุณสมบัติเช่นนั้น หรือเป็นกรณีที่พยานไม่มีสิทธิที่จะได้รับประโยชน์

4. ลักษณะของพยานที่จะนำเข้าสู่โครงการคุ้มครองพยาน

(1) ภายใต้ทิศทางซึ่งรัฐมนตรีกำหนดตามอนุมาตรา 12 (3) (ผู้บัญชาการตำรวจ) จะเป็นผู้รับผิดชอบในการกำหนดว่า พยานประเภทใดที่จะถือว่าเป็นพยานที่ต้องเข้าสู่โครงการคุ้มครองพยาน

(2) ในการตัดสินใจว่าพยานลักษณะใดที่จะถือว่าเป็นพยานที่ต้องเข้าสู่โครงการคุ้มครองพยานนั้น